

SOWIECKA RAKIETA CRUISE Str. 2

ECHO TYGODNIA

ECHO
WEEKLY

Cena \$1.00

Niezależny magazyn dla każdego

Nr 99 Toronto 30 sierpnia - 5 września 1984

KOMUNIKAT

KONGRESU POLONII KANADYJSKIEJ

W czwartą rocznicę podpisania porozumień społecznych w Polsce, Kongres Polonii Kanadyjskiej organizuje w Toronto 30 SIERPNIA 1984 roku (czwartek)

MSZĘ ŚWIĘTĄ W INTENCJI NSZZ "SOLIDARNOŚĆ".

Kongres zaprasza wszystkie organizacje oraz całą Polonię, a szczególnie członków oraz działaczy "Solidarności" obecnie mieszkających w Kanadzie do wzięcia udziału w uroczystości

Prosimy o wydelegowanie pocztów sztandarowych

Msza święta odbędzie się w kościele Sw. Kazimierza przy ulicy Roncesvalles o godzinie 19 30

(-) J BURSKI (-) Jan KASZUBA
Prezes, Prezes
KPK - Okręg Toronto

OŚWIADCZENIE KPK Z OKAZJI CZWARTEJ ROCZNICY PODPISANIA UMÓW SPOŁECZNYCH W POLSCE

Na przełomie sierpnia i września tego roku miały miejsce czwarte rocznice podpisania w Polsce tzw. umów społecznych. W 1980 roku, 30 sierpnia w Szczecinie, 31 sierpnia w Gdańsku i 3 września w Jastrzębiu pełnomocne komisje rządowe złożyły swoje podpisy pod uzgodnieniami wynegocjowanymi przez Międzyzakładowe Komitety Strajkowe działające w imieniu strajkujących załóg zakładów pracy. Złożyła te podpisy władza, która w ciągu 35 lat powojennych rządów zaprzędała naszą Ojczyznę w sowiecką niewolę polityczną oraz doprowadziła ją do największego w jej historii kryzysu ekonomicznego, społecznego i moralnego

W wyniku tych umów powstał Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność". Jako jedyna w kraju prawdziwie demokratyczna organizacja "Solidarność" wyraża wolę całego narodu polskiego. Przyjęła ona dziedzictwo niezależnych działań robotników, inteligencji i młodzieży, a także wysiłków Kościoła o przechowanie wartości kultury chrześcijańskiej, tradycji narodowej i prawdy historycznej, dziedzictwo wszystkich walk o demokratyczne aspiracje świata pracy, o socjalne zabezpieczenia społeczne, o godność ludzką w naszym kraju, o moralne odrodzenie narodu, o przywrócenie wartości i szacunku dla ludzkiej pracy. Ze szczególną odpowiedzialnością przyjęła ona dziedzictwo przelanej krwi robotników poznańskich z 1956 roku i grudnia 1970 roku na Wybrzeżu, zrywu studentów 1968 roku oraz cierpienia Radomia i Ursusa w 1976 roku

Ciąg dalszy str 4

JAN PAWEŁ II - Kanada 1984

POLONIJNY KOMITET PRZYJĘCIA

Jan Paweł II, jeszcze jako kardynał i metropolita krakowski interesował się losami Polaków rozproszonych po całym świecie. Docierał nawet do nich w czasie swych podróży, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Australii i w krajach europejskich. Tam, gdzie nie mógł dotrzeć osobiście, docierał na falach Radiowej Godziny Rozanowej Ojca Justyna. W jej programie przemawiał trzykrotnie jako kardynał, a po raz czwarty przemówił już jako Jan Paweł II - Papież

Ciąg dalszy str 9

ZALEGALIZOWAĆ SOLIDARNOŚĆ!

25 sierpnia dotarł do nas apel Solidarności Walczącej w sprawie obchodów Sierpnia, zamieszczony na łamach 17 numeru pisma *Solidarność Walcząca*, z datą 12 sierpnia

Apel stwierdza, że po raz pierwszy społeczeństwo będzie święcić tę rocznicę wspólnie z przywódcami Solidarności, zwolnionymi z więzień. Ich uwolnienie to pierwszy krok ku odzyskaniu odebranych społeczeństwu elementarnych praw do niezależnych związków zawodowych, do publicznego głoszenia prawdy, do godziwych warunków materialnych

Te podstawowe prawa ludzkie, stwierdza apel, odzyskamy jedynie uporem, poświęceniem i walką

Autorzy apelu wzywają społeczeństwo do manifestacji w dniu 31 sierpnia, domagających się przywrócenia legalnego działania Solidarności, poprawy pogarszających się warunków życia i pracy, pod hasłami pokoju i niepodległości

Za Radę Solidarności Walczącej apel podpisali trzej działacze o mało znanych na Zachodzie nazwiskach

DEMONSTROWAĆ LECZ NIE NA ULICACH

Poprzednio, 22 sierpnia, agencja UPI podała, że działająca w podziemiu Krajowa Komisja Koordynacyjna Solidarności zaapelowała do społeczeństwa polskiego o wyrażenie publicznego poparcia dla Solidarności w czwartą rocznicę powstania związku, przypadającą 31 sierpnia. Apel podpisało wszystkich pięciu przywódców podziemia, członków Komisji Koordynacyjnej

Apel datowany jest 21 sierpnia. Do udziału w obchodach rocznicy wzywa wszystkie komórki Solidarności, o masowy udział zwraca się do wszystkich członków i sympatyków związku

Po raz pierwszy od czasu wprowadzenia stanu wojennego, podziemie nie wzywa do demonstracji ulicznych w rocznicę powstania związku

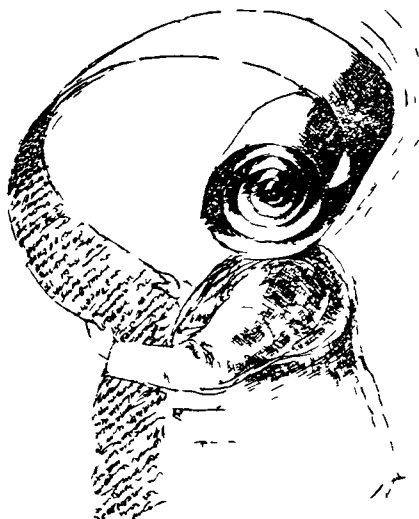
Kardynał Glemp i Lech Wałęsa o sytuacji w kraju

Prymas Polski kardynał Józef Glemp wyraził przekonanie, że mimo pewnych sprzeczności, w Polsce opadają nastroje nienawiści. W niedzielę 26 sierpnia, kardynał Glemp powiedział na Jasnej Górze, że ogłoszona ostatnio amnestia, obejmująca też więźniów politycznych, wytworzyła w kraju nową sytuację. Jego zdaniem, w Polsce zaznacza się powolny postęp

Prymas wziął udział w niedzielnych uroczystościach w Częstochowie, z okazji święta Matki Boskiej Jasnej Górze

POLSCY PLASTYCY NA EMIGRACJI W NOWYM JORKU

Str. 12

SPEAKER

Rysunek Janusza Kapusty z albumu wydanego w tym roku w USA

W niedzielę odbyły się na Jasnej Górze uroczystości dnia Matki Boskiej Jasnej Górze. W odprawionej pod gołym niebem mszy św. wzięło udział około czterech milionów wiernych

Jak zauważyli zachodni korespondenci, nad głowami wiernych, zebranych na uroczystości, powiewało kilka flag Solidarności

Prymas Glemp, zwracając się do zgromadzonych powiedział, w odniesieniu do aktualnej sytuacji w kraju, że amnestia, która objęła więźniów politycznych, była właściwym krokiem w kierunku pojednania, ale dodał, że towarzyszyć jej muszą ze strony władz dodatkowe gesty pojednawcze

Polska, powiedział Prymas, przeżyła w minionych latach duże i niebezpieczne napięcia

Prymas powiedział dalej, że uprzednie postulaty społeczeństwa są w zasadzie spełnione, przede wszystkim uwolnieni są więźniowie polityczni

Odczuwa się powolny postęp, który jednak nie zachodzi bez sprzeczności i walk, trudności i bólu. Różnice zdania nie zniknęły, pozostaje jeszcze wiele życzeń do spełnienia, ale napięcia słabną i ogniska nienawiści wygasły,

Dokonczenie str 4

PREMIER DAVIS GROZI ZAKAZEM STRAJKU TTC

Premier Ontario William Davis zapowiedział, że poczyni kroki uniemożliwiające rozpoczęcie strajku pracowników komunikacji miejskiej w Toronto w dniu 12 września, na 2 dni przed planowaną wizytą Ojca Świętego. Oznaczać to może wprowadzenie specjalnego przepisu zakazującego strajku na terenie miasta

Kierowcy autobusów z kilkuletnią praktyką zarabiają \$12 05 na godzinę, a odmówili propozycji pracodawcy 5 procentowej podwyżki, która ma im dać \$13 28 na godzinę i przegłosowali strajk komunikacji

Przyczyną bezprecedensowej ingerencji w robotnicze prawo do strajku nie jest, jak oświadczył Davis wyłącznie wizyta papieska, lecz fakt, iż od TTC (komunikacji komunalnej) zależy życie miasta

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF

GRAZYNA FARMUS

Współpracują

Zofia Bończa, Bohdan Ejbich,
Magdalena i Marek Czyżycy,
Zbigniew Farmus,

Karolina Jankowska, Olimpia Orlewicz,
Ewa i Michał Rejkowscy,

Janusz Pietrus i inni

ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW ST

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

TELEFON 531-5523

UWAGA dzwony przy telefonie poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5	Stale ogłoszenia w kąciku handlowym
2 kolumny x 1 cal - \$ 10	3 miesiące - \$ 42
1 kolumna x 2 cale - \$ 10	Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy
1/2 strony - \$ 175	i jej poszukiwaniu - bezpłatnie
1 strona - \$ 350	

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów
w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata. półroczna \$ 25, roczna \$ 50

Nie udało się

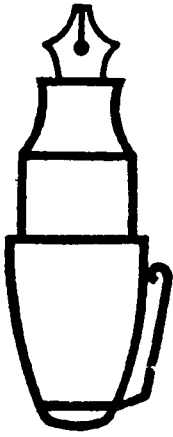
Nie udało się

Jeszcze niedawno Urban powtarzał w kółko, że Solidarność to nie istniejące zjawisko, sprawa przeszłości. Tymczasem w cztery lata po Sierpniu nie udało się związku wymazać ani z pamięci, ani z codziennego życia Polaków w kraju. Nie pomogło mordowanie strajkujących po Grudniu, więzienie i internowanie, ZOMO i SB.

Z ostatnich dni Radio Solidarność nadaje w Nowej Hucie na programie TV, nie można tego zagłuszyć. Pimior i przewodniczący - zdelegalizowanej - Solidarności, wchodzą z ulicy do wrocławskiego Mostostalu i urządzają wiec Solidarności w godzinach pracy. W Hucie Warszawa podziemna Solidarność, działając przez swoich ludzi, sprzeciwia się reżimowym związkom i dyrekcji i bywa, że stawia na swoim.

Wałęsa powiedział, że społeczeństwo może sobie pozwolić na to, co nie było do pomyslenia przed Sierpniem. Ma rację

Jacek Adolf

''Kanon 285''

Wydał go w listopadzie ubiegłego roku papież Jan Paweł II

''Księża mają zakaz przyjmowania stanowisk publicznych, które zajmują władze cywilne''

Zgodnie z Kanonem 285 arcybiskup Nikaragui, Miguel Obando y Bravo zażądał od czterech księży nikaraguaskich podporządkowania się Watyka-

nowi i zrezygnowania ze stanowisk w rządzie nikaraguaskim do dnia 31 sierpnia br. Duchowni Ci zajmują stanowiska ministra oświaty, ministra kultury, ministra spraw zagranicznych i przedstawiciela Nikaragui w Organizacji Państw Amerykańskich

Żądanie arcybiskupa Bravo zostało sformułowane w postaci ultimatum i obok tego,

CZERNIENKO ODZYWA SIĘ PO 6 TYGODNIACH CISZY

Przywódca ZSRR K Czernienko wystąpił w Moskwie z oświadczeniem dotyczącym stref bezatomowych. Według dyplomatów zachodnich oświadczenie to nie zawiera niczego nowego w stosunku do wcześniejszej polityki ZSRR w tej sprawie, dało jednak znać światu, że pogłoski o tym, że Czernienko jest poważnie chory i że stracił autorytet są być może jeszcze nie na czasie. Czernienko 15 lipca opuścił Moskwę udając się na wakacje od tamtego czasu zamknął. Nie było również wzmianek o nim w środkach masowego przekazu. Oświadczenie Czernienki zostało odczytane przez spikera. Sam Czernienko nie został pokazany ani na fotografii ani na filmie.

● **Poszukiwanie rządu jedności narodowej w Izraelu**
Prezydent Izraela Ch Herzog przyznał wyznaczonemu na stanowisko premiera Sz Peresowi 21 dni na sformowanie rządu jedności narodowej. Sz Peres przywódca izraelskiej Partii Pracy oznajmił, że rokowania z Y Shamirem - przywódcą Likud w sprawie utworzenia rządu jedności narodowej toczą się pomyślnie i że obydwaj zgodzili się na utworzenie tego rządu bez wcześniejszego rozwiązania wszystkich różnic.

● **Dowódcy brytyjskiej marynarki wojennej zaprzeczają, że Wielka Brytania planowała atak nuklearny na Argentynę w czasie wojny falklandzkiej**
Admirałowie brytyjscy Sir T Lewin i Sir H Leach oświadczyli, że brytyjski magazyn lewicowy "New Statesman" nie ma dokładnych informacji spekulując, że rząd brytyjski planował atak nuklearny na Argentynę w czasie wojny falklandzkiej. Nawet w najdalszych zakamarkach naszych myśli - powiedział Lewin - nie pojawiła się idea użycia wówczas broni atomowej i nigdy również idea podsunęcia tej możliwości podczas obrad gabinetu wojennego.

● **Prezydent Ronald Reagan otrzymał formalnie nominację prezydenta na konwencji Partii Republikanckiej w Dallas**
Według dotychczasowych sondażów para Reagan-Bush ma bezsporną przewagę nad parą Mondale-Ferraro i zdaniem

ekspertów nie powinna mieć żadnych kłopotów z wygranymi wyborami prezydenckimi 6 listopada.

● **Ponad 50 000 ofiar wojny domowej w Salwadorze**
Tutela Legal (urząd praw człowieka i obywatela przy salwadorskim kościele rzymskokatolickim) podał, że w prawie 5-letniej już wojnie domowej w Salwadorze zginęło ponad 50 000 osób.

● **Partyzanci marksistowscy w Peru zaatakowali dwie pro-rządowe wioski zabijając 27 osób**

● **Celowa katastrofa Boeinga 727**
Rząd amerykański wyasygnował 9 milionów dolarów na spowodowanie katastrofy samolotu pasażerskiego Boeing 727 w celu zbadania czy specjalny antywybuchowy dodatek do paliwa samolotu zapobiegnie wybuchowi paliwa i pożarowi. Samolot Boeing 727 uderzył w ziemię na pustyni Mojawów w Kalifornii z prędkością 270 km/h. Według statystyk podczas katastrof lotniczych 35-40% osób ginie nie z powodu zderzenia się samolotu z ziemią, lecz na skutek wybuchu paliwa i pożaru. Celowa katastrofa ma mieć miejsce na jesieni. USA planują wprowadzenie najpóźniej do roku 1990 przepisu o obowiązkowym dodawaniu do paliwa samolotów dodatku antywybuchowego.

● **Kolejne bombardowanie Pakistanu przez reżim afgański**
Pakistan oskarżył Afganistan o atak bombowy na swe terytorium. Podczas nalotu zginęło 13 osób, a 5 zostało rannych. Według rządu pakistańskiego jeden z dwóch samolotów afgańskich które przyleciały nad terytorium Pakistanu zrzucił dwie bomby. W tym roku miało już miejsce 6 nalotów, a od roku 1979-400. Minister spraw zagranicznych Pakistanu wezwał charge d'affair Afganistanu, by złożyć mu ostry protest. Oznajmił on, że ataki pociągają za sobą "szkodliwe skutki" dla nadchodzących rozmów pakistańsko-afgańskich w Genewie pod protektorem ONZ. Rozmowy te mają na celu zmniejszenie napięcia między tymi krajami i stworzenie warunków umożliwiających trzem milionom wychodźców afgańskich przebywających w Pakistanie powrót do Afganistanu. Warunkiem tego jest wycofanie wojsk sowieckich z Afganistanu.

SOWIECKI CRUISE?

W bez precedensowym komunikacie sowieckie ministerstwo obrony narodowej podało do wiadomości publicznej że przeprowadza udane próby z nową raketą dalekiego zasięgu typu cruise. Raketa odpalana jest z ziemi.

● **Premier Japonii przeprosza za brutalne rządy kolonialne Japonii w Korei**
Premier Japonii Y Nakasone oświadczył dziennikarzom południowokoreańskim, że przeprosza za brutalne rządy kolonialne Japonii w Korei w okresie 1910-1945. We wrześniu z oficjalną wizytą przybywa do Japonii prezydent Korei Południowej Chun Doo Hwan i Seul utrzymuje, że podczas jego wizyty cesarz Japonii Hirokito powinien złożyć na jego ręce formalne przeprosiny za to samo.

ARESZTOWANIA W ESTONII

W związku z ucieczką do Szwecji estonskiego wiceministra sprawiedliwości Valdo Randperre i jego żony Leili rzecznicz działającego w Sztokholmie Ośrodka Pomocy dla Estonskich Więźniów Politycznych powiedział że ostatnie upomnienia i oskarżenia o nacjonalizm jakich udzielił Kreml przywódcom Estonii trudne są do przyjęcia nawet dla wysokiego szczebla urzędników w tym kraju. Podał on do wiadomości że przez stolicę Estonii Tallin oraz miasta Parhu i Tartu przeszła ostatnio fala aresztowań i rewizji. Były one wymierzone przeciw nacjonalistom estonskim i nastąpiły 1 sierpnia po ogłoszeniu przez Kreml dekretu nakazującego władzom Estonii wpajanie 1,5 milionowemu narodowi estonskiemu ducha patriotyzmu sowieckiego. Rzecznik szwedzkiego ministerstwa spraw zagranicznych powiedział że ambasada sowiecka w Sztokholmie wypytywała o parę estonską, lecz nie domagała się dotąd widzenia z uciekinierami. Rzecznik ambasady sowieckiej poinformował że nie wyda ona żadnego oświadczenia w sprawie uciekinierów.

● **Unia Maroka z Libią?**
Maroko i Libia leżące od siebie w odległości około 1500 km ogłosiły plan utworzenia unii wyraźnie zmierzając do przeciwstawienia się sojuszwowi Algierii, Tunezji i Mauretanii. Oświadczenie informujące o tym planie opublikowano po spotkaniu przywódców obu państw, marokańskiego króla Hassana II i dyktatora Libii Muammara Kaddafiego. Głosi ono, że projektowana unia ma zostać zaakceptowana przez ludność obu krajów, lecz nie wyjaśnia, w jaki sposób, będzie ona praktycznie funkcjonować i od kiedy. Traktat ten dotyczy wspólnej obrony i zawiera klauzulę o wzajemnej nieagresji.

ze stanowi kolejny skok w temperaturze stosunków między kościołem katolickim a kościołem komunistycznym. Rządem jest przede wszystkim słusznym, praktycznym wnioskiem wpływającym z Kanonu 285 i zasady ogólnej - rodzaju Kościoła od Państwa.

W przypadku Nikaragui, zajęcie stanowisk ministerialnych przez duchownych katolickich jest szczególnie rażące gdyż są to stanowiska w rządzie komunistycznym, głó-

szącym za ideologią marksistowsko-leninowską. Atęizm. Moze owym duchownym wydaje się, że bronią wiary, ale historia starszych państw komunistycznych uczy, że w fazach trudnych i przejściowych komunistyci zawsze starali się gruntować swą władzę różnymi zabiegami.

Nie wiem czy ultimatum Watykanu i arcybiskupa Bravo podziela, ale wiem, że Ernesto Cardenal (duchowny katolicki i minister kultury) oświadczył

już, że zignoruje zakaz obejmowania urzędów świeckich ponieważ jego powołaniem jest służba ubogim. Tak to - zdaje się - marksizm w opinii Cardenala lepiej służy ubogim niż katolicyzm czy chrześcijaństwo. Kolejna wyrwa uczyniona przez tę ideologię w Ameryce Łacińskiej.

Gdy piszę te słowa jest 28, a nie 31 sierpnia, a więc duchowni katolicy - ministrowie komunistyczni (sfery propagandy, ideologii i oświaty!) mają

**BOGACI
BIEDNYM**

Kanadyjczycy, którzy zarabiają więcej niż 60 tysięcy, będą płacić 13 procent podatku od swych dochodów zaproponował John Turner Program, gdy dojdzie do skutku od 1 stycznia 1985 roku, umożliwi zebranie 310 milionów by zapłacić koszty dodatków do emerytur (guaranteed income supplement) dla 80 000 Kanadyjczyków

Wielu bogatych Kanadyjczyków nie płaci w ogóle podatków z tytułu deklarowanych wydatków i strat w przedsiębiorstwach, a także roznego rodzaju inwestycji i urządzeń użytkowanych również prywatnie

Zbliżony do zaproponowanego przez Turnera system podatkowy obowiązuje w USA Opodatkowania bogatych, by pomóc biednym domagała się również w swych wyborczych programach NDP

**PRYWATNY
PUNKT WIDZENIA**

John Turner stwierdził, że jak każdy ojciec i matka pragnie zaprzestania zbrojen. Było to w Toronto 24 sierpnia w kilka dni po sugestii, że jest przeciwny rozbrojeniu Tym razem jednak nie zaszła sprzeczność w jego wystąpieniach, gdyż Turner dał do zrozumienia, że jest to jego pogląd osobisty Mimo to mamy do czynienia ze złagodzeniem stanowiska z ubiegłego tygodnia Turner obiecał że będzie nakłaniać partnerów z NATO do wspólnego ograniczenia zbrojen

Przedtem o takiej "pokojowej inicjatywie" premier nic nie mówił

**SKĄD WZIĘTO NA TO
PIENIĄDZE**

Zgodnie z aktem wyborczym, budżet kampanii partii biorących udział w wyborach nie może przekroczyć 6 4 miliona dolarów W koszty te wlicza się wydatki na podróże i reklame Suma ta nie obejmuje przygotowania wyborczego kandydata, badań opinii publicznej Wszystkie te sumy pochodzą z funduszu partii i z dotacji

Wielkie korporacje zazwyczaj dają zbliżone kwoty libera-

lom i konserwatystom Przykładowo, Bank of Montreal dał po 30 000 obu partiom Mniejsza instytucja popiera coraz bardziej partię konserwatywną

W ubiegłym roku Torysi zgromadzili rekordową sumę 14 1 miliona dolarów - dwa razy więcej niż partia rządząca Dotacje na partie polityczne są w 15% odpisywane od podatku - do sumy 500 dolarów A kwoty te zadecydowały o dużym sukcesie finansowym konserwatystów

NDP finansowana jest przez swe prowincjonalne oddziały, które zdobywają pieniądze od indywidualnych osób i ze związków zawodowych Połowa jej rocznego budżetu w wysokości 2 8 miliona dolarów przeznaczona jest na telewizyjne reklamy

Na kanadyjskich komunistów, w 1983 Kanadyjczycy przeznaczili 977 tysięcy, a na marksistów-leninistów 2565 dolarów w skali roku

**KOBIETA
CO 4 PRACOWNIKIEM
W CN ZADECYDOWAŁA
KOMISJA PRAW
CZŁOWIEKA**

Linie kolejowe Canadian National Railways będą musiały zatrudnić kobiety Na 4 miejsca pracy jedno musi być przeznaczone dla kobiet Firma ta zatrudnia 13 procent robotnic i Komisja Praw Człowieka uznała, iż kobiety są w tym przedsiębiorstwie dyskryminowane Helene LeBel, prawniczka odpowiedzialna za przeprowadzenie sprawy przed komisją uznała jej decyzję za przełomową w polityce zatrudnienia w wielkich korporacjach "Po raz pierwszy w historii - stwierdziła - sąd zmusił pracodawcę do podjęcia kroków w tej dziedzinie" Krok ten może stworzyć nowe możliwości dla kobiet w całej Kanadzie

**KTO GŁOSUJE
4 WRZEŚNIA**

- osoby, które posiadają naturalne czy nabyte obywatelstwo kanadyjskie
- obywatele w wieku 18 lat i powyżej
- wszyscy zamieszczeni w spisie wyborców

W okresie od 27 lipca do 2 sierpnia przygotowano spis wyborców tzw Enumeration

KANADA

Gazeta Toronto Star zamieszcza tabelę kosztów obietnic wyborczych trzech partii Przy okazji mamy krótkie przypomnienie, kto co obiecał nam podczas kampanii wyborczej

**DODATNI, REKORDOWY
BILANS HANDLOWY
KANADY**

Bilans handlu zagranicznego Kanady osiągnął rekordową nadwyżkę W czerwcu, gdy przeprowadzono badania opublikowane niedawno, Kanada eksportowała towary o wartości o \$2 1 miliarda wyższej niż importowała W ubiegłym roku we wrześniu nadwyżka była mniejsza o 100 milionów dolarów W ciągu ostatnich miesięcy wzrósł znacznie zarówno import jak i eksport, co świadczy o dużym ożywieniu gospodarki

Struktura eksportu kanadyjskiego faworyzuje przemysł motoryzacyjny 77 procent kanadyjskiej produkcji samochodowej przeznaczona jest do USA, które są naszym głównym partnerem W wielu dziedzinach wymiany handlowej między obu krajami Kanada nie wypadła jednak tak korzystnie Spadek nastąpił w eksporcie gazu naturalnego, rudy żelaza, węgla i ropy naftowej Wzrósł natomiast eksport wspomnianych samochodów (pasazerskich), zboża i pszenicy

Dodatni bilans handlowy kraju, nie jest niestety czynnikiem, który może zmienić słabosc kanadyjskiej waluty, którą wciąż dręczy wysoka stopa procentowa w USA i wysoka wartość dolara amerykańskiego

W mniejszych miejscowościach listy wyborców są wywieszane W okręgach miejskich (ponad 5000 ludności) przedstawiciele Agencji Wyborczej Kanady zgłaszali się do domów zapisując nazwiska obywateli będących w wieku 18 lat i więcej Osoby te wystawiły pokwitowania (formularze F-301) na nazwisko uprawnionego do głosowania Jeżeli otrzymałeś pokwitowanie powinieneś otrzymać

Dokonczenie str 11

Torysi (PCP)

Obietnice	Koszty w milionach
Podwojenie wydatków państwowych na naukę i rozwój	\$2,000
Ulgi podatkowe dla pracodawców zatrudniających młodocianych	\$250
Powrót do trzech uniformów armii kanadyjskiej	\$29
Zwiększenie sił zbrojnych o 8000	\$500
Przywrócenie kompanii kolejowej ViaRail zamkniętej w 1981	\$100
Rozszerzenie rent kanadyjskich (CPP) na gospodynie domowe	\$900
Zniesienie podatków na benzynę dla farmerów	\$45
Pomoc dla wdowców i wdów w wieku 60-65 lat	\$150
Budowa centrów opieki nad zgnawionymi	Nieznane
Pomoc dla kobiet, które utraciły pracę	
Zwiększenie sum na opiekę zdrowotną	
Pomoc w budowie nowego torontonskiego stadionu	
Rozwój prowincji atlantyckich	
Ulgi podatkowe dla przemysłu energetycznego	
Ułatwienia podatkowe dla górnictwa	
Stworzenie ministerstwa leśnictwa	
Zwiększenie dodatków dla rencistów	
Program przekwalifikowania kobiet	
W sumie (wylączając nieznane koszty)	\$3,974

Liberałowie (Liberals)

Obietnice	Koszty w milionach
Program szkolenia młodych	\$1,000
Pomoc dla ubogich	\$144
10 000 dolarów dla młodocianych na otworzenie interesu	\$35
Podwojenie sumy zwolnionej od podatku z tytułu strat	up to \$70
Pomoc dla ofiar powodzi w Saskatchewan	\$16
Pomoc dla farmerów z preru ofiar klęsk żywiołowych	\$21
Wyższe odszkodowania za ograniczenie produkcji zboża	\$500
Rozszerzenie dodatków emerytalnych na osoby 64-letnie	\$310
Zwiększenie kwot deklarowanych na opiekę nad dziećmi	\$15
Szkolenie kobiet	\$20
W sumie	\$2,131

Nowi Demokraci (NDP)

Obietnice	Koszty w milionach
Stworzenie 300 centrów opieki nad zgnawionymi	\$50
Subsydiowane złołki	\$300
Fundusz młodzieżowy na stworzenie 100 000 miejsc pracy	\$1,500
Przywrócenie dotacji prowincjonalnych na uniwersytety	\$380
Zniesienie podatków na paliwa dla farmerów i rybaków	\$300
Przesunięcie podwyżki podatku od sprzedaży na jesień	\$1,100
W sumie	\$3,610

PRZECZUCIE KLĘSKI?

Premier Turner planuje pozostanie na stanowisku przywódcy partii liberalnej nawet wówczas gdy przegra ona wybory Twierdzi, że pozostaje by odbudować autentycznie ogólnonarodową partię, nawet jeśli narzędziem do tego nie będzie silny rząd "Pozostanę tak długo, jak długo partia będzie mnie potrzebować, a Bóg da zdrowie" - Turner wyraził również nadzieje, że partia, która wybrała go w uczciwych wyborach nie opuści go Zachodzi pewne prawdopodobieństwo, że Turner nie wygra miejsca poselskiego w okręgu w Vancouverze, a dość wysokie, że rządząca partia przegra wybory

W Ontario nikt nie powinien mnie krytykować za nominacje zasłużonych na intratne pozycje Mistrzem tego bowiem jest premier Ontario William Davis Taki był sens wypowiedzi Turnera podczas jego wystąpienia w Guelph Turner

uwaga, że nominacje takie są zjawiskiem dość powszechnym i że mimo nadania rozgłosu sprawie nie mają istotnego znaczenia dla przeciętnego kanadyjskiego obywatela

Innego zdania jest jego rywal, Brian Mulroney z Partii Konserwatywnej Uczynił on nawet wyborczą obietnicę, że jeśli Partia Konserwatywna wygra ujawni dokumenty i listy które poprzedziły kontrowersyjną decyzję odesłania na stanowiska osób uważanych za niekompetentne Dokumenty te to umowa między odchodzącym premierem Trudeau a nowym, Johnem Turnerem, oraz tekst prywatnej opinii jaką Turner miał otrzymać tuż przed przedstawieniem nominacji, doradzającej mu przyjęcie propozycji Trudeau

Według obowiązujących obecnie przepisów dokumenty rządowe pozostają tajemnicą przez 30 lat Mulroney może mieć trudności prawne w realizacji swej obietnicy

jeszcze trochę czasu by się opamiętać i nie pozwolić na dalsze wykorzystywanie prestżu chrześcijaństwa, religii katolickiej i ich sutan dla wzmocnienia następnego totalitaryzmu reżimu w Ameryce Łacińskiej, ale gdy postąpią tak jak zapowiedział już minister kultury jedynym logicznym rozwiązaniem ze strony Watykanu jest co najmniej zakaz wykonywania przez nich obowiązków kapłanskich

ŚWIATOWIT

**W drugą rocznicę śmierci
ś p
MIECZYŚŁAWA KAROLA
ROJA**

b dowódcy 11 szwadronu zandarmem przy dowództwie 2 Korpusu, zmarłego 10 września 1982 roku w Kanadzie,

wiązankę kwiatów, uczuć i wspomnień
składa na Jego grobie

ZONA

United Press International

PRYMAS I WAŁĘSA

Dokonczenie ze str 1

powiedział Kardynał Glemp Powstaje nowa sytuacja, która również ze strony duszpasterskiej wymaga nie tyle szybkiej akcji, ile systematycznej pracy nad poprawą moralności człowieka

Wystąpienie prymasa Polski zbieżne są z tym, co mówi Lech Wałęsa, w wywiadzie opublikowanym w sobotę 25 sierpnia w amerykańskim dzienniku *Chicago Tribune* Przewodniczący Solidarności stwierdził, że decyzja rządu, jaką była amnestia, jest ważnym krokiem na drodze do demokratyzacji

IDEAŁY SOLIDARNOŚCI ZWYCIĘŻĄ

„Mozemy powiedzieć”, powiedział Wałęsa, „że zmiany w Polsce zachodzą zbyt wolno i są niedostateczne, ale tym niemniej wykazana przez władze postawa sprzyjająca może dążeń do pluralizmu i demokratyzacji”

Wałęsa przypisuje te zmiany postawie społeczeństwa Ludzie stali się odważniejsi i bardziej zdecydowani w krytykowaniu polityki rządu

Dając przykład zaszytych w Polsce zmian, Wałęsa powiedział, że przed Sierpniem 1980 roku, za udzielenie wywiadu zachodniemu dziennikarzowi byłby zatrzymany na 48 godzin, a obecnie władze metod tych nie stosują

Podkreślił raz jeszcze, że Solidarność nie dąży do przejęcia władzy i nie zamierza z władzą walczyć Powie-

dział „Chcemy jedynie spokoju i takiego rozwiązania sytuacji, które by wyprowadziło kraj z kryzysu”

Wałęsa jest przekonany, że ideały Solidarności zwyciężą Mimo iż formalne struktury związku zostały rozbite, duch Solidarności jest nadal żywy, mimo przesładowan Ale wszystko, co jest piękne powstaje w bólach

Wałęsa znów wyraził opinię w sprawie zniesienia sankcji gospodarczych wobec PRL Nie zyczyłby sobie, by Polska osuwała się głębiej (w kryzys) Nie może dokładnie przewidzieć, co się zdarzy w przyszłości, wie tylko że Polsce trzeba pomóc możliwie jak najszybciej Jeśli społeczeństwo będzie miało możliwość niezależnej kontroli, to nie będzie to pomoc zmarnowana, stwierdził

ZAPOWIEDŹ ODEJŚCIA WAŁĘSY?

Niedziela, 26 sierpnia W wywiadzie dla amerykańskiego dziennika *Chicago Tribune*, Lech Wałęsa powiedział, że są ludzie, którzy będą kontynuować jego dzieło, gdyby on sam zechciał zachować jedynie rolę seniora w szeregach związku, ustępując pierwszoplanową rolę nowym siłom

Podkreślił, że ruch Solidarności pozostaje żywy

Powtórzył, że Solidarność nie domaga się zmian by przejąć władzę, walczyć z nią i stanowić dla niej zagro-

zenie Szuka jednak sposobu znalezienia wyjścia z obecnego kryzysu

Wałęsa powiedział, że to na co nasze społeczeństwo może pozwolić sobie obecnie, nie było do pomyslenia przed Sierpniem 1980

Amnestia, obejmująca także więźniów politycznych, to istotne posunięcie na rzecz demokratyzacji w Polsce

Powiedział znowu to, co ostatnio często powtarza — że idee Solidarności są niesmiertelne, a poparcie społeczeństwa polskiego silniejsze, niż kiedykolwiek

KONGRES POLONII KANADYJSKIEJ W ROCZNICĘ SIERPNI

Dokonczenie ze str 1

„Solidarność” jest pierwszym związkiem zawodowym który broni robotników przed państwowym pracodawcą w systemie komunistycznym, który walczy o prawa pracownicze w państwie totalitarnym, w warunkach państwowej kontroli środków przymusu, środków produkcji i środków indoktrynacji W świecie, w którym panuje olbrzymie napięcie polityczne, ideologiczne i ekonomiczne „Solidarność” wypracowuje nowy model ruchu związkowego i społecznego, oparty na współpracy wszystkich warstw społecznych

Po 13 grudnia 1981 roku „Solidarność” została zmuszona do kontynuowania swojej misji konspiracyjnie, w warunkach represji politycznych Mimo to pozostała ona nadal wierna ideałom demokracji i zasadom stosowania pokojowych metod pracy związkowej, wyrzekając się stosowania siły, gwałtu i nienawiści Tradycja „Solidarności” dowodzi, że przyszłość świata zależy od współpracy, która musi wyeliminować walkę

Najbardziej naturalną płaszczyzną tej współpracy są więzy społeczne oraz więzy narodowe Dlatego „Solidarność” jest nadal nadzieją wszystkich ludzi pracy i wszystkich Polaków na świecie

Te wyjątkowe cechy „Solidarności” nadały jej najwyższą moralną rangę Pokojowa Nagroda Nobla, przyznana Lechowi Wałęsie, jest wyrazem uznania i zachęty dla całego Związku

Kongres Polonii Kanadyjskiej, zgodnie z zaleceniami ostatniego Zjazdu KPK oraz II Zjazdu Polonii Wolnego Świata, podtrzymuje swoje dotychczasowe poparcie dla idei wolnego ruchu związkowego w Polsce Ruch ten winien być oparty na zasadach określonych przez Konwencje 87 i 98 Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz na zasadach określonych w Porozumieniach z Gdanska, Szczecina i Jastrzębia

Z okazji czwartej rocznicy podpisania tych porozumień Kongres wyraża nadzieję, że ich postanowienia będą rzeczywiście realizowane

Konflikt Prymasa z Biskupami RFN

Pisząc o wystąpieniu Prymasa Polski kardynała Glempa na Jasnej Górze przed paru tygodniami korespondent „New York Times’a” w Bonn podał, że kardynał miał powiedzieć, że Kościół w Polsce nie może z czystym sumieniem kontynuować odprawiania mszy św po niemiecku

Zachodniemiecki tygodnik *Die Zeit* tak poinformował o wystąpieniu Prymasa „Kardynał Glemp stwierdził jedynie, że osoba z drugiego pokolenia, odkrywająca nagle swoją niemieckość, ale nie potrafiąca nawet po niemiecku mówić, nie ma prawa żądać od Kościoła polskiego by ją za pośrednictwem liturgii po niemiecku uczył i to tylko po to, by z uwagi na obowiązujące w Bonn przepisy, dotyczące niemieckiego obywatelstwa, zwiększyć sobie szanse na wyjazd do ojczyzny cudu gospodarczego”

Korespondent *New York Times’a* w Bonn podkreślił, że uwagi Prymasa Polski „dotknęły wrażliwego miejsca” (w Bonn) Pisze, że w ostatnich tygodniach prasa bloku sowieckiego, w tym prasa PRL, denuncjowała Niemcy Zachodnie za rzekome dążenie do odzyskania terytoriów utraconych po II wojnie Uwagi kardynała, pisze John Tagliabue, szczególnie dotknęły przywódców Kościoła zachodniemieckiego Niemcy Zachodnie były jednym z czołowych z głównych źródeł pomocy Polakom, w postaci żywności i odzieży, po wprowadzeniu stanu wojennego Niemcy są też głównymi organizatorami funduszu pomocy kościelnej dla rolnictwa w Polsce

Przemawiając w Częstochowie, kardynał Glemp krytykował tych, co dla wygody zmieniają ojczyznę, mówił że nie mają jasnych zasad moralnych

Jak podaje *New York Times*, komentatorzy zachodniemieckich dzienników oskarżyli Prymasa Polski o cynizm w związku z jego oświadczeniem, że niewielu tylko jeszcze Niemców w Polsce — osob pochodzenia niemieckiego — mówi dziś po niemiecku Zwracają uwagę, że od zakończenia II wojny, kolejne rządy w Polsce dążyły do stłumienia języka niemieckiego

17 sierpnia wyjechał do Polski Wilhelm Schaezler, sekretarz generalny niemieckiej Rady Episkopatu Kościoła Katolickiego, aby załagodzić konflikt

20 sierpnia kardynał Glemp zaproponował biskupom niemieckim stworzenie polsko-niemieckiej komisji kościelnej, która zbadałaby potrzeby duszpasterskie etnicznych Niemców, mieszkających w Polsce Propozycję przedstawił w liście do kardynała Jozefa Hoeffnera Jak stwierdzili obserwatorzy, był to gest zmierzający do ułagodzenia biskupów niemieckich, rozgniewanych stwierdzeniem prymasa Glempa, że w Polsce nie ma etnicznych Niemców

Kościół i rząd w RFN zareagowały z goryczą, bo wystąpienie Prymasa zdawało się umacniać zarzuty rewanżyzmu, które ostatnio wysunęła wobec RFN prasa bloku sowieckiego

W liście kardynał Glemp pisze o przedstawionym niedawno życzeniu przywódców Kościoła w RFN, by w Polsce odprawiano nabożeństwa po niemiecku dla mieszkających tam etników - Niemców Kardynał Glemp pisze, że życzenie to wymaga starannego rozważenia, gdyż wyłoniło się od wiernych poza Polską, a nie od wiernych w samej Polsce

W pojedynczym tonie kardynał Glemp dodaje „W normalnych warunkach, nasza służba pasterska wymaga, aby tym którzy sobie tego życzą, udostępnić posługi w ich ojczystym języku”

Kongres wyraża opinię, że spełnienie tych postanowień jest koniecznym warunkiem rzeczywistej normalizacji w Polsce, będąc zarazem warunkiem koniecznym do uznania PRL za wiarygodnego partnera politycznego i ekonomicznego na arenie międzynarodowej

Kongres Polonii Kanadyjskiej w dalszym ciągu będzie podejmował inicjatywy, których celem będzie poparcie sprawy „Solidarności” w Polsce

Jest to naszym narodowym i patriotycznym obowiązkiem

Zarząd Główny PKP zwraca się z apelem do Okręgów i organizacji kongresowych o zorganizowanie uroczystości upamiętniających czwartą rocznicę powstania NSZZ „Solidarność”

K Klimaszewski
Sekretarz Generalny

Jan Kaszuba
Prezes

MILICJA SIEDZI NA KARKU ZWOLNIONYM WIĘŹNIOM

PIĄTEK, 24 SIERPNIJA Milicja zatrzymała na krótko jednego z przywódców KOR-u i doradcę Solidarności Jacka Kuronia, kiedy chciał polecieć do Gdanska na spotkanie z Lechem Wałęsą

NIE PUSCILI KURONIA DO WAŁĘSY

Od szeregu dni było wiadomo, że doradca NSZZ Solidarnosc Jacek Kuron, wybierał się do Gdanska na rozmowę z Lechem Wałęsą. Korespondenci przypuszczali, że Wałęsa i Kuron będą omawiać strategię Solidarności.

Lecz władze nie dopuściły do tego spotkania. Na krótko przed wyjazdem do Gdanska, zjawili się u Jacka Kuronia trzej funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa, którzy zaprowadzili go na komisariat milicji. Tam ostrzeżono go, że władze uważają jego zachowanie po wypuszczeniu z więzienia za niewłaściwe.

Wymieniono przy tym wypowiedź dla dziennikarzy, wystąpienie w kościele w Podkowie Lesnej oraz właśnie planowaną podróż do Gdanska.

Funkcjonariusze dodali, że władze PRL nie życzą sobie jego spotkania z Lechem Wałęsą. Na zakończenie, przedstawiciele SB zagrozili Jackowi Kuronowi, że jeśli nie będzie postępował tak, jak sobie tego życzą władze, to narazi się na „poważne kłopoty”.

Jacek Kuron dopiero co wyszedł z więzienia, a już mu władza grozi "poważnymi kłopotami".

ZNOWU NA AMBONIE

WARSZAWA, NIEDZIELA 26 LIPCA Wikary kościoła św. Stanisława Kostki powiedział, że Solidarnosc ma swoje korzenie we krwi i cierpieniu robotników.

Z korzeni tych, powiedział ks. Popieluszko, wyrosne wkrótce potężne drzewo.

Droga do narodowego porozumienia prowadzi poprzez powrót do prawdy, wolności i sprawiedliwości.

Było to pierwsze kazanie, które wygłosił ks. Jerzy Popieluszko po ogłoszeniu amnestii w PRL. Ks. Popieluszko był oskarżony o „nadużywanie wolności sumienia” w sposób sprzeczny z interesami PRL. Inny punkt aktu oskarżenia zarzucał mu także przechowywanie materiałów wybuchowych.

POLSKI PAPIEZ NIGDY NIE ZAPOMINA

W niedzielę 26 lipca Ojciec Święty koncelebrował mszę św. z okazji święta Matki Boskiej Jasnogórskiej. Uroczystość odbyła się w Castel Gandolfo. Wraz z Papieżem mszę koncelebrowało pięćdziesięciu polskich księży.

Podczas nabożeństwa Jan Paweł II przeczytał trzy wyjątki ze swego przemówienia, które wygłosił na Jasnej Górze w czasie ubiegłorocznej pielgrzymki do Polski. Przeczytał m.in. swoje słowa o bolesnych doświadczeniach historii, które wyostrzyły wrażliwość Polaków na zagadnienia praw człowieka i narodu.

Mszę św. koncelebrował m.in. arcybiskup Luigi Poggi, który jest przedstawicielem Watykanu w stosunkach z rządem PRL. W nabożeństwie uczestniczyło około tysiąca pielgrzymów z Polski.

KONIEC TEATRU GROTOWSKIEGO?

Z Wrocławia dotarła do nas smutna wiadomość, że słynny w świecie tańcejszy teatr eksperymentalny Jerzego Grotowskiego rozwiązał się przed paru miesiącami. Przyczyną twórcy i reżyser Jerzy Grotowski, jak twierdzą wrocławscy aktorzy, wyjechał do Kalifornii i słuch o nim zaginął.

Wiadomość o uniemożliwieniu Kuronowi wyjazdu do Gdanska dotarła do Wałęsy, który powiedział, że spotka się z doradcą Solidarności mimo zakazu władz.

W wywiadzie dla amerykańskiej agencji UPI Wałęsa dodał, że stosując takie metody wobec Jacka Kuronia, władze nie pozwalają robotnikom zapomnieć, dlaczego doszło do wystąpien robotniczych w sierpniu 1980.

Powiedział też, że Jacek Kuron jest dla związku w dalszym ciągu niezbędny.

W wywiadzie dla UPI Wałęsa nawiązał też do obchodów czwartej rocznicy utworzenia Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Solidarnosc. Powiedział, że obchody powinny się odbywać w kościołach, aby uniemożliwić ponowne aresztowanie tych przywódców związku, którzy opuszcili więzienia po amnestii.

REWIZJA U PINIORA

SOBOTA, 26 SIERPNIJA W mieszkaniu śląskiego działacza Solidarności Jozefia Piniora przeprowadzono rewizję. Jak podała agencja UPI, rewizja trwała około trzydziestu minut, dokonało jej pięciu funkcjonariuszy milicji.

Zdaniem Piniora, rewizja ta stanowi ostrzeżenie, że władze śledzą dokładnie jego działalność związkową.

W kwietniu 1983 Pinior został postawiony przed sądem za prowadzenie nielegalnej działalności politycznej. W zeszłym miesiącu wyszedł z więzienia na mocy amnestii.

DALEJ SIEDZA

Według oficjalnych danych, mimo amnestii do dnia 26 sierpnia w więzieniach w Polsce przebywało nadal dwudziestu więźniów politycznych. Są wśród nich aresztowani wkrótce przed ogłoszeniem amnestii Bogdan Lis i Piotr Mierzewski.

Jan Rulewski, również były więzień polityczny, też już zastąpił na ostrzeżenie.

ATAK NA RULEWSKIEGO

Życie Warszawy zaatakowało J. Rulewskiego, zwolnionego ostatnio na mocy amnestii przywódcę Solidarności w Bydgoszczy. Po zwolnieniu, Rulewski podziękował w kościele wiernym za poparcie. Władze uznały to za akt prowokacji politycznej i udzieliły mu ostrzeżenia.

Warszawski dziennik reżimowy wydrukował list czytelnicki, która miała być obecna w bydgoskim kościele w czasie wystąpienia Rulewskiego. Jest oburzona i pisze, że jest obrazą boską dopuszczanie takich ludzi do ambony i przynosi to wstyd kościołowi i parafianom.

Ks. Henryk Jankowski (z lewej), ks. Jerzy Popieluszko i Lech Wałęsa, po mszy św. w Gdansk, odprawionej 13 sierpnia w czwartą rocznicę strajku stoczniowców.

WYCOFALI OSKARŻENIA PRZECIW KS. JANKOWSKIEMU

Agencja UPI podała 21 sierpnia, że władze PRL poinformowały o wycofaniu oskarżeń wobec ks. Henryka Jankowskiego, proboszcza parafii św. Brygidy w Gdansk, oraz przyjaciela i doradcę duchowego rodziny Wałęsów.

Ks. Jankowski był oskarżony o prowadzenie nielegalnej działalności politycznej. Rzecznik rządu oświadczył: „Oskarżenia wobec ks. Jankowskiego zostały wycofane”.

Na nabożeństwach w Gdansk, ks. Jankowski systematycznie i wielokrotnie domagał się przywrócenia Solidarności. Co najmniej czterokrotnie był wzywany do prokuratury.

21 sierpnia upłynął miesięczny termin amnestii.

PODSTAWOWE PRAWO

23 sierpnia powrócił z dziesięciodniowej wizyty w Polsce arcybiskup Chicago, kardynał Józef Bernardin.

Kardynał Bernardin powiedział w Rzymie, w czasie podróży powrotnej do Chicago, że większość Polaków jest za zniesieniem zachodnich sankcji ekonomicznych, ze względów humanitarnych. Zapowiedział też, że Kościół polski zwróci się o zakrojoną na wielką skalę pomoc Zachodu dla polskiego rolnictwa.

Na konferencji prasowej kardynał Bernardin oświadczył, że im prędzej powróci się do normalnej sytuacji, tym lepiej dla społeczeństwa w Polsce.

Gość z Chicago wystąpił z poparciem dla prawa robotników do tworzenia własnych związków zawodowych. Podkreślił, że ideały Solidarności są zgodne z aspiracjami polskiego świata pracy.

Przemawiając w niedzielę 19 sierpnia podczas mszy św. w Piekarach Śląskich, kardynał stwierdził, że prawo do pracy, do sprawiedliwego zarobku i do zrzeszania się w związkach zawodowych, uważa za najbardziej podstawowe z praw człowieka.

ZUBOŻENIE SPOŁECZEŃSTWA

Jakie zmiany gospodarcze nastąpiły w kraju w pierwszym półroczu? Oficjalne statystyki pomijają milczeniem ubożenie społeczeństwa. Tymczasem, jak stwierdzają niektórzy obserwatorzy na Zachodzie, nastąpił w tym okresie w Polsce dalszy spadek stopy życiowej.

Oznacza to, że przeciętny obywatel żyje coraz gorzej, pomimo coraz większego wysiłku wkładanego w pracę zarobkową.

Ekipa generała Jaruzelskiego powtórzyła błąd Gierka Gierka i Jaroszewicz postawili na pożyczki zagraniczne. Gierkowski „cud gospodarczy” opierał się na rezerwach w postaci pożyczek Jaruzelski nie mógł liczyć na pomoc z Zachodu, a pomoc wschodnich mocodawców ograniczała się do zapewnienia o przyjazni i poparciu. Cóż więc pozostało jako rezerwa?

Pozostał majątek narodowy, zgromadzony w poprzednich latach. Rząd Jaruzelskiego prowadzi gospodarkę organizując inwestycje poniżej poziomu, gwarantującego odtworzenie majątku społecznego. Jest to wyniszczanie gospodarki.

Przemysł ulega dekapitalizacji. Nowoczesne do niedawna zakłady zamieniają się w składowiska złomu. Społecz-

two na własnej skórze odczuwa proces niszczenia majątku prywatnego, w formie ubytku zapasów produktów użytkowych i w postaci zużycia wyposażenia mieszkań, samochodów, sprzętu technicznego, a także poprzez rosnące zaległości w budownictwie mieszkaniowym.

Wydiera się odzież, rozlatują się lodówki, pralki, gąsna telewizory.

Pośrednio przyznaje to prasa reżimowa. Podaje ona, że w pierwszym półroczu zmniejszył się udział żywności w budżetach rodzinnych w Polsce. Stało się tak nie dlatego, że wzrosły dochody realne, lecz dlatego, że ograniczono wydatki na żywność.

Skokowemu spadkowi stopy życiowej towarzyszy intensyfikacja pracy, wyrażająca się m.in. we wzroście liczby przepracowanych godzin. Według oficjalnych danych, liczba godzin przepracowanych w górnictwie, przemyśle przetworczym i lekkim, wzrosła w ciągu czterech pierwszych miesięcy tego roku o 45 procent, w porównaniu z analogicznym okresem w zeszłym roku.

Mimo tak wielkiego wzrostu, nie udało się utrzymać siły nabywczej zarobków znacznej części pracujących.

PODZIEMIE W AKCJI

Tygodnik Mazowsze, w 96 numerze, przynosi następującą informację z Krakowa i Nowej Huty
Pierwszą audycję RADIA SOLIDARNOSC MAŁOPOLSKA w fonii i telewizji, nadaliśmy w listopadzie 1983 roku Było to w niedzielę, szóstego, w czasie meczu Cracovii

RADIO SOLIDARNOŚĆ NA PROGRAMIE TV!

Mamy ogromną liczbę słuchaczy, których nie trzeba specjalnie zawiadamiać

Mozemy nadawać tylko na drugim programie, który w Krakowie emitowany jest ze stacji o małej mocy, oddalony od miasta W Warszawie byłoby to niemożliwe, stacja ma tam dużą moc i jest położona centralnie
Działacze RADIA SOLIDARNOSC MAŁOPOLSKA informują dalej, że w audycjach daje się zwykle komunikaty Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej i Regionalnej Komisji Strajkowej, oraz krótkie komentarze Od lutego stacja zaczęła kampanię przedwyborczą Wyniki wyborów nadano specjalnie na Kronice Krakowskiej oficjalnego programu telewizyjnego, która zaczęła podawać fałszywe dane już w dniu wyborów

Program jest kontynuacją RADIA WOLNA POLSKA, które powstało w Hucie im Lenina w ostatnich dniach grudniowego strajku i między siódmą a dwunastą nadało szesc audycji dla strajkujących, z bloków sąsiadujących z kombinatem

Radiowcy krakowskiego podziemia mieli nadajnik własnej produkcji, o mocy około 10 watów Udało się go wywieźć z huty

W święta Bożego Narodzenia i w Nowy Rok, zrobiono pierwszą audycję z podziemia, dla podtrzymania ducha Były to życzenia i wezwanie do kontynuowania oporu Ludzie czekali na nie Jeszcze podczas strajku pisano w ulotkach, które studenci wnosili na miasto, że audycje będą nadawane w pasmie UKF 72-75 megaher - ców

Potem został skonstruowany nadajnik na krótkie fale 16 metrów

W sierpniu 82 roku była już pierwsza audycja, zapowiedziana ulotkami Zagłuszono ją na samym początku Następnie nadano program na UKF, z nadajnika wypożyczonego z Warszawy Przez cały czas nie było kłopotu z zagłuszaniem

Jesienią 82 zaczęto nadawać audycje uliczne Rozrzucano ulotki koło krakowskiego dworca i przed pocztą główną, tuż przed emisją, tak żeby ludzie zdążyli dojść na Rynek, w pobliżu pomnika Mickiewicza Magnetofon i cztery megafony podziemi radiowcy zainstalowali na rusztowaniach, na wysokości pierwszego piętra kamienicy, w której mieści się słynna restauracja Wierzynek Była wtedy w remoncie

Program trwał 35 minut Było to kalendarium KOR-u od 1956 do 1982 roku Urządzenie było uruchamiane automatycznie, a po zakończeniu także automatycznie zniszczone, żeby nie było dowodów Esbecy bali się wejść, żeby zdjąć aparaturę

NA KAMIENICY WIERZYŃKA

Do kolejnej audycji na Rynku wykorzystano samochód z zainstalowanym magnetofonem Samochód wjechał na Rynek, kierowca wysiadł przed rozpoczęciem programu

Milicja nie jest w stanie dokładnie namierzyć nadajników podziemnej radiostacji Tylko raz udało im się trafić we właściwy kwadrat W Krakowie są trzy stałe pelengatory, ale radiowcy podziemia wiedzą, gdzie są zainstalowane i odpowiednio ustawiają nadajniki Ostatnio, w czasie meczów piłkarskich, krążą po mieście pelengatory

Najważniejsze jest to, że kiedy radio nadaje na pasmie telewizyjnym, nie sposób go zagłuszyć! Można najwyżej wyłączyć emisję programu telewizyjnego, ale na to się władza nie może zdecydować

Korzystanie z pasma UKF ma jednak tę wadę, że nie można przewidzieć, gdzie program będzie słyszalny Sygnał chodzi swoimi ścieżkami i kanałami Wiele zależy od ukształtowania terenu i od pogody Słyszalność jest lepsza, kiedy antena telewizora jest na dachu Można też zastawić radio na pasmo telewizyjne i odpowiednio je dostrajać

Radiowcy kilka razy sprawdzali, gdzie ich słychać Prosiłi tych, którzy ich odbierali, o mruganie światłem Okazało się, że program dociera do jednej czwartej - jednej trzeciej Nowej Huty, a nawet do większej liczby słuchaczy, jeżeli pracują dwa odpowiednio

rozstawione nadajniki Kiedyś usłyszano RADIO SOLIDARNOSC MAŁOPOLSKA usłyszano aż w Biezanowie pod Wieliczką Widocznie fala trafiła na mosiężny dach starej kamienicy, który zadziałał jak soczewka Inaczej nie można by jej odebrać tak daleko

Są kłopoty z antenami, robią je sami, ale nie są najlepsze Największy zasięg miałyby emisja nie z anten kierunkowych, ale z wieży, składającej się z półmetrowych anten, wysuniętych we wszystkich kierunkach Jest to jednak wykluczone, ze względu na bezpieczeństwo

Podziemi radiowcy nie mają żadnych dotacji, sami ciulają pieniądze Mają kłopoty ze sprzętem, ale planują nowe rozwiązania techniczne

WIEC SOLIDARNOŚCI W MOSTOSTALU!

Jakis czas po wyjściu na wolność, Józef Piniór złożył wizytę we „Mostostalu” i spotkał się z pracownikami zakładu A oto krótka relacja z tej niecodziennej pod wieloma względami wizyty, zamieszczona w 28 numerze podziemnego pisma *Z dnia na dzień*, wydawanego we Wrocławiu

W czwartkowe przedpołudnie, 2 sierpnia br., pracownicy „Mostostalu” (we Wrocławiu), gościli Józefa Pinióra i przewodniczącego Solidarności „Mostostalu” Władysława Męcarskiego

Józef Piniór, wraz z Władysławem Męcarskim, obezłi hale fabryczne, rozmawiając z robotnikami przy ich stanowiskach pracy

NA POWITANIE ZWOLNIONYCH

W 28 numerze podziemnego wrocławskiego pisma „Z dnia na dzień” ukazał się następujący apel

Wracają nasi drodzy więźniowie reżimu, któremu się przeciwstawili, wierni swemu sumieniu

Zapłacili za to koszmarem odosobnienia, fizyczną i psychiczną męką

Są wycieńczeni, bardzo często chorzy i bez środków do życia

Naszym obowiązkiem jest zapewnienie wszystkim, przez najbliższe miesiące, spokojnej egzystencji, wypoczynku i leczenia

Wzywamy Tymczasowe Komisje Zakładowe i Regionalny Komitet Strajkowy do poparcia naszej inicjatywy i zorganizowania zbiórek pieniężnych, celem stworzenia funduszu pomocy więźniom, a członków i sympatyków Solidarności, do pomieszenia niezbędnej ofiary Nasza Międzyzakładowa Komisja Koordynacyjna podjęła już stosowną uchwałę i działanie Regionalna Komisja Strajkowa w pełni popiera ten apel, zwracając się jednocześnie do innych Tymczasowych Komisji Zakładowych o podjęcie i roztoczenie opieki nad powracającymi więźniami sumienia, a do członków Solidarności o zwiększoną ofiarnosc na ten cel

Z apelem do wychodzących z więzienia działaczy Solidarności, wystąpiła również redakcja podziemnego *Tygodnika Mazowsze*

W 95 numerze tego pisma czytamy

Drodzy przyjaciele! Trwały opór społeczeństwa, od pierwszych dni stanu wojennego po ostatnie wybory, zmusił władzę do zwolnienia Związek żądał tego od grudnia 1981 roku

Ten sukces przyniosła również Wasza postawa za krętami, Wasz hart ducha i determinacja w walce o sprawiedliwość

W PODZIEMIU, LECZ NIE BEZ SIŁY

W Hucie Warszawa, tak jak w innych zakładach przemysłowych, działają obok siebie przedstawiciele Solidarności i popierający dyrekcję reprezentanci oficjalnych związków zawodowych W 96 numerze *Tygodnika Mazowsze*, ukazującego się regularnie w podziemiu, czytamy na ten temat

Niezależny związek zawodowy stanął w obronie wicedyrektora do spraw socjalnych, co do sposobów i środków, którymi samorząd pracowniczy posłużył się z przeznaczeniem rozdysponowania 30 milionów zł funduszu socjalnego i zgłosił wotum nieufności

Samorząd ustalił między innymi, że w 1983 roku () wczasowy w osrodku huty pod Warszawą są droższe od wczasów FWP nad morzem Do wydatków na kulturę i sztukę zaliczono koszty narad i spotkań, natomiast na

Radio Solidarnosc Małopolska ma swój oddział w Nowym Sączu Tam jednak nie da się wejść na telewizję, jak się to robi w Nowej Hucie

Radio Solidarnosc na wizji to sensacja Kiedy jest audycja, ludzie biegają po balkonach i krzyczą „Nastawcie telewizory!” „Bo znowu nadają!” „Następnego dnia słyszy się komentarze „Słyszalesz wczoraj?” Ładnie im Solidarnosc bramkę strzeliła!”

„Radosc budzi sam fakt, żeśmy wykołowali Czerwonego”, piszą radiowcy w korespondencji zamieszczonej w *Tygodniku Mazowsze*

„W hucie mówi się — jaka to musi być organizacja, że się jej udało wejść na telewizję — A to tylko nadajnik małej mocy, trochę pomysłowości i szczęścia ”

Na jednej z hal przywitano ich kwiatami i zorganizowano wiec, w czasie którego goście odpowiadali na pytania pracowników Pytania dotyczyły między innymi nie objętych amnestią więźniów politycznych i sytuacji w Polsce

Pracownicy poinformowali Józefa Pinióra o sytuacji w swoim zakładzie pracy

Wizyta w „Mostostalu” trwała prawie dwie godziny i odbyła się bez jakichkolwiek zakłóceń ze strony kompletnie zaskoczonych Służby Bezpieczeństwa

Byłiscie zakładnikami Przetrzywanie w więzieniu kilkuset ludzi miało zmusić społeczeństwo do uległości Represje, spadające na Was, miały złamać Solidarnosc Z tej próby wyszliśmy zwycięsko Znowu jesteśmy razem Walka o wolną Polskę trwa Mamy Solidarnosc Mamy dla kogo pracować

Tak jak dotychczas, będzie to nielata, wymagająca wytrwałości praca W tej pracy, walce, jest miejsce dla każdego, kto pragnie budować podstawy niezależności społeczeństwa polskiego W walce o jego podmiotowość i prawa obywatelskie i pracownicze, o niezależny ruch związkowy, o Polskę bez więźniów politycznych, o likwidację represyjnego ustawodawstwa, o uchronienie kraju przed degradacją życia społecznego

Czekamy na Was i na Wasze doświadczenia Czekają ognia związkowe i niezależny ruch społeczny

KWIATY I MILICJA

W 28 numerze wydawanego we Wrocławiu podziemnego pisma *Z dnia na dzień*, czytamy

Wracają z więzienia nasi bohaterscy koledzy Z okazji dziękczynnej mszy sw następuje często wzruszający moment powitania ich przez mieszkańców miasta

Tak było 26 lipca, kiedy to w kościele przy Alei Pracy witalismy Piotra Bednarza Tak było przy ulicy Bujwida, gdy tego samego dnia witalismy Józka Pinióra, a w parę dni później, 1 i 2 sierpnia Władka Frasnyniuka Brałismy w tym liczny udział Nie tylko my zresztą Na powitanie stawili się i to bardzo licznie, tak zwane siły ładu i porządku publicznego

finansowanie biletów do kin i teatrów nie wydano w 1983 roku ani złotówki Osrodek wypoczynkowo-sportowy huty został w całości przekazany, nieodpłatnie, klubowi Hutnik Koszty utrzymania () pokrywane są z funduszu socjalnego

Ostatnio związki zawodowe — 10 procent pracowników — próbowały wysłać na wczas w NRD tylko swoich członków, pomimo że umowa z hutą nie zawiera takiej klauzuli Dyskryminacji niezrzeszonych przeciwstawiła się rada pracownicza Dyrektor jednak był po stronie związków zawodowych i sprawa została przekazana do komisji rozjemczej, która ostatecznie przyznała rację radzie pracowniczej

Kolejny spor z samorządem dotyczy układu biurowego dla hutnictwa Związek zawodowy poparł go bezwarunkowo — samorząd odrzucił, uznając że jest nie dopracowany i krzywdzi hutników

ONZ ZBADA PRAWA CZŁOWIEKA W AFGANISTANIE

Komisja Praw Człowieka przy ONZ zleciła austriackiemu profesorowi prawa w Wiedniu Feliksowi Ermacora członkowi parlamentu austriackiego podjęcie dochodzeń w sprawie zbadania naruszania praw człowieka w Afganistanie. Decyzja ta nastąpiła po gwałtownych kontrowersjach między Wschodem a Zachodem w marcu tego roku. Związek Sowiecki i państwa bloku wschodniego blokowały rezolucję wzywającą do przeprowadzenia tych badań. Moskiewski delegat do Komisji grupującej 43 państwa nazwał jej posunięcie bezprawnym i nie do przyjęcia ingerowaniem w wewnętrzne sprawy Afganistanu. Komisja powierzyła F. Ermacora przeprowadzenie gruntownych dochodzeń i opracowanie raportu, który utworzy drogę do debaty na temat Afganistanu podczas wiosennej sesji Komisji w 1985 roku. Decyzję podjęto 27 głosami przeciw 81 i przy 6 wstrzymujących się. Delegaci sowieccy i innych państw bloku komunistycznego wspierani przez Indie, Libię i Mozambik usiłowali storpedować rezolucję. Przegrali po jednej z najbardziej gwałtownych dyskusji w 38 letniej historii Komisji. Na wiosennej sesji

Komisji Praw Człowieka na wniosek Kuby odroczone decyzję o zbadanie dławienia praw człowieka w Polsce. Prawdopodobnie Ermacora będzie musiał sporządzić swój raport nie odwiedzając Afganistanu. Przedstawiciel reżimu afgańskiego oświadczył podczas dyskusji, że jego rząd nie będzie współpracował z tą inicjatywą.

SOWIECKA BRON PRZECIWRAKIETOWA

Według zachodnich ekspertów wojskowych w Moskwie Związek Sowiecki sprawdza możliwość strącenia rakiet Cruise przy pomocy specjalnych pocisków. Eksperci zwracają uwagę na raporty opublikowane w dzienniku sowieckim Krasnaja Zwiezda, w którym pisze się o próbach rakiet ziemna powietrze we wschodniej Ukrainie. Opis zastosowanych metod działania przez obsługę oddziałów obrony powietrznej mówi, iż koncentrowano się na małych, szybkich trudnych do zlokalizowania celach przy pomocy odbitych sygnałów wysyłanych z wyżej położonych miejsc i innych obiektów na Ziemi. Amerykańskie rakiety Cruise, których rozmieszczanie rozpoczęto w Europie, doskonale odpowiadają temu opisowi. Są to bowiem małe rakiety lecące tuż nad ziemią po

nizszej pozycji, gdzie radar jest najskuteczniejszy. Eksperci Pentagonu twierdzą, że wojska Związku Sowieckiego są źle wyposażone, nie mogą się zatem przeciwstawić rakietom Cruise. ZSRR rozwija i rozbudowuje jednak system obrony powietrznej, który będzie w stanie skutecznie reagować na nisko lecące cele. Jeden z zachodnich attachés wojskowych twierdzi, iż jest możliwe, że sowieckie oddziały ćwiczą także obronę przed samolotami lecącymi na niskim pułapie. Literaturna Gazeta cytuje marszałka W. Tołubko, głównodowodzącego siłami strategicznymi, mówiącego o wiekami strategicznymi siłami rakietowymi, który powiedział, że na Syberii przeprowadza się próby własnej rakiety dalekiego zasięgu podobnej do amerykańskiej MX.

TAJWAN POWITAŁ PORYWACZY Z ChRL

Szesciu porywaczy chińskiego samolotu zwolnionych z więzienia w Korei Południowej otrzymało azyl polityczny na Tajwanie. Powitano ich tam jak bohaterów narodowych. Na porywaczy czekał prezydent Tajwanu Ciang Czing kuo. Zorganizowano dla nich konferencję prasową. Wręczono im czek na 46 000 dolarów pochodzący

od mieszkańców wyspy i agencji zajmującej się uchodźcami z ChRL. Porywacze uprowadzili samolot Trident produkcji brytyjskiej. W incydencie tym zostali ranni członkowie załogi. Po wylądowaniu w Korei Południowej porywaczy sądzono i skazano na średnio sześć lat więzienia. Rząd Południowej Korei oświadczył, że Ministerstwo Sprawiedliwości postanowiło wypuścić grupę, zawieszając jej wyroki i wydając ją z kraju. Podano, że na bazie humanitaryzmu zezwala się im na wybór miejsca przeznaczenia. W rezultacie przekazano ich dyplomatom tajwanskim i odwieziono na lotnisko Czaa Czang dzen przywódcą grupy porywaczy (pięciu mężczyzn i jedna kobieta) powiedział na konferencji prasowej, że uprowadzili oni samolot dla wolności i lepszej przyszłości. Podkreślił ponadto, że nim się zdecydował na dalsze działanie, chciałby się uczyć na Tajwanie. Uprowadzenie chińskiego samolotu do Korei Południowej doprowadziło do pierwszego bezpośredniego oficjalnego kontaktu między tymi dwoma krajami, które nie utrzymują ze sobą stosunków dyplomatycznych. Chińska delegacja odwiedziła Seul, aby negocjować na temat odzyskania samolotu i pasażerów. Samolot zwrócono. Rzecznik Ministerstwa spraw zagranicznych ChRL wyraził dezaprobatę dla

koreańskiej decyzji zwolnienia porywaczy i zarzucił władzom Korei Południowej, że ustępliwość wobec władz Tajwanu. Zaznaczył, że postępowanie rządu Korei Południowej zagraża bezpieczeństwu cywilnego lotnictwa międzynarodowego.

HONECKER

POJEDZIE NIE POJEDZIE?

Przed spodziewaną we wrześniu wizytą przywódcy NRD E. Honeckera w RFN, pierwszą wizytą przywódcy wschodniemieckiego w Niemczech Zachodnich, pojawiły się spekulacje, czy do niej w ogóle dojdzie. Zwraca się uwagę na niezadowolenie Kremla z powodu wizyty oraz na gwałtowną reakcję organu komunistów wschodniemieckich "Neues Deutschland", który z furją zaatakował uwagę A. Dreggera, parlamentarnego spikera koalicji rządowej, który powiedział, że nasza przyszłość nie zależy od tego, czy pan Honecker zaszczyli nas swoją obecnością, czy też nie. Niezrówny pozostaje kanclerz H. Kohl, który oświadczył, że spodziewa się, iż E. Honecker poda termin swojej wizyty w Niemczech Zachodnich najpóźniej w pierwszym tygodniu września. E. Honecker odwołał wizytę w Niemczech Zachodnich planowaną w roku ubiegłym.

JAN PAWEŁ II NIE ODWIEDZI LITWY

PIĄTEK, 24 SIERPNI. Stolica Apostolska podała, że Ojciec Święty w telegramie do katolików litewskich powiedział, że władze ZSRR nie zgodziły się na to, aby wysłannik Watykanu mógł przekazać błogosławieństwo papieskie na Litwie. Powiedział też, że nie dana jest mu radość wyrażenia swego umiłowania i przywiązania do miasta Wilna, ani też złożenia na klęczkach modłów u grobu św. Kazimierza.

Jan Paweł II zapewnił w telegramie katolików litewskich, że mimo nieobecności na uroczystościach rocznicowych, jest wraz z całym kościołem zespolony w modlitwach z wiernymi na Litwie.

W piątek 24 sierpnia Ojciec Święty odprawił w Castel Gandolfo specjalną, wieczorną mszę za Litwę. W homli oświadczył, że modli się za Litwinów, a szczególnie za tych wszystkich, którzy cierpią za wiarę. Wspomniał o przesładowaniach wiernych przez władze sowieckie.

OSZUSTWO?

"Ostatnie zdjęcia"
Jelena Bonner i Andrej Sacharow

Sipa-Special Features / Yankelevicz

CBS Morning News

Przebywający na emigracji pisarz rosyjski Lew Kopelew, zaapelował do szefa partii i państwa ZSRR Konstantina Czernienki, aby zezwolił laureatowi pokojowej nagrody Nobla Andrejowi Sacharowowi na opuszczenie miejsca zesłania — miasta Gorki.

Na dorocznym forum polityczno-naukowym w austriackiej miejscowości Atlsbach, Kopelew przedstawił rezolucję, wzywającą też władze sowieckie, by zezwoliły w końcu Sacharowa na leczenie za granicą.

W rezolucji określono też niedawno opublikowane na Zachodzie zdjęcia magnetowidowe małżeństwa Sacharow jako sowieckie oszustwo propagandowe, mające wprowadzić w błąd światową opinię publiczną.

Sacharowowie nie pojawiali się publicznie od maja, kiedy rozpoczęli głodówkę protestacyjną, domagając się wypuszczenia żony prof. Sacharowa na leczenie na Zachodzie.

Amerykański departament stanu ogłosił ostatnio, że otrzymał informacje o skazaniu jej na pięć lat zesłania za „oczernianie państwa sowieckiego”.

Możesz teraz przebyć wspaniały szlak wodny Wielkich Jezior pozostając w mieście

Obchodzimy ważne wydarzenie 25-lecie otwarcia szlaku rzeki świętego Wawrzyńca postanowiliśmy pokazać historię o nim w tym mieście. Zademonstrujemy na specjalnym pokazie historię, gospodarcze korzyści i perspektywy wodnej drogi.

Wielkie jeziora łączą ośrodki przemysłowe i rolnicze Ontario poprzez sieć swych 60 portów z całym światem.

Taniść szlaków wodnych sprawia, że uży-

wane są jako droga transportu zboża, węgla, żelaza, potasu i wielu produktów przemysłowych.

Wystawa obejmuje mapę długości 45 stóp, 5 wideokaset kilka ciekawych i pouczających makiet i plansz.

Zaznacz to w kalendarzu i przygotuj się na fascynującą podróż po naszej 25-letniej historii.

Zobacz Great Lakes Seaway Outdoor Showcase w Children's Village w Ontario Place. Wystawa czynna od 31 sierpnia do 3 września.

Ministry of Transportation and Communications

Ontario

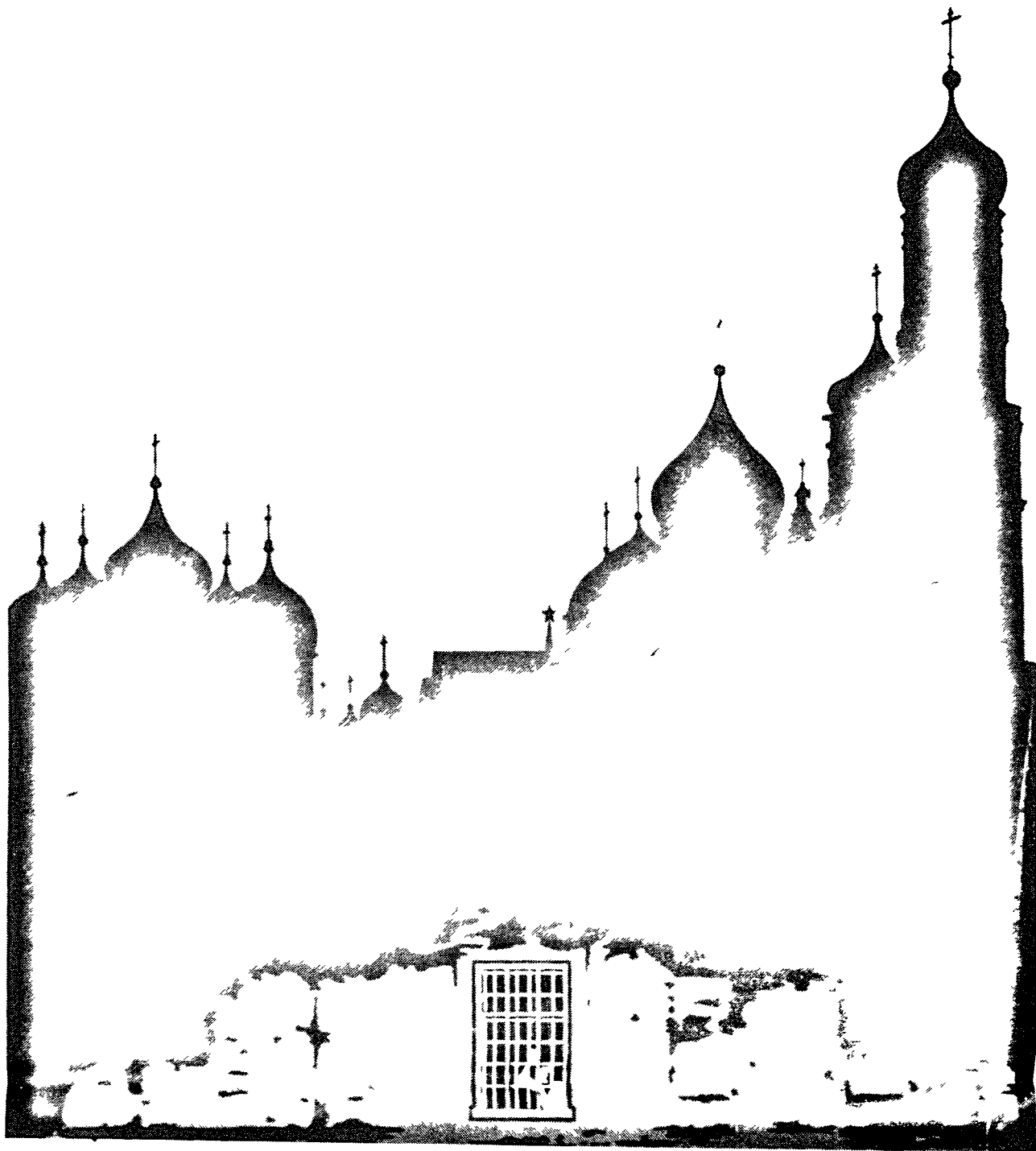
James Snow Minister
William Davis Premier

Inaczej

myśli

Polowanie na czarownice, także prywatne porachunki przeciwko krytycznie myślącym intelektualistom
W Sarajewie został skazany na 8 lat więzienia socjolog, który inaczej myśli oraz skompromitował miejscowe władze

Oskarżony zwrócił się do sądu o pozwolenie składania zeznań siedząc, w związku ze złym stanem zdrowia. Przyjaciel, który go ujrzał w sądzie, powiedział, że wygląda jak siedemdziesięcioletni starzec

W rzeczywistości Vojislav Šešelj, do niedawna docent socjologii na uniwersytecie w Sarajewie, ma 29 lat. W maju br. został aresztowany pod zarzutem "działalności kontrrewolucyjnej", w więzieniu rozpoczął strajk głodowy, następnie był przymusowo sztucznie karmiony. W czasie procesu zarzucano mu, że "usiłował obalić system polityczny i społeczny" w Jugosławii, czego nawet przy pomocy fałszywych świadków, prokurator Vera Jovanovic nie mogła udowodnić. Sąd mimo to skazał go na 8 lat więzienia, podając w uzasadnieniu wyroku, że "od 1948 roku nikt tak gwałtownie nie atakował reżimu jak oskarżony"

Drugi z wysuniętych zarzutów, jeszcze cięższy od poprzedniego "organizowanie wrogości ugrupowania" musiał prokurator skreślić, bo nie miał na to nie tylko dowodów, ale nawet fałszywych świadków. Jedynym dyskryminującym dowodem był 36-stronicowy maszynopis, znaleziony w czasie rewizji w mieszkaniu Šešelja, z którym zresztą minister spraw wewnętrznych zapoznał się jeszcze przed procesem. Tytuł jego brzmiał "Co należy czynić"?

Autor w swojej pracy doszedł do wniosku, że system jugosłowiański, który partia "już od 30 lat usiłuje stosować w praktyce bez osiągnięcia jakichkolwiek efektów" okazał się fiaskiem. Partia nie reprezentuje władzy klasy robotniczej, kierownictwo jest skorumpowane.

Taką "krytykę z lewicy" słyszało się już za czasów Tito, podobne, lecz dużo bardziej radykalne, tezy były dyskutowa-

ne w Zrzeszeniu "Młodzi lewicowcy" na Uniwersytecie w Belgradzie, oraz głoszone w Zrzeszeniu profesorów "Praktyka"

Šešelj urodzony w Serbii, zapytuje w swojej pracy czy nie lepiej służyłoby jednemu krajowi utworzenie 4 republik: Serbii, Chorwacji, Słowenii i Macedonii.

Uzasadnia to tym, że tylko te 4 republiki posiadają ludność etniczną, pozostałe zaś są sztucznie skonstruowane narodowości. Stwarza to zdaniem autora absurdalne sytuacje, szczególnie przy obsadzaniu stanowisk.

Według istniejących obecnie przepisów, obowiązuje w Jugosławii rotacja kadr, i tak na szefa partii awansował Ali Šukrija, człowiek, który w paszporcie ma zaznaczone, że jest narodowości albańskiej. Jednocześnie, ten stary partyzant, jest jak najbardziej za uciskaniem swoich współziomków w prowincji Kosowo.

W Bosni i Hercegowinie nie ma w ogóle rdzennej narodowości, jest zamieszkała przez Serbów, Chorwatów i inne mniejsze grupki narodowościowe. Tito określił wszystkich mieszkańców jako grupę etniczną - muzułmanie. W taki oto sposób, Branko Mikulić - rdzenny Chorwacki, występuje jako przedstawiciel Bosni i Hercegowiny w rządzie reprezentując muzułmanów, sam jako działacz partyjny jest ateistą.

Jest oczywiste, że propozycja Šešelja będzie bardzo zwalczana przez funkcjonariuszy partyjnych.

W okresie swojej pracy na Uniwersytecie w Sarajewie, socjolog ujawnił także, że przewodniczący miejscowego Związku

Komunistów opracował pracę magisterską przepisując ją z różnych propagandowych broszur. Profesor, który napisał bardzo dobre recenzje na temat tej pracy został wkrótce członkiem rządu. Po ujawnieniu sprawy, przewodniczący nie został magistrem, natomiast Šešelj został usunięty z partii i musiał odtąd znosić różnego rodzaju szykany ze strony władz i policji.

Proces przeciwko dysydentowi z Sarajewa jest na razie szczytowym punktem trwającej od miesięcy kampanii przeciwko niewygodnym intelektualistom.

W kwietniu belgradzka policja zrobiła wielką obławę na mieszkanie jednego z redaktorów radia. Zastała tam 28 osób, które wzorując się na organizowanych w Polsce "latających uniwersytetach", zbierały się, żeby dyskutować. Policja zatrzymała wszystkich, część po szczegółowym przesłuchaniu wypuszczono, a część zwolniono dopiero w końcu czerwca. Zebrani mieli spotkać się z dawnym przyjaciele Tito, Džilasem, aby dyskutować na temat wyjścia z politycznego kryzysu. Jeden z wielokrotnie zatrzymywanych dysydentów, robotnik przemysłowy Radomir Radović, lat 33, został znaleziony martwy w swoim letnim domku, 40 km od Belgradu. Policja stwierdziła samobójstwo przy pomocy jakiegoś trucizny roślinnej.

Policja ustawicznie konfiskuje książki znajdującą się w handlu. Jest to tak zwana "Biała księga" wydana przez Wydział Propagandy Chłwackiego KCPartii. Ministerstwo Bezpieczeństwa określiła ją jako "kłamliwą" zawierającą treści "mogące wzniecać zamieszki". Na 236 stronach tego dzieła, ortodoksyjni towarzysze z Zagrzebia wymieniają gdzie i kto wypowiadał swoje zdanie przeciwko linii partii, często z właściwymi cytacjami. Krytyko-

wane źródła pochodzą najczęściej z Serbii i Słowenii.

Dwóch młodych pisarzy belgradzkich było zdania, że ten partyjny dokument mówi sam za siebie i postanowili jego przedruki rozpowszechnić w normalnym handlu.

W międzyczasie jednak części kierownictwa partyjnego zaswitało, że to "polowanie na czarownice" w kręgach intelektualistów może przynieść szkody. Także eksperci od spraw ekonomicznych obawiając się, że nawrót do stalinowskich metod rządzenia, może wyrzucić zły wpływ na pozyskiwanie zachodnich kredytów. Podobne stanowisko zajął także szef partii Chorwacji, Miko Spiljak, odcinając się od własnych "ortodoksów", zarzucił im sekciarstwo.

Gazeta partyjna "Komunist" ostrzegła przed "zryczałtowanym szkalowaniem inteligencji" i wyraźnie dała do zrozumienia, że nie autorzy książek czy ludzie piszący petycje są głównymi "przeciwnikami" lecz "oportunizm, nieodpowiedzialność, biurokracja, intelektualne zacofanie i brak rewolucyjnej cierpliwości".

Najdalej w swojej wypowiedzi na łamach czasopisma "Nin" poszedł, Mitja Ribčić, członek prezydium partii, mówiąc, że "nigdy nie wytoczyłby procesu człowiekowi inaczej myślącemu", przy znając jednocześnie, że "w Jugosławii są podstawy, żeby występować w obronie wolności, demokracji i łamania praw człowieka". Na podstawie procesu Šešelja mówi on "kiedy my, pisarze, filozofa czy socjologa stawiamy przed sądem, zamiast zwalczać książki i książki, robimy dokładnie to, czego przeciwnik od nas oczekuje".

Der Spiegel, 30 VII 84

Tłum. S. CECH

Dokonczenie ze str. 1

Gdy zapytamy, co kieruje obecnie Janem Pawłem II, ze taką troską ogarnia wszystkie środowiska polonijne, to odpowiedź znajdziemy w jego słowach wypowiedzianych do Polaków na samym początku pontyfikatu "Miłość Ojczyzny łączy nas i musi łączyć ponad wszelkie różnice. Nie ma ona nic wspólnego z ciasnym nacjonalizmem czy szowinizmem. Jest prawem ludzkiego serca. Jest miarą ludzkiej szlachetności - miarą wyprobowaną wielokrotnie w ciągu naszej niełatwej historii" (23 października 1978)

Gdy człowiek opuszcza ojczyznę swych przodków i własną, osiadając w nowym kraju, ma nadal prawo kochać kraj swego pochodzenia, a miłość do tego kraju jest miarą szlachetności jego serca. Ta właśnie szlachetna miłość do Polski, kaze Janowi Pawłowi II, zwracać się do wszystkich, którzy wyszli z Polski lub korzenie ich tkwią w tamtej ziemi.

O samej Polsce Papież mówił, że jest ona "jednym z krajów najbardziej doświadczonych na globie ziemskim. Jedną z ojczyzn najgłębiej przeoranych cierpieniem i równocześnie jedną z najbardziej miłowanych" (do Polaków w Londynie, 30 maja 1982)

Nikt z pewnością nie żywi wątpliwości co do tego, że tę umęczoną Polskę Papież miłuje bardzo głęboko. Zapewne ta miłość Polski przeoranej cierpieniem, kieruje także umysłami i sercami Polaków rozproszonych po całym świecie. To nadal musi ich łączyć z Polską i jednoczyć między sobą. Tylko bowiem jedność jest warunkiem wolności.

Niezwykle głębokim spojrzeniem swej myśli ogarnia Jan Paweł II polską emigrację. "Jestecie dla mnie, nie przede wszystkim emigracją, mówił do Polaków w Londynie, ale przede wszystkim żywą częścią Polski, która nawet wyrwana z ojczystej gleby, nie przestaje być sobą. Owszem, żyje przeswiadczeniem, że w niej, właśnie w tej części, żyje całość" (Londyn, 30 maja 1982)

Tylko takie, całościowe ogarnięcie myślenia środowisk polonijnych jako całości żyjącej w części, całości, do której duchowo należą Polacy w kraju i poza jego granicami, można sensownie i bez szoku, bez zawieszenia nad jakąś przepaścią pustki - żyć i tworzyć także na emigracji, zachowując własną ciągłość dziejów. Historia emigracji polskiej, gdziekolwiek ona się znalazła, świadczy *najdobitniej, że Polacy tę ciągłość dziejów zachowali*. Choć ciała pierwszych uchodźców już dawno przyległy ramiona ziemi, nadal świadczą o nich wspaniałe świątynie, szkoły i to, że obecne pokolenie, w wielu wypadkach już piąte, zachowuje duchową więź z Polską, z jej dziedzictwem, z jej kulturą. Jan Paweł II stawiając pytanie, skąd płynie ta siła wewnętrzna polskiej emigracji, daje jednocześnie odpowiedź: "Zrodził ją trzeba szukać nad Wisłą, w wierze Polaków i ich kulturze. Kultura polska jest dobrem, na którym opiera się życie duchowe Polaków. Ona wyodrębnia nas jako naród. Ona stanowi o nas przez cały ciąg dziejów. Stanowi bardziej niż siła materialna. Bardziej nawet niż granice polityczne" (Londyn, 30 maja 1982)

Słowa te płyną z głębokiej wiedzy i znajomości dziejów i ducha polskiego. Duch polski zaspokaja się jedynie prawdziwymi dobrami kultury i to tej, która kotwicę swoją zarzuca u początku dziejów Polski, a więc w wodach Chrztu. Inne, obce przeszczepy nie przyjmowały się na organizmie polskim. Szczególnie obca duchowości polskiej jest myśl ateistyczna. Prawdziwe dzieła kultury polskiej zawsze, przez całe wieki, dziś także, wypływały z inspiracji religijnych. Tej "narodowej genetyki" nie mogłaby nawet zmienić współczesna inżynieria genetyczna - chyba że za cenę duchowej śmierci, a więc duchowej, kulturalnej nieobecności Polaków posrod innych narodów.

Umilowanie własnych dziejów, oparcie się w sposobie myślenia i twórczości, a także działalności organizacyjnej na dziedzictwie 1000-letniej myśli chrześcijańskiej Polski, nie będzie powodem jakiegos zamknięcia, wąskiego myślenia. Przeciwnie, nadal przez to właśnie twórczo można uczestniczyć w życiu krajów i narodów, wśród których się żyje. Tak zresztą, jak czynili to pierwsi emigranci polscy i czynią to obecnie, uczestnicząc w dziejach narodowych i kościelnych krajów swego osiedlenia. Nadal za wzorem Papieża Jana Pawła II mogą oni okazywać swą otwartość "wołając o prawo do życia dla każdego, o wolność, o ocalenie godności człowieka" (audiencja generalna, 13 kwietnia 1983)

Jan Paweł II z wielką troską mówi o dziedzictwie kulturowym, ponieważ uważa, iż "zatrącenie odziedziczonych wartości kulturowych może w konsekwencji doprowadzić do utraty wiary" (Moguncja, 16 listopada 1980). Słowa te - Jana Pawła II - należy rozumieć w tym sensie, że kultura polska, przez wieki inspirowana wiarą jej twórców, karmi i syci wiarę dzisiejszych pokoleń polskich. Bez tej strawy istotnie słabnąc może, a w konsekwencji zanikac - wiara.

W trosce o zachowanie takiego patrzenia na dzieje

JAN PAWEŁ II - natchnieniem emigracji polskiej

polskie i w trosce o przetrwanie w środowiskach polonijnych duchowych wartości chrześcijaństwa, szczególnie miejsce przypisuje Jan Paweł II duchowienstwu polonijnemu. "To kapłani, w dużej mierze, przyczynili się, mimo rozlicznych trudności i przeszkód, do zachowania tożsamości, języka i więzi z Macierzą, czerpiąc natchnienie i szukając oparcia w rodzimej, chrześcijańskiej, katolickiej kulturze Polski" (Paryż, 31 maja 1980)

Spróbujmy wyobrazić sobie stan Polonii bez kapłanów przygotowanych w Orchard Lake, Mich., bez zgromadzeń zakonnych męskich i żeńskich, bez Godziny Rozanowej, oplatającej Bożym Słowem cały kontynent Południowej Ameryki, z całą jej troską o poziom języka polskiego, pieśń polską i kontakt z krajem praojców - Polską, przy jednoczesnym wyczuleniu na wiarę kazdorazowemu Papieżowi i kazdorazowemu Prymasowi Polski. Dobrze będzie gdy cała Polonia pieczołowicie ogarnie troską los polskiej pieśni religijnej i świeckiej. Jan Paweł II dał do zrozumienia, że to jest bardzo ważny aspekt kultury, gdy mówił: "Tym, którzy nie zapomnieli pieśni Panskiej i nie zawiesili swoich harf na wierzbach nowej krainy i nie spiewali ją w 'obcej krainie', pragnę oddać taki hołd, jaki oddaje się rodzicom" (Rzym, 10 listopada 1979 - do Rady Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata)

Obowiązkiem rodziców jest przekazać dziecku zdolność mówienia danym językiem. A gdy już mówi - przekazać mu piękno języka. Przekaz piękna języka jest już jednak zasadniczo zadaniem piewów kultury, twórców, poetów, pisarzy, kompozytorów. Tym wszystkim, którym przypadła troska o los ojczystej harfy na emigracji, Papież - Polak, złożył hołd, jaki składa się rodzicom. Jakież to zobowiązujące.

Duchowa więź Polonii z Polską nakłada na nią pewne obowiązki. Jednym z podstawowych jej obowiązków jest, w ujęciu Jana Pawła II, "składac dziejowe świadectwo. Mowic o Polsce, jaką była - i jaką powinna być. Mowic o tym, jaką była jej prawdziwa cena - i jaką pozostaje" (Londyn, 30 maja 1982). Świadczenie to najlepiej spełnia Polonia troszcząc się o jak najwyższy poziom własnego życia, a także prowadząc własne badania naukowe i wydając książki dotyczące historii Polski, zwłaszcza jej dziejów w ostatnim stuleciu. "Jest to ogromny wkład w poznanie prawdziwej przeszłości narodu. Gdyby zabrakło tego wkładu badawczego i wydawniczego, poznanie przeszłości narodowej byłoby niepełne" (Londyn, 30 maja 1982). Także i młodzież polonijna nie miałaby okazji bez tego w pełni poznać prawdziwych dziejów kraju praojców.

To tę właśnie młodzież polonijną Papież zachęca, by umiała odczytywać to co jest wokół niej i w niej. By umiała czytać, rozróżniać, wybierać (Paryż, 31 maja 1980). Wybierac to co w dziejach Polski jest istotne. "A istotne jest umilowanie wolności i gotowość świadczenia sobą o prawdzie i wolności" (Castel Gandolfo, 3 sierpnia, 1982 - do młodzieży polonijnej uczestniczącej w letnim kursie w Loreto). "Wychowanie tej młodzieży musi być wychowaniem pełnego człowieka. Tyl-

ko wówczas młode pokolenie będzie zdolne podjąć idee wolności i prawdy odchodzącego pokolenia" (Londyn, 30 maja 1982). Wychowanie pełnego człowieka, to znaczy takiego, który nie zatrze w sobie śladów obrazu Boga oraz świadom będzie własnej przeszłości - drzemiącej lecz żywej zarazem w 1000-letnich dziejach chrześcijańskiej Polski. Wszystko po to, by tymi dziejami żyć, czyniąc bogatszym i wspanialszym kraj swego obecnego zamieszkania, lub własną ojczyznę, - jeśli się tutaj urodził. W każdym razie, *przerwanie więzi, którą spina nic dziejów, nie dałoby pełni człowieczeństwa o które chodzi Janowi Pawłowi II w wychowaniu młodego pokolenia polonijnego*.

Gdy mowa o wychowaniu młodego pokolenia Polonii, to nie może się ono dokonać bez ścisłego związku z Kościołem. Tak jak dzieje Polski początek swój biorą w akcie religijnym - Chrztu przed 1000 laty i przez całe tysiąclecie znaczone są wiarą, tak w przypadku młodych środowisk polonijnych nie może zabraknąć tego naznaczenia wiarą, tego związku z Kościołem. Zwłaszcza że "nasze polskie miejsce w Kosciele zostało dziś w szczególnie sposób uwidatnione. Ale przez to samo nałożyło na nas jakieś nowe zobowiązania, ażebyśmy postarali się tym bardziej żyć Kościołem, tym bardziej być Kościołem, powiedziałbym - tym bardziej uważać Kościół za naszą duchową Ojczyznę" (Jan Paweł II - do Polonii w Meksyku)

Jakże to ważne wobec tylu wysiłków, by więzi Polonii, Polaków, Polonii z Kościołem rozerwać. Dla Polonii i dla Polaków, gdziekolwiek oni żyją, nie ma innej drogi, jak tylko najściślejsza więź z Kościołem. W tej więzi nasza tożsamość nie ucierpi.

Warto jeszcze na koniec wspomnieć o zagadnieniu integracji. Ono może w szczególnie sposób interesuje tych, którzy całe dziesiątki lat spędzili poza Polską lub urodzili się poza jej granicami. Tym wszystkim Jan Paweł II mówi: "Integracja jest na pewno ważnym zagadnieniem dla wszystkich i koniecznym. Dzisiaj nikt nie może zamykać się we własnym gętcie. Musicie służyć krajowi, w którym żyjecie, pracować dla niego, kochać go i przyczyniac się do jego rozwoju, rozwijając siebie, własne człowieczeństwo, to co was tworzy, bez fałszowania bez zacierania tych linii, które sięgają wstecz" (Paryż, 31 maja 1980)

A więc istotne jest zachowanie ciągłości linii sięgających wstecz. Zachowanie ich, a więc całego dziedzictwa kulturowego, czyni bogatszym czyni odpornym na to, co nie jest prawdziwą kulturą, co wewnętrznie niszczy człowieka.

Przed przyjazdem Jana Pawła II do Kanady, w jakimś sensie także do Polonii Kanadyjskiej, dobrze jest uświadomic sobie, co myśli on o polskiej emigracji, jak bardzo ją kocha, jak bardzo na nią liczy, by całym sercem i wołą odpowiedzieć na te zadania, które postawi on przed Polonią Kanadyjską w czasie swej 23 podróży apostołskiej.

Ks. Tadeusz ZASEPA

W y w i a d z PATRICKIEM BOYER kandydatem Partii Postępowo-Konserwatywnej w Okręgu Etobicoke - Lakeshore

E T Na paskich plakatach wyborczych widnieje napis "It's time for a change" (Czas na zmianę) Co pan przez to rozumie?

P B Odnoszę wrażenie, że coraz więcej Kanadyjczyków zgadza się z tym stwierdzeniem. Chodzi oczywiście o zmianę rządu z liberalnego na postępowo-konserwatywny. 17 lat sprawowania władzy przez liberałów na pewno nie pozostało bez wpływu na ich ostrość spojrzenia na wiele spraw. Ich obecne zapewnienia (w czasie kampanii wyborczej), że oni również są gotowi to czy owo zmienić wydają się być bardzo gołosłownymi. Jeżeli rzeczywiście chcą zmian to po pierwsze mieli dosyć czasu żeby zrobić to wcześniej, a po drugie to świadczy również o tym, że to co robili przez tyle lat było błędne.

E. T. Tak, ale o jakich konkretnych zmianach pan mówi?

P B Trudno ująć to w kilku zdaniach. Przede wszystkim chodzi o nowe spojrzenie na wiele problemów, takich jak polityka zagraniczna i związki z USA, lepsze stosunki pomiędzy rządem federalnym i prowincjami, inwestycje zagraniczne i zaufanie naszych partnerów, kłopoty finansowe rządowych korporacji itp.

E T Ktore z tych spraw są panu najbliższe?

P. B. Wszystkie te problemy są mi bliskie, ale moje największe zaniepokojenie wywołuje niekonsekwentna i bliżej niesprecyzowana polityka zagraniczna, oplakany stan kanadyjskich sił zbrojnych i oczywiście wysoki stan bezrobocia.

E T O własnie porozmawiamy o tym ostatnim.

P B Wydaje mi się, że nikt już nie ma wątpliwości kogo należy obciążyć odpowiedzialnością za ten stan rzeczy. Naivne koncepcje liberałów tworzenia ciągle nowych korporacji rządowych i nowych miejsc pracy przy pomocy li tylko kolejnych programów federalnych nie przyniosły żadnych rezultatów. Zrzucanie całej odpowiedzialności na Stany Zjednoczone, ulubiony chwyt liberałów, też już mało kogo przekonuje. Wiadomo, że każdy dba o swoje własne interesy i mało ich interesują nasze problemy. Szczególnie jeśli sami nie potrafimy ich rozwiązać.

E T A jaka jest paska recepta?

P B Przede wszystkim trzeba przywrócić zaufanie do naszego rządu i jego polityki ekonomicznej nie tylko wśród inwestorów zagranicznych, ale również samych Kanadyjczyków, którzy inwestują swoje pieniądze za granicą. W pewnym sensie brak w tym logiki. Kanada, która posiada ogromne zapasy bogactw naturalnych, wykwalifikowana i tansza w stosunku do

USA siła robocza powinna być "mekka" dla inwestorów. Coż kiedy polityka liberałów absolutnie nie skłania nawet własnych obywateli do inwestowania w naszym kraju.

E T Czy konserwatyści są rzeczywiście w stanie uzdrowić naszą gospodarkę?

P B Nikt nie daje 100% gwarancji, ale głosując na kandydatów partii Postępowo-Konserwatywnej wyborcy stawiają na zmiany, o czym trudno mówić w wypadku, bardzo już wątpliwego, zwycięstwa liberałów.

E T Dziękuję bardzo za rozmowę i życzę powodzenia.

P B Ja również dziękuję i proszę przekazać wszystkim czytelnikom Echa Tygodnia moje serdeczne pozdrowienia.

Rozmawiał Aleksander PIECYK

**W IMIĘ SWOICH DZIECI,
POKOJU ŚWIATOWEGO,
LEPSZEGO ŻYCIA DLA SIEBIE**

G Ł O S U J

na Partię Konserwatywną

P A M I Ę T A J
4 września - wtorek

WYBIERAJĄC KONSERWATYSTÓW PRZYCZYNIASZ SIĘ DO:

- 1 Przywrócenia czołowej pozycji Kanady jako Państwa walczącego o pokój i wolność uciskanych narodów
- 2 Odbudowania obronności Kanady i zwiększenia jej udziału w międzynarodowych sojuszach obronnych wolnego świata
- 3 Poprawy stanu gospodarki kanadyjskiej poprzez zmniejszenie bezrobocia oraz rozwój prywatnego sektora przemysłu i handlu

W okręgach wyborczych gdzie nie ma kandydata zasłużonego dla idei Wolnej Polski i polskiej grupy etnicznej w Kanadzie

GŁOSUJ NA KANDYDATÓW PARTII KONSERWATYWNEJ

Pamiętajmy, że właśnie posłowie tej Partii przez minione 3 lata zdecydowanie popierali walkę Narodu Polskiego o samostanowienie i Wolność oraz opowiadali się za przywróceniem Praw Człowieka w Polsce

POLISH CANADIAN ACTION GROUP — PCAG

Ciąg dalszy

LISTA OFIARODAWCÓW NA KOMITET "POMOC POLSCE" W MONTREALU

Akcja uczczenia pielgrzymki Ojca Sw na Ziemi Ojczyźnej w 1983 r i 600 lat obecności cudownego obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej Królowej Korony Polskiej na Jasnej Górze

Kalasznikow Elzbieta	\$ 10 00	Marcinkowski W M	5 00
Kalinowicz R Henry	25 00	Marnoch Jan	5 00
Kalinowska Maria	20 00	Maslukiewicz Eugenia	50 00
Kalinowska Teresa	20 00	Mądro Tadeusz Jan	120 00
Kapuscinski Stanislaw	100 00	Michalik J	100 00
Karasinska Krystyna	20 00	Michaliszyn Casimir	300 00
Kielczewska Barbara	25 00	Michałowska M	20 00
Kielczewska M	25 00	Mieszkowski J A	20 00
Kilian Stella	20 00	Mikołajewski Edward	50 00
Kisielewska Jadwiga	100 00	Morawska Maria	25 00
Klis Józef	30 00	Morawski Roger Edward	50 00
Kmiecinśka Zofia	5 00	Munik Stanislaw	20 00
Kolosowski Kazimierz	100 00	Myslicki Adam	25 00
Komiczny Daniela	10 00	Nawojski Mieczyslaw	10 00
Kornaga L i WI	15 00	Nenitescio Karolina	10 00
Korwin-Lopuszanska Joanna	20 00	Nieczyporowski A	100 00
Koselka Czesław	5 00	Olechowski M	20 00
Kowalczuk Zygmunt	25 00	Opala Beatrice	25 00
Kowalczyk Irma	100 00	Orłowski Francis	100 00
Kozarski Maria i Stefan	20 00	O'Rourke Elzbieta	150 00
Kozielec F	25 00	Osiek Edwardostwo	100 00
Kozinski Henry	20 00	Ostrowski Longin	10 00
Krukowski Charles R	25 00	Papius Stanislaw W	100 00
Krzyckowska Olga	25 00	Parker Vick & Elizabeth (New York)	50 00
Krzywosanski M	5 00	Pecko J	5 00
Kubacki M	8 00	Peplowski Witold	15 00
Kuskowski Magdalena	30 00	Piec Bronislaw	10 00
Kuzmicka Tamara	50 00	Pieniązek Izabella	50 00
Dr Lachendro Maria	20 00	Pierzchalski M	20 00
Lewandowski Boleslaw	200 00	Pietruska Stanley	50 00
Dr Lipowska-Lucas B	10 00	Pietruska H i F	10 00
Luciaszczyk	3 00	Piotrowski Danuta (Hamilton)	10 00
Ludwik S	10 00	Pleszczyński Marek (Sherbrooke)	50 00
Ławruk Bohdan	50 00	Pluckola Wally (Ottawa)	7 00
Łukasiak Stanislaw	25 00	Plocki Edward	5 00
Malewski Ryszard	250 00	Poddubiuk Ryszard Z	100 00
Marciniak Eugene	20 00		

Poplawski Ireneusz	20 00
Potworowski A i K	10 00
Poray-Wybranowska A	100 00
Rabek Teresa	50 00
Rodwin S A	15 00
Rojewski Krzysztof	10 00
Romanowski Waldemar	25 00
Ruta W	30 00
Rzewucki Wladyslaw	25 00

Ciąg dalszy nastąpi

LISTA no 9 Ofiarodawców na Fundację sw Andrzeja Boboli w Kanadzie

Członkowie Stow Polskiego	
NSW Australia	120 19
Oddział Wollongong Montreal	100 00
Dr F B Kozłowski Montreal	100 00
T H Pachulski Ottawa	100 00
W Marczynski Chester Eng	50 00
Związek Ziemi Wschodnich R P Toronto	50 00
S Lewicki Montreal	50 00
H Nowakowska Florida	40 00
J Kwaczek Toronto	25 00
J Zabik - Ottawa	25 00
K Ruminski Montreal	25 00
B Pacak Gamalski Calgary	25 00
A Żurowski - Ottawa	25 00
Dr S T Bobra Pembroke	25 00
J J Landau Vanier	25 00
Klub Polsko Kanadyjski	
Ottawa	25 00
K Bialecki Ottawa	20 00
Z Heczko Montreal	20 00
T Cienski Toronto	20 00
W Przybylski Ottawa	15 00
B Rączka Ottawa	10 00
K Stochel Montreal	10 00
K Muszynski - Montreal	10 00
G Korwin Ottawa	10 00
E Lewicki Ottawa	10 00
F Bahyrycz Barry s Bay	10 00
K Rutczynski (poraz drugi) - Salmon Arm B C	10 00
Razem	855 19

(-) **T SIEMIĄTKOWSKI** Skarbnik

Adres redakcji
12453 pavillon, Pierrefonds
Que H8Z 1M6
Korespondenci
Tel 683-2576
Ogłoszenia i prenumeraty.
Tel 737-3945, 727-7257

PANI, nie paląca, przyjmie wszelką pracę na terenie Montrealu - może być opieką nad małym dzieckiem, prowadzenie domu, przyjmowanie telefonów w gabinecie lekarskim itp
Oczekuję propozycji -
TEL (514) 932-1775 - Montreal
w godz 14-16 - pon -piątek

A-12

TATRA TRAVEL SERVICE LTD PEKAO DEALER - Własc E STASIAK

DOLARY do rąk odbiorcy na konta walutowe, kupony do wyboru, mieszkania samochody
Materiały budowlane, maszyny rolnicze
Wszelkie wyjazdy drogą lotniczą i morską Wakacje na południe, sprawy pasz portowe, wizowe, sprowadzanie rodzin
AGENT PODRÓŻY NA WSZYSTKIE LINIE LOTNICZE ŚWIATA
3628 St Laurent Blvd
TEL 849-3451 lub 849-5012

Polska Kasa Oszczędności w Montrealu
65 Sherbrooke Str E. Suite 103
Tel 845-3534
Oferuje Poloni na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie
Kasa otwarta Od poniedziałku do srody między godz 10:00 a 15:00, w czwartek od 10:00 do 19:00, w piątek od 10:00 do 20:00 i w sobotę od 10:00 do 12:00

GABINET DENTYSTYCZNY
Christine E. Marczuk, D.D.S.
Barbara B. Marczuk, D.D.S.
Ogólne leczenie dentystyczne
Przyjmujemy od poniedziałku do soboty Tel. (514) 934-0181

POLISH INTERPRETERS, TRANSLATORS and TUTORS (Canada) Reg'd.
POLSKIE BIURO BIURO TŁUMACZY
oraz
POLISH PROFESSIONAL PERSONNEL (Canada) Reg'd.
POLSKIE BIURO ZATRUDNIENIA KADR WYKWALIFIKOWANYCH
(w siedzibie Biura Podróży "YUL" TRAVEL Ltd)
465 St Francois Xavier Street
Montreal, Quebec, H2Y 2T1
(Metro Place d'Armes, k Kościoła Notre Dame)

TEL (514) 845-5184, soboty i wieczory - (514) 287-1668
prowadzi solidnie
NINA PIASKOWSKA
Wykonujemy
● Tłumaczenia pod przysięgą - specjalizacja teksty prawne
● Legalizacja dokumentów
● Poswiadczenie podpisu
● Załatwianie wszelkich formalności
● Poszukiwanie pracy oraz negocjowanie kontraktów dot zatrudnienia
● Sporządzanie testamentów, aktów notarialnych, etc
● Tłumaczenia dyplomów, indeksów, matur, książeczek zeglarskich, etc
● Załatwiamy wszystko od "A" do "Z" w sprawach podróży, tj bilety lotnicze, morskie, wynajmowanie samochodów - car rental, etc

ZAPRASZAMY PANSTWA DO ODWIEDZENIA NASZEGO BIURA

Z CYKLU "Samo Zycie"

Zadzwoniono kiedyś do mnie z prośbą o pomoc. Sprawa wyglądała zupełnie prosto więc nie znając jej dokładnie zgodziłem się na to. Wyglądało to trochę jak kupienie kota w worku, ale ponieważ osoba która mnie o to prosiła posiada moje całkowite zaufanie więc powiedziałem tak.

Zaczęło się bardzo mocno, chodzi o deportacje, telefony z emigracji z Kongresu Polonii. Emigracja umożliwia pomoc Kongres wręcz przeciwnie. Sam nie wiem co robić?

Następnego dnia wraz z jednym z przedstawicieli Kongresu jedziemy do aresztu emigracji, widzę siedzi Polak, trochę wystraszony jakby niespokojny prosi o rozmowę z nim w cztery oczy i muszę powiedzieć szczerze, że nie wiem co o nim myśleć, ale człowiek potrzebuje pomocy więc w miarę moich możliwości staram się jak mogę. Wyjeżdżamy z aresztu po około 40 minutach.

Następnego dnia sprawa w sądzie emigracyjnym. Wraz z moimi przyjaciółmi udajemy się

tam w celu wyciągnięcia człowieka na wolność.

Rząd federalny stawia sprawę bardzo prosto jeżeli ktokolwiek da temu człowiekowi miejsce do spania i zapewni wyżywienie oraz ewentualnie w przyszłości jakąś pracę to oni są w stanie zwolnić go natychmiast. Widzę z ich strony wyraznie pozytywne nastawienie. Co robić? Zgadzam się, współwłaściciele naszej firmy obiecują pracę, kobiety płaczą, a Kongres? Przedstawiciel Kongresu ma tylko jeden problem, co będzie jeżeli człowiek zachoruje, niby ważne, ale w tym momencie ważne jest zwolnienie człowieka.

W efekcie Janek zostaje zwolniony, pakujemy się do auta i jedziemy do mnie. Ja osobście też w domu nic nie mam, ale spac i jesc to zawsze się znajdzie, co się będzie teraz martwić, zobaczymy.

Minęło kilka dni Janek wyładował z powrotem w areszcie, tym razem policyjnym, ma rozprawę wyznaczoną na następny dzień, przyczyna - wejście przez okno do obcego apartamentu i opuszczenie go po kilkugodzinnym pobycie. Janek

niczego nie wziął, posiedział trochę i wyszedł, z jakiej przyczyny to zrobił nie wiadomo.

W sądzie jak zwykle niktogo nie ma, ani z Kongresu ani z nikąd. Podobno nie wiedzą, ja wiem więc jestem, moi znajomi też, wspólnie prosimy naszego adwokata o pomoc, wspólnym wysiłkiem udaje nam się pomoc po raz wtóry bez żadnych wielkich organizacji, a tylko prostym ludzkim działaniem płynącym z dobroci serca.

Jest to następna sprawa, w której chodzi o deportację Polaka z Kanady, nie jest jeszcze zakończona, zastanawia mnie tylko to, że po raz wtóry, podobnie jak w sprawie pana Niemca, nasze wielkie organizacje polonijne nic nie zrobiły ani moralnie ani finansowo, stwierdzając sucho "to jest zbyt drobna sprawa żeby się nią zajmować" - bo jak wiadomo "wielkie" organizacje zajmują się "wielkimi" sprawami, a jednostka ludzka to co? to nic? bez względu na to czy jest zdrowa czy chora? Czy jeszcze wiele potrzeba takich przypadków żeby udowodnić jacy to my POLACY jesteśmy "Solidarni"?

GRZECHOTNICK

Dokonczenie ze str 3

również zawiadomienie o umieszczeniu w spisie wyborców (NOTICE OF ENUMERATION) oraz informację gdzie i kiedy odbędzie się głosowanie. Należy upewnić się czy w otrzymanym zawiadomieniu nie ma błędów. W razie nieotrzymania dotąd zawiadomienia, czy jakichkolwiek błędów należy skontaktować się z biurem agencji wyborczej na dany okręg. Numer telefonu można otrzymać za pośrednictwem informacji telefonicznej albo znaleźć w miejscowej gazecie. Termin enumeracji upłynął wprawdzie 17 sierpnia, lecz nie można wykluczyć że poprawki będą jeszcze możliwe. Osoby nie zamieszczone na listach zamieszkujące okręgi poniżej 5000 tys mieszkańców mogą głosować jeżeli spełniają warunki zamieszkania, pod warunkiem, że ktoś z osób zamieszkujących okręg poręczy za nich pod przysięgą.

JAK WYGLĄDA GŁOSOWANIE

Po zgłoszeniu się do lokalu wyborczego, sprawdzamy swe nazwisko na spisie. Następnie otrzymujemy kartkę do głosowania z nazwiskami kandydatów i ich partyjną przynależnością. Przy kandydatach niezależnych figurować będzie hasło "independent". Po prawej stronie każdego nazwiska jest kółko, w którym należy zaznaczyć krzyżykiem wybrane-

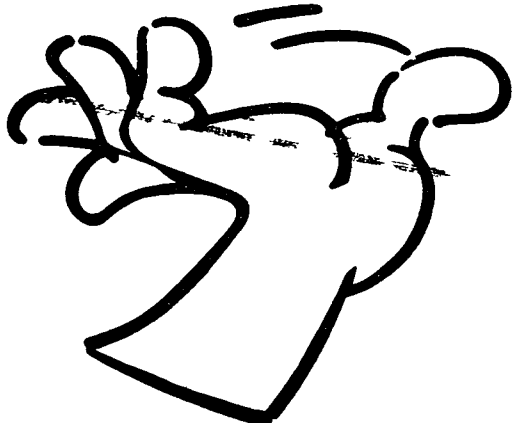
go kandydata. Złożoną kartkę należy wręczyć urzędnikowi, który wrzuci ją w obecności wyborcy, do urny.

ZWOLNIENIE Z PRACY Z TYTUŁU WYBORÓW

Lokale wyborcze będą otwarte 4 września od godziny 9 rano do godziny 8 wieczorem. Osoby zamieszczone w spisach wyborców są upoważnione do zwolnienia z miejsca pracy na głosowanie w ciągu czterech godzin z rzędu w czasie gdy lokale wyborcze są otwarte w dniu wyborów. Godziny zwolnienia muszą być uzgodnione z pracodawcą, ale nie mogą powodować potrącen przy wypłacie zarobku, czy podlegać karze.

TAJNOSC I SWOBODA GŁOSOWANIA

Nie można nikogo zmuszać do wyjawiania na którego kandydata zamierza głosować, czy głosował. Nie wolno obserwować czy podpatrywać wyborców, w celu ustalenia na kogo głosują. Nie można też zmuszać wyborców do wyboru określonego kandydata czy partii. Odpowiedzialność za przeprowadzenie wyborów federalnych w Kanadzie ponosi kierownik wyborów "Chief Electoral Officer" - urzędnik państwowy mianowany przez Izbę Gmin i bezpośrednio jej podlegający. W obecnych wyborach jest nim Jean-Marc Hamel.

P o l s c y w N o w y m

Przez 10 lat w szkole sztuk pięknych w Polsce P J Szymkowiak nauczył się wiele został dobrym rysownikiem, studiował rzeźbę i grafikę, litografię, projektowanie, kompozycję, teorię sztuki i historię sztuki. W końcu jako malarzowi, powiodło mu się na tyle, że wystawiając swe prace w polskich salach wystawowych, zdobył kilka nagród i uzyskał posadę nauczyciela w szkole średniej.

Nie na wiele mu się to wszystko przydało, kiedy w 1979 przeniósł się do Nowego Jorku w nadziei, że zostanie tam zawodowym artystą. Ale zamiast tego, nekany wiecznie przez swą słabą angielszczyznę i brak kontaktów, uzyskał taki pierwszy kontakt ze sztuką amerykańską, że na pewien czas sparalizowało to w nim zainteresowanie zawodem artysty.

„Wszedłem do sklepu z obrazami na Madison Ave, wspomina Szymkowiak, i dostałem pracę malowania szesciu obrazów na dzień. Ja malowałem tylko niebo, inny facet malował domy, a jeszcze inny ludzi. Potem ktos podpisywał to lewym nazwiskiem, zabierał na front i sprzedawał to za trzysta dolarów. Po szesciu miesiącach rzuciłem pędzle i nie malowałem przez cztery lata”.

Trudno o bardziej przygnębiający przykład szoku kulturowego, ale historia Szymkowiaka nie jest dziś bynajmniej wyjątkiem w Nowym Jorku. To tylko jedna z wielu podobnych historii - choć wiele z nich w końcu przybrało szczęśliwszy obrót - opowiadanych przez polskich artystów. Artysty ci coraz liczniej emigrują do Nowego Jorku, w poszukiwaniu artystycznej i politycznej swobody i sukcesu.

• • •

Ludzie z którymi się skontaktowałem - a wielu z nich ma notesy przepelnione nazwiskami i telefonami braci uchodźców - szacuję, że od końca lat 1970-ych przeszło pięćdziesięciu artystów-plastyków uciekło z Polski i osiedliło się w Nowym Jorku. Jest wśród nich wielu najslawniejszych polskich malarzy, rzeźbiarzy i rysowników, zwłaszcza z młodszej generacji, którzy porzucili udane kariery, by zacząć wszystko od początku w małych mieszkankach w Manhattanie, Brooklynie albo w Queens.

Niektorzy w pełni przyszli do siebie po pierwszym szoku imigracji i są już dobrze zaawansowani w pomysłnych karierach. Przy pomocy wytrwałości i sprytu, włączyli swe szczególne, wschodnioeuropejskie spojrzenie w tęczę międzynarodowych stylów artystycznych, z której składa się dziś świat sztuki w Nowym Jorku.

Andrzej Dudzinski, na przykład, był dobrze znanym rysownikiem satyrycznym i twórcą plakatów w Polsce, przed wyjazdem do Nowego Jorku w 1977. Dzisiaj jest czołowym ilustratorem prasy w Stanach Zjednoczonych. Na początku o uzranie było mu trudno, ale obecnie inteligentne ilustracje Dudzinskiego ukazują się regularnie na łamach tak rozmaitych publikacji, jak *The Boston Globe*, *Rolling Stone* i *The New York Times*.

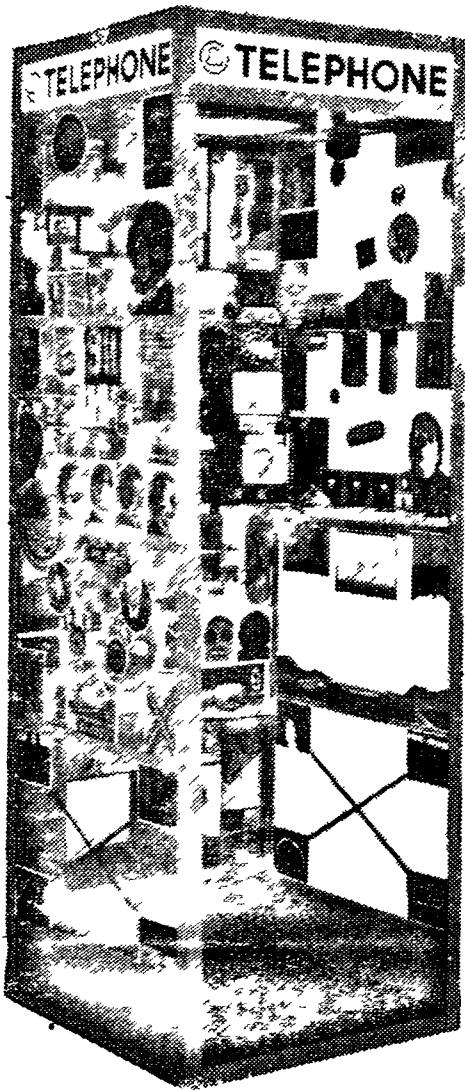
Rafał Olbinski, inny polski artysta znany ze swych plakatów, ze scenografii i ilustracji magazynowych, też szybko wyrobił sobie pozycję ilustratora magazynów i książek, po przyjeździe do Nowego Jorku we wrześniu 1981.

Także Jan Sawka, sławny w Polsce ze swych satyrycznych plakatów i ilustracji książkowych, też doświadczył stale rosnącej reputacji od czasu wyjazdu z Polski w 1976. Najpierw zorganizował kilka stosunkowo małych lecz udanych wystaw swych prac w galeriach w Nowym Jorku i Kalifornii. Teraz, wydaje się, 36-letni Sawka stanął na progu przełomu w karierze. Jego trzy indywidualne wystawy zaplanowano w nowojorskich galeriach na przyszły marzec. Wystawi na nich najnowsze obrazy, montaż, trójwymiarowe przedmioty i album w ograniczonym wydaniu, obejmujący 25 ręcznie wykonanych sztychów, w technice suchej igły.

Represyjny klimat polityczny w Polsce, zarówno przed zgnieciem Solidarności jak i potem, był głównym katalizatorem mającego ostatnio miejsce masowego exodusu talentów malarskich z kraju. Lecz niemal każdy z tych artystów z naciskiem podkreśla, że wyemigrował z przyczyn nie tylko politycznych, ale i artystycznych.

„Chciałem wolności, wewnętrznej wolności”, mówi Andrzej Czeczot, znany w całej Polsce autor prac satyrycznych, którego w 1981 przez dziesięć dni więziono za rysunki w piśmie wydawanym przez Solidarnosc. Do Stanów przyjechał jesienią 1982. „Po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce miało się do wyboru tylko dwie rzeczy, albo zostać dysydentem, albo swinią. Ale ja jestem artysta, a nie zawodowy dysydent. Gdybym został, byłbym skazany na vegetację, dlatego musiałem wyjechać”.

Wśród większości polskich artystów, którzy ostatnio wyemigrowali do Stanów Zjednoczonych, motywacja polityczna odgrywała jeszcze mniejszą rolę, niż w przy-

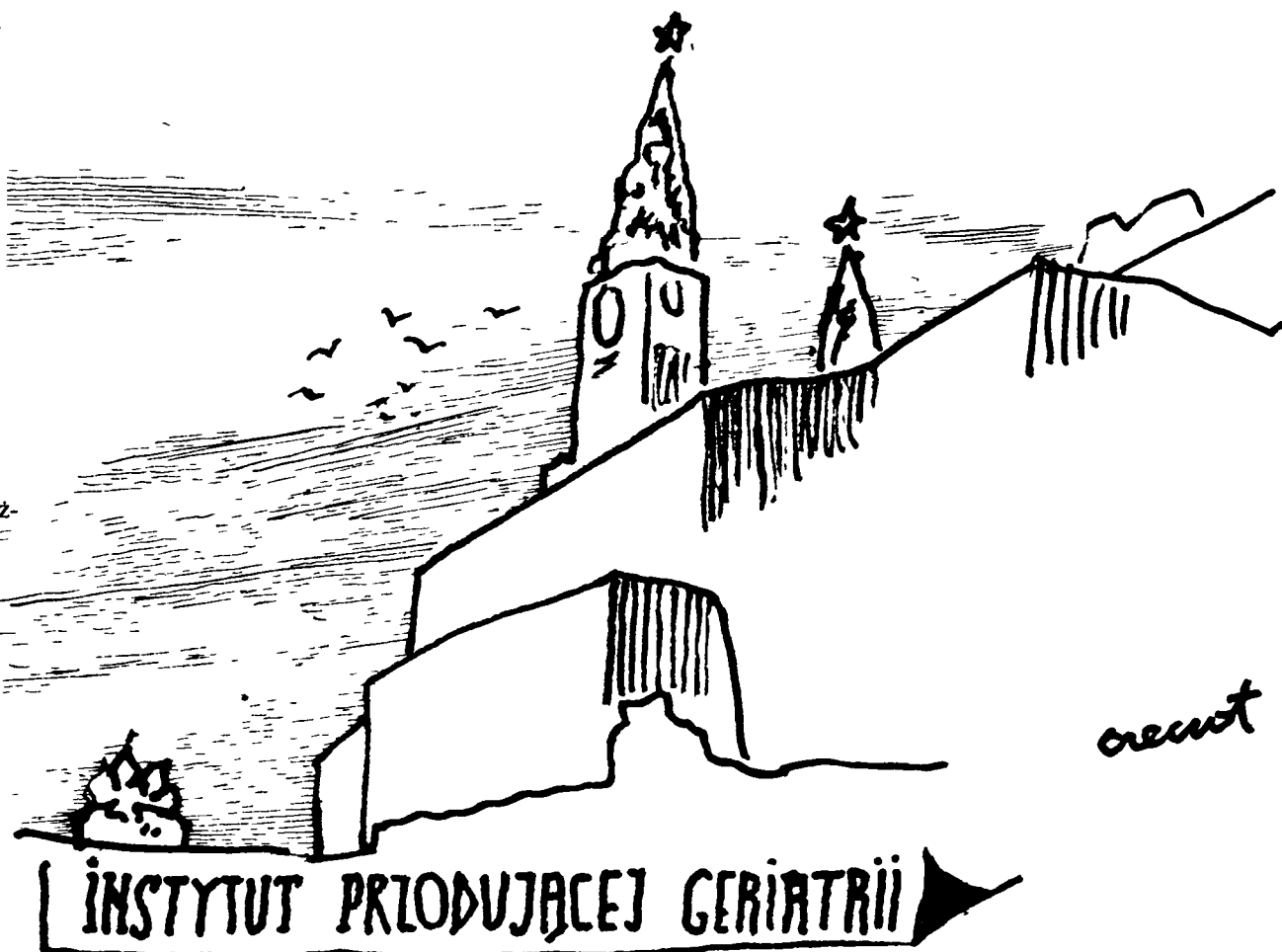
padku Czeczota. Wielu z nich urządzało sobie długie wakacje na Zachodzie, korzystając z liberalnej polityki paszportowej w okresie Solidarności. W grudniu 1981 ogłoszono stan wojenny. Prawo nie zabraniało im powrotu do Polski, ale wielu postanowiło osiedlić się w Stanach Zjednoczonych, w obawie przed więzieniem i wobec ogromnie niepewnej przyszłości Polski.

W niektórych przypadkach - choć może się to wydawać paradoksalne, do wyjazdu skłoniło ich olbrzymie polityczne podniecenie, wywołane przez samą Solidarnosc. Na przykład Daniel Wnuk, 30-letni rzeźbiarz, opuścił Polskę w okresie intensywnej działalności politycznej i samooceny, obejmującej wszystkich Polaków - latem 1981. Jego decyzja wyjazdu częściowo wynikała z tego, że postanowił nie dopuścić, by potężne idee polityczne, przenikające atmosferę, decydowały o jego rozwoju artystycznym.

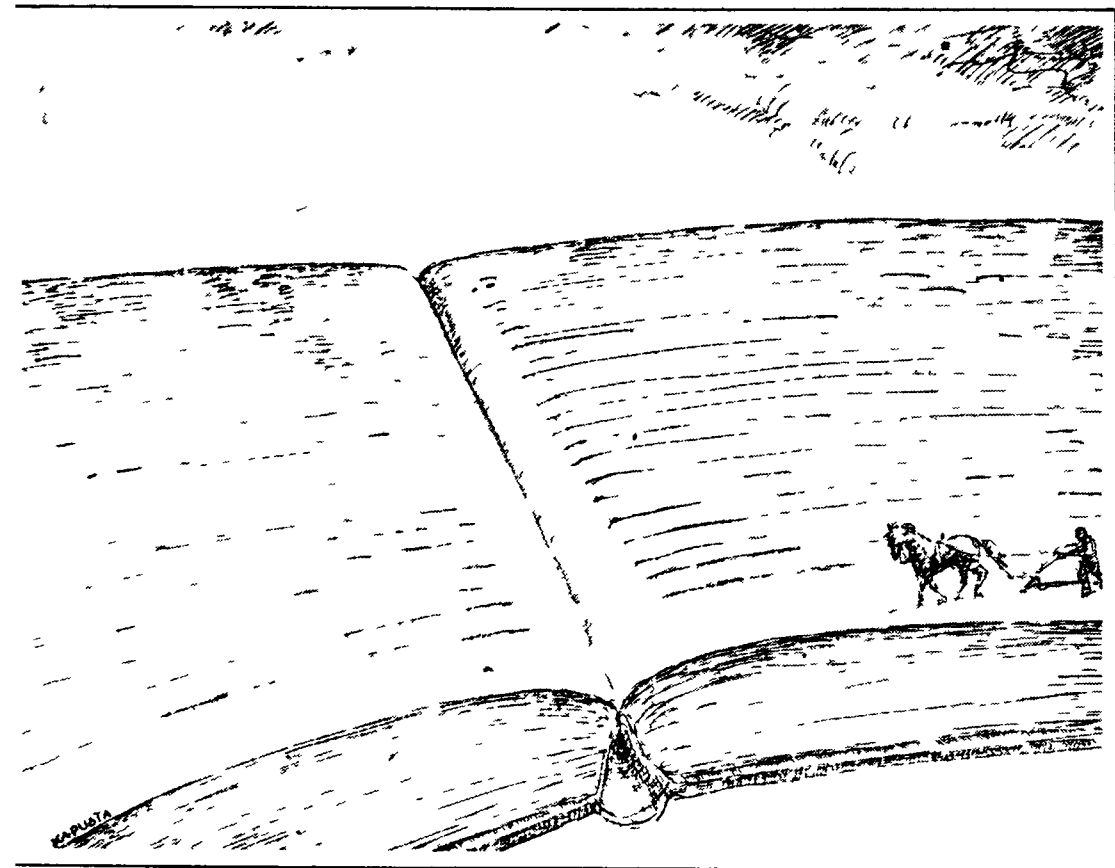
„Tyle się działo, tyle robiono, że czułem iż muszę wyjechać i zostać gdzieś sam”, wyjaśnił. „Czułem, że muszę położyć fundament z dala od tego podniecenia, aby móc pracować nad swą sztuką i zrozumieć, skąd się wywodzi”.

Ale i u Wnuka i u innych młodych artystów, represje polityczne także podsycały chęć wyjazdu. Nie tyle chodziło o surową cenzurę stylu, narzucaną polskim artystom, ale o to, że sytuacja z samej swej istoty wywierała potężny wpływ emocjonalny. „Mam przyjaciela, który jest fizykiem”, opowiada Wnuk. „Jest w więzieniu, bo wierzy w wolność słowa. Czy ja mam prawo zamykać oczy i tylko zajmować się tworzeniem piękna, dlatego że jestem artystą? To nie jest w porządku, nie być zaangażowanym”.

Kiedy jednak artyści znaleźli się w Stanach Zjednoczonych, głębokie różnice kulturowe między Polską a Stanami Zjednoczonymi sprawiły, że dla wielu z nich wyjazd przyniósł cierpienie. Artysty młodszy, szukający jeszcze własnego stylu, stanęli przed głównym problemem ciężkiej decyzji - jakie dla swej sztuki wy-

artyści Jorku

Rys. Janusz Kapusta

racz tematami i style? Czy szukać natchnienia w Polsce, czy w przybranym kraju? Zastępcy często stają wobec zokupającego faktu, że styl który w Polsce przyniósł im sukcesy, może w Stanach nie znaleźć odbiorcy. Często też starsi artyści wyrobili sobie w Polsce reputację w dziedzinie plakatu i innych form grafiki, które w Polsce cieszą się wysokim prestiżem. Ale w Stanach przekonują się, że prestiż i pieniądze to malarstwo i często trudno im, dojrzałym grafikom, przestawić się na inny rodzaj sztuki.

Maciek Albrecht, lat 28, kształcił się jako twórca filmów animowanych i jako grafik. Do Stanów Zjednoczonych przybył w 1981 i napotkał problemy, z jakimi borykali się i inni młodzi artyści. „Człowiek przynależy do miejsca, gdzie był dzieckiem”, mówi. „Tutaj nigdy nie będę miał dzieciństwa. W Polsce mógłbym zawsze swojej sztuce polegać na wspomnieniach z dzieciństwa, a tutaj patrzę na młodych i zadaję sobie pytanie — kim oni są? O czym myślą i marzą?”

Dla niektórych Polaków w tym kraju problemy wynikają z samej istoty nauczania sztuki w Polsce. Nauka może zajmować do dziesięciu lat intensywnych studiów w specjalistycznej szkole średniej, potem w akademii sztuk pięknych w Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu lub Gdańsku. Studia są dogłębne i obejmują szeroki zakres. Typowy program zaczyna od rzeczy podstawowych, zwłaszcza od rysunku, przechodzi do dogłębnego poznawania każdego niemal z głównych środków wyrazu, obejmując malarstwo, rzeźbę i różne techniki rękodzielnicze.

„Z całymi swoimi studiami, czułem się jak garbus”, mówi Szymkowiak. W ostatnich miesiącach znów zaczął malować, w nadziei, że zbuduje karierę, ale nie jest pewien, na jaki styl się zdecydować. „Sztuka amerykańska jest prosta, abstrakcyjna, szorstka”, powiedział. Wydaje mu się czasem, że powinienem przelozyc pędzel z prawej do lewej ręki i wtedy może udałoby mi się zafic z moimi pracami na wystawie.”

Literacka inteligencja, zwłaszcza w grafice, jest w Polsce ceniona wysoko, lecz w Ameryce ceni się ją o wiele mniej.

Młodzi artyści mówią, że najbardziej ceni się tu wzory proste, łatwo zrozumiałe.

„Mówią mi często, twoja sztuka jest za mocna”, albo „za dobre, nie organizujemy konkursu sztuki”, mówi Czeczot.

Styl Czeczota jest płynny, fantazyjnie erotyczny, przypomina amerykańskiego artystę Williama Steiga, choć czasem steruje ku ciemniejszym obszarom psychologicznym, kiedy przypomina satyryczne rysunki niemieckiego artysty George Grosza po I Wojnie Światowej.

Podczas gdy wielu polskich artystów miało w tym kraju trudny start, niektórzy, jak Dudziński, całkiem dobrze poradzi sobie z sekretem artystycznego i fizycznego przetrwania w Nowym Jorku. Dudziński przypisuje swój sukces prostej wytrwałości, połączonej ze zmianą artystycznego stylu w kierunku, który określa jako „slick” - gładki.

Wyjasnia: „Zacisnąłem swój rysunek. W Polsce był o wiele luzniejszy, swobodniejszy. Ale tutaj musiałem włączyć się do gry, żeby mnie zaakceptowano. Kiedy się już przyjąłem, zacząłem wywierac własny wpływ.”

Jan Sawka wylansował w Nowym Jorku karierę jako malarz i sztycharz. Pomogło mu to, że miał ustaloną reputację w Europie i nawet jeszcze przed opuszczeniem

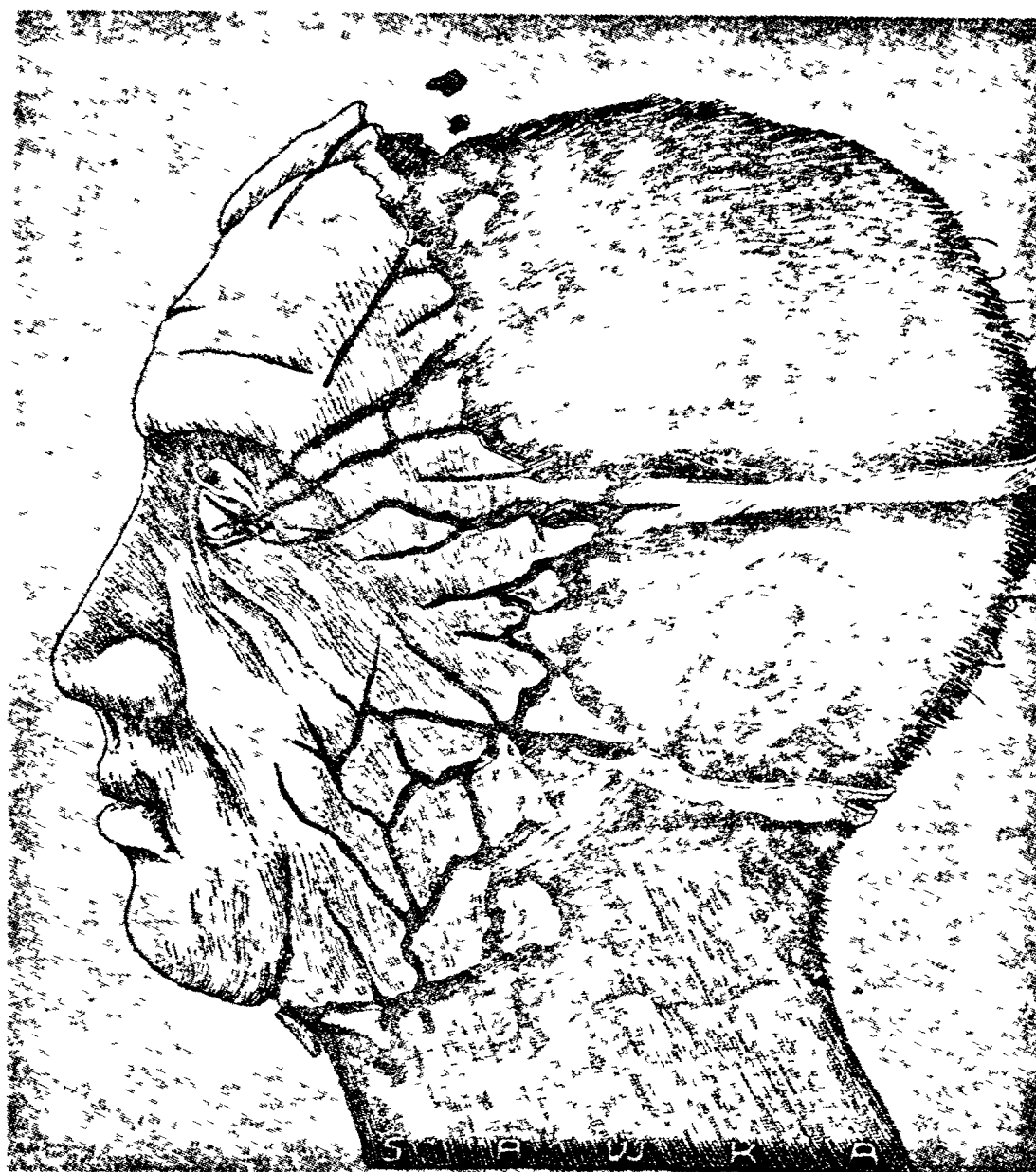
Polski otrzymał kilka nagród międzynarodowych. Poza tym, jak mówi - nawet jeszcze przed opuszczeniem Polski, poprzez książki, magazyny i rzadkie wyjazdy wakacyjne - śledził zachodnie prądy artystyczne i własną twórczość w dużej mierze kształtował na ich podstawie.

„Od początku byłem artystą międzynarodowym”, mówi Sawka, mieszkaniec Nowego Jorku. Bardziej interesowało go to, co działo się w Londynie, Soho, Greenwich Village, niż w Warszawie i Krakowie. Decyzja przyjazdu do Nowego Jorku była świadoma, bo dla niego Nowy Jork w rzeczywistości nie ma nic wspólnego z Ameryką - jest to miejsce, gdzie się przyjeżdża, żeby robić nowoczesną sztukę.”

A jednak Sawce trzeba było dwu pełnych lat, zanim się zadomowił artystycznie w Stanach Zjednoczonych. Przez ten czas intensywnie obserwował amerykańską scenę. Początkowo interesowało go oblicze Ameryki. Był absolutnie zafascynowany życiem miejskim, z jego przedmieściami w New Jersey, z amerykańskimi miasteczkami, McDonaldem, kiczem, ze wszystkimi tymi rzeczami.”

Okazało się jednak, że w tym okresie Sawka uczył się tylko nowego słownika wizualnego, a nie nowych tematów swej sztuki. Także ten fakt, jak mówi, ułatwił mu artystyczne przestawienie się na Zachód.

Dokonczenie na str. 17

S. JANKOWSKI

FILM

Ghostbusters

Murray i Aykroyd (kadr z filmu Ghostbusters)

Ojcowie miasta Nowy Jork, z pewnością nie mogą narzekać na brak wrażeń. To już nawet nie o to chodzi, że strzela się tam równie często jak na poligonie, że mieszkancom robi się coraz duszniej i ciasniej, a zacnemu burmistrzowi nieustannie zagląda w oczy widmo bankrupcji. Tym razem, nad wieżowce okazałego Manhattanu nadpłynęły, nie bardzo wiedząc czemu, najrozmaitszej masy upiory, widma i duchy.

Przeciętny nowojorczyk nie boi się już dzisiaj błysku sprężynowego noża, ani też wycelowanej w niego lufy rewolweru. Ale z duchami rzecz ma się trochę inaczej, bo przecież wątpliwą przyjemność musi budzić obcowanie z Nieznanym, w dodatku z piekła rodem.

Na szczęście dla wszystkich, Amerykanie raz jeszcze dowodzą swego niezwykłego praktycyzmu. Oto pojawia się trzech parapsychologów, którzy pomimo załamania obiecujących karier naukowych, są wystarczająco inteligentni i sprytni by pokazać czartowi, że gdzie jak gdzie, ale na ziemi, to właśnie oni są górą. Są zatem geniuszami w swoim fachu - poskramianiu supernaturalnych mocy, aczkolwiek łatwo jest ich też posądzić o obłąkanie (wszak każdy geniusz nosi w sobie odrobinę szalenstwa).

Pora teraz przedstawić tę trójkę nieustraszonych pogromców duchów, zwanych także Ghostbusters: profesorowie Egon Spengler, William Stantz i Peter Venkman.

Nie, nie proszę Państwa. Moje wprowadzenie nie jest relacją jakiejś pierwszoplanowej sensacji. Genialnym profesorem Spenglerem jest naprawdę Harold Ramis, poczciwym Stantz - to zaledwie Dan Aykroyd, a przebiegły i przezabawny Venkman to przecież Bill Murray.

Innymi słowy, mamy tutaj do czynienia z aktorami, a owe potyczki z duchami to kanwa wyjątkowo udanej komedii Ivana Reitmana, zatytułowanej "Ghostbusters".

Dla ludzi, którzy lubią się śmiać w kinie, żadne z tych nazwisk nie zabrzmiało pewnie obco. Murray, Aykroyd, Ramis, Reitman, a także Rick Moranis, który w tym filmie również ma swój pokazny udział, bawią widzów już od ładnych paru lat i zawsze jest to zabawa w najlepszym guście. Niewątpliwie najciekawszą i zarazem najbardziej znaną postacią w tej grupie jest Dan Aykroyd. Jego kariera rozpoczęła się parę lat temu udziałem w torontonskim kabarecie "Second City" (dzisiejsze "SCTV" jest telewizyjną wersją tamtego widowiska).

Następny etap był jeszcze bardziej udany "Saturday Night Live" - przekomiczny cykl Michaela Lorne, uznawany za bez-

sprzecznie najśmieszniejszy program małego ekranu. Dan Aykroyd był obok Johna Belushi jego najjasniejszą gwiazdą i już wtedy zdradzał nieprzeciętny talent także w wymyślaniu zabawnych historii.

Filmowy debiut Aykroyda, to obraz Stevena Spielberga "1941". Zarówno w tym filmie, jak i w dwóch następnych "The Blue Brothers" i "Neighbors", partnerem Dana był John Belushi, wyjątkowej klasy aktor, uznawany za spadkobiercę dokonania Keatona, Chaplina, Langdona.

Belushi i Aykroyd byli pod każdym względem różni, pomimo to jednak tworzyli jeden z najwspanialszych duetów we współczesnej komedii. Niestety, ich kooperacja miała krotki żywot - John Belushi zmarł dwa lata temu wskutek przedawkowania narkotyków (o szczegółach jego burzliwej kariery można się dowiedzieć z kontrowersyjnej książki Boba Woodwarda "Wired"). Przez pewien okres Dan Aykroyd wydawał się być kompletnie załamany. Gdy spróbował swych sił w filmie "Dr Detroit", w niczym nie przypominał gwiazdora komedii. Nieco lepiej powiodło mu się w "Trading Places", choć został tam wyraznie zdystansowany przez innego tuza humoru - Eddiego Murphy. Dzisiaj, Dan Aykroyd rzeczowo uzasadnia tamten impas: chciał napisać scenariusz i zrobić z niego film, o którym zawsze wspólnie z Belushim marzyli. Tak oto narodził się Ghostbusters. Gwoli ścisłości jednak, ostateczny kształt filmu "Ghostbusters", to także efekt pracy współscenarzysty

Harolda Ramisa i reżysera Ivana Reitmana.

Ramis jest jedną z ciekawszych postaci Hollywood. Cechuje go ogromna uniwersalność i brak lęku przed jakimkolwiek zadaniem jakie może nastreczyć produkcja filmu. Tak więc, Harold Ramis był już reżyserem niezłych komedii "Caddyshack" i "National Lampoon's Vacation", współautorem scenariusza jeszcze lepszych "Meatballs" i "Stripes", oraz aktorem partnerującym znakomitemu Billowi Murray we wspomnianym "Stripes".

Wreszcie, reżyser "Ghostbusters" - Ivan Reitman. Miał 4 lata, gdy jego rodzina zdecydowała się na opuszczenie Czechozłocwej (albo jak kto woli, na ucieczkę) i osiedlenie w Kanadzie. Jego zamiłowanie do robienia komedii jest nieco zaskakujące, bowiem zanim przeniósł się do Los Angeles, był wybitnym dokumentalistą, a także tworcą malenkich i niezwykle ambitnej wytwórni o nazwie New Cinema of Canada.

W 1978 roku Reitman wyreżyserował swój pierwszy fabularny film, zwaną groteską "National Lampoon's Animal House" (ma ona reputację jednego z największych sukcesów kasowych w historii kina). Kolejne filmy Reitmana, naturalnie utrzymane w tym samym gatunku, to "Meatballs" i "Stripes".

Przystępując do realizacji "Ghostbusters" zarówno Aykroyd, jak i Reitman chcieli zrobić film wybitny, będący uwiecznieniem ich dotychczasowej kariery.

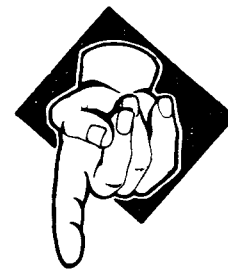
Dan Aykroyd prowadzi Billa Murraya (od lewej) i Harolda Ramisa (od prawej)

Na szczęście, ich rozeznanie w kryteriach ekranowej zabawy było bardzo trafne. Obydwaj zapewne wiedzieli, że humor buduje się nie tyle pieniędzmi (niemniej "Ghostbusters" kosztował wytwórnę Columbia około 38 milionów), ile nazwiskami aktorów, którzy wiedzą jak i kogo należy rozśmieszać.

W obrazie Reitmana znaleźli się więc Bill Murray i Rick Moranis - chyba najpopularniejsi komicy dzisiejszego Hollywood. Ich obsada nie jest zresztą żadną niespodzianką. W końcu, Bill Murray, podobnie jak Aykroyd, był kiedyś jedną z wiodących postaci w programie "Saturday Night Live", a Moranis, który w tym całym towarzystwie jest zdecydowanie najmłodszy, nadal jest zaangażowany w "SCTV". Słowem, pojawienie się w "Ghostbusters" plejadę najśmieszniejszych ludzi na naszym kontynencie, jest raczej kwestią koleżeńskich obligacji, niż zwykłego przypadku albo gigantycznych honorariów.

Trudno powstrzymać się od pytania, co spowodowało tak niebotyczne koszty tego filmu. Odpowiadając na nie językiem całej intrygi, mogłoby się stwierdzić odważnie Environmental Protection Agency. Szalony agent tejże instytucji, dla której skądinąd mam mnóstwo sympatii, zmusił naszych biednych łapaczy duchów, do opróżnienia ich wymyślnego skarbczyka. Na nieszczęście nie był on pusty, jako że Ghostbusters dalej nie wiedzieli jak wyparować pojmane upiory. Najwyraźniej wszystkie te widma były mocno znuzone bezczynnym siedzeniem, bo uwolnione zaczęły szaleć w dwójnasób. Stajemy się więc świadkami istnej orgii efektów specjalnych, z których najzabawniejszym wydaje się być pojawienie czterdziestometrowego marshmallow jako ucielesnienia nadmiernej ilości wśrodku Amerykanów, tendencji do spożywania.

Kto wie, jak skończyłaby się cała historia, gdyby nie ignorancja doktora Venkmana (nawet jeśli zagląda w soplek bydlęcą przypominającego, co nieco, samego Cerbera, nie traci swego rezonu) i geniusz doktora Spenglera. Tak czy owak, konczy się dobrze, ku radości przede wszystkim widzów, których łatwo byłoby chyba przekonać, że oglądali najlepszą komedię kilku ostatnich lat.

JANUSZ PIETRUS

FARAMUSZKI

I co się zmieniło od czasów praktykowanych ongiś w Rosji Carskiej?

Co się zmieniło tu u nas? Na naszym polonijnym podwórku? Powiedzmy ostatnio?

W roku 1942, w osiadającym na swej emigracyjnej "pupci" Londynie, Stanisław (Cat - Mackiewicz), w jednym z seryjnych felietonów, napisał o zawodzie policyjny w Rosji uważany był za hanbiący. Nie tylko wstydem było pracować w policji, zandarmerii, a zwłaszcza w działach politycznych, ale wstydem było mieć krewnego, przyjaciela, lub znajomego, który się tym zajmuje. Członkowie służby bezpieczeństwa politycznego znajdują się poza nawiasem społeczeństwa () W społeczeństwie rosyjskim nie mogło być większej obelgi od nazwania kogoś zandarmem, policjantem, ochronnikiem, szpiclem, denuncjatorem, lub donosicielem.

Elementarną cechą każdego dobrego urzędnika policyjnego - pisze Cat - (a my wymienimy słowa "dobrego urzędnika" na mądrą społeczność) nie dać się bujacz agentom. Agent biega, szuka, węszy, jest zziębnięty, zmęczony, () chce się odznaczyć i wykazać taki agent - kontynuuje - ma naturalną skłonność do koloryzowania, przesadzania, przejawiania, jeśli nie do całkowitego zmyślenia faktów.

Rozejrzyjmy się dobrze. Czy wiele się zmieniło?

Jako prezes Stowarzyszenia Polskich Kombatanów w Kanadzie mam czasem sporadyczną szansę zbierania głosu w sprawie przyjmowania nowych członków do tej zasłużonej organizacji na tak zwanej niwie polonijnej.

Nie chodzi tu jednak o "niwę". Chodzi nam bardziej o aplikację. Wsparte dokumentem służby bezpieczeństwa dziesięcioletniego PRL'u. Zezwalającym na natychmiastowe internowanie osób zagrażających - i znowu musimy powtórzyć - tak zwanemu bezpieczeństwu państwa. Jest to termin raczej płynny i niedefiniowany, jako że w sytuacjach płynnych i niedefiniowanych wszystkim, dosłownie wszystko, może zagrażać "bezpieczeństwu państwa".

Wystarczy kichnąć głośniej w tramwaju, przekląć WRON, że to niby przez niego, a konsekwencje kichania kontynuujemy w miejscach izolacji.

Dobre to ponoc dla zdrowia publicznego, a jeszcze zdrowsze dla służb ochronnych.

Forma podpisana przez urzędników służących obawom jest w gruncie rzeczy standardowa. Pod pieczęcią nagłówkową, oraz grubym, tłustszym drukiem samej DECYZJI widnieją słowa następującej treści - "Uważając, że pozostawienie na wolności obywatela (tu wpisuje się nazwisko i imię obywatela wspierając je imionami ojca i matki) zagrażałoby bezpieczeństwu Państwa (z dużej litery) i porządkowi publicznemu, przez to że (następuje opinia wsparta "konkretną" motywacją) " jest negatywnie ustosunkowany) do WRON, rozpowszechnia poglądy mogące wywołać niepokoje publiczne " na zasadzie artykułu 42 ust 1 de-

krety z dnia 12, 12, 81 o ochronie bezpieczeństwa Państwa (ponownie z dużej litery) i porządkowi publicznemu w czasie obowiązywania stanu wojennego, postanawia się - internować obywatela (nazwisko i imię pacjenta) itepe etcetera

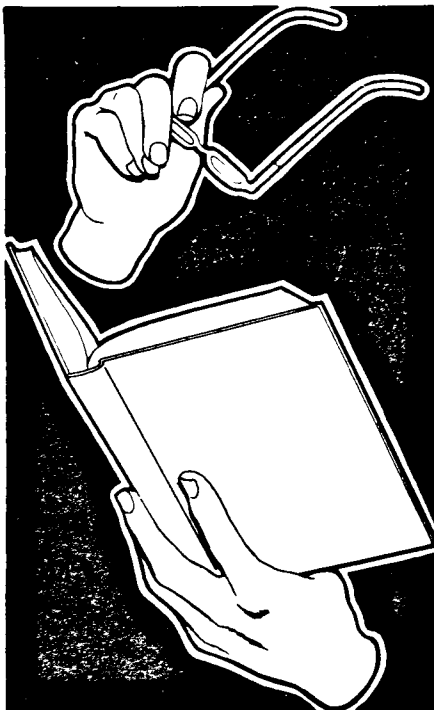
Proste, nieskomplikowane, pogmatwane demokratycznie urzędowe!

Patrząc na formę, widzę dziś, że powinienem być dawno izolowany w Kanadzie. Tyle razy niepokornie wyrażłem się o liberałach, o konserwatystach. O przywódcach pokojów i niepokojów. O posłach, senatorach, prezydentach, czy samym "porządku publicznym".

Zastanawia mnie, tylko liczba mnoga w owej formie. Powołując się na fakt, że ktoś może w ogóle wywołać "niepokoje publiczne".

Znaczący to, że - w opinii zomowskich urzędników - istnieje "niepokój" publiczny, a obok niego całe konstrukcyjne szeregi rozmaitych niepokoju (liczba mnoga).

Tyleż to słów nieewangelu na faramuszkową niedzielę. Z przypomnieniem wszystkim izolowanym, a dziś zamieszkałym w Kanadzie, że SPK honoruje ich dawny status izolacyjny i że na podstawie uchwały Walnego Zjazdu mają dziś prawo włączyć się w życie organizacyjne, by na ich doświadczeniach wesprzeć i budować prawdziwie demokratyczną przyszłość.

Nie przypominam sobie, by termin "ubaw" istniał w czasach mojej przedwojennej młodości. W każdym bądź razie przyjął się. Tak jak przyjął się "wystroj". Z załam natomiast stwierdzam, że zaden z moich własnych, genialnych nowotworów językowych, nie ma zamiaru podeprzeć słownictwa - powiedzmy - polonijnego. Bo takowe, proszę Szanownych, niech nikt nie twierdzi, że nie istnieje. Wystarczy pojsć na supermarket, kupić "buszel piczesow", przeczytać kilka reklam zapowiadających w prasie polonijnej, że są specje odkładzenia kafłowanych podłóg, instalowania "fernesow" na ogrzewane powietrze a już jesteśmy w domu, i wiemy co, gdzie, i jak w trawie piszczy.

Wróćmy jednak do "ubawu". Czytając bowiem całe strony wychodzące spod pióra wydawcy i redaktora "Ekspresu" torontonskiego, nadal czekam na rezultat pojedynków, jakie szanowny pan Aleksander Pruszyński wydaje rozmaitym swoim przeciwnikom, wśród których dostrzegłem ostatnio nawet prezesa Polonii Kanadyjskiej.

Są to raczej nieskomplikowane propozycje pojedynków. Pod pomnikiem Gzowskiego, na murawie przed Credit Union na której w przyszłości stanie pomnik papieski, na najdalszej wysepce kombinatu sztucznych nasypów i gruzowisk sterczących z jeziora Ontario i stworzonych ludzką ręką, między stolikami "Staropolskiej" na Roncesvalles, po mszy świętej w drugą niedzielę postu i tak dalej i tak dalej.

Zamiłowanie do wydawania pojedynków spowoduje prawdopodobnie, że Szanowny Pan Olek wyda mi również jakiś nieskomplikowany pojedynek.

Ponieważ jestem dobry w gumie do żucia - proponuję wieszaki. Wieszaki - oblepione dobrze przetrwaną gumą. Zobaczymy kto pierwszy się na nie złapie. A wówczas niech szanowna publika wyda osąd, czy prawdy nie pisałem.

Na serio jednak! Chociaż zdaję sobie sprawę z faktu, że z panem Pruszyńskim nie ma nic na serio gdzie leży sens utarczywego czepiania się wymagowanych nonsensów przepuszczanych przez przytłaczającą naiwność, w której rozszczępione światło świadczy nie tyle o naiwności radośnie naiwnego redaktora, ile o braku potrzeby świadczenia na rzecz istnienia jeszcze jednego pisma, z trąbką i z sawką - właśnie utarczywej muchy.

Mozna się od niej odpędzić. Ale niech nie zapomina, że istnieją - tak zwane - sztuczne środki.

Ot i klin w głowie. Rozwiązuj go sobie drogi czytelniku z pogodą i w pogodzie ducha.

FRASZKA

Polonijna geometria,
W prostej linii asymetria

Bohdan EJBICH

Pierwsze znajomy Opus. Drugie z seru MISTRZ i ALICJA wydrukowaliśmy omyłkowo w rubryce Liryka pod nazwiskiem Herberta. Takie się nam dobre wydawało. Dzis drugie.

Opus 41, tragedia

Wyganiali raz skunksa za morze, namawiali go, po łapach go głaskali - ogon mu pudrowali.

Cieężko było go wygonić. Paszporty mu wszelakie dawali, bo to nowoczesnie - i żeby urzędnikowi paszport podał, a w kolejce z ludźmi przezrocznymi stał.

Wizy do Krajów mu dawali.

Skunksowi to wszystko. Za nic. Za nic.

Do podróży go namawiali, bo trzeba świat zwiedzać, zwierzęta i klimaty poznawać, do ludzi się usmiechać, z ludźmi płakać, spokoju szukać.

Paszporty mu pokazywali (caryca Katarzyna pani Wielka poddanych po głowach ciałuje po brodach drapie, a paszporty podaje, a słodka i dobra pani), gapił się głupi skunks i gapił a rzeczywistość mu smerdziała.

Bo smród się rozchodził. Skunks nosem kręcił.

KRZYSZTOF OSTASZEWSKI
Seattle 24 stycznia 1983

POD WODOSPADEM

Tego ranka Alicja stanęła pod wodospadem. Naturalnie, przyszło jej do głowy niejasne i zdeformowane skojarzenie z prawami, jakie rządzą przepływem czasu, ale odrzuciła je czym prędzej odgarniając z czoła włosy i drobiazgowo przesady.

Nic się w gruncie rzeczy nie działo, woda płynęła z góry na dół w dawno ustalonym porządku i tylko od czasu do czasu kilka kropel zrywało konwencję i przemieszczało się w systemie poziomym.

Potem przyszli ludzie, kupowali pamiątkowe wrażenia i bardzo się cieszyli, że tyle wody płynie na swobodzie.

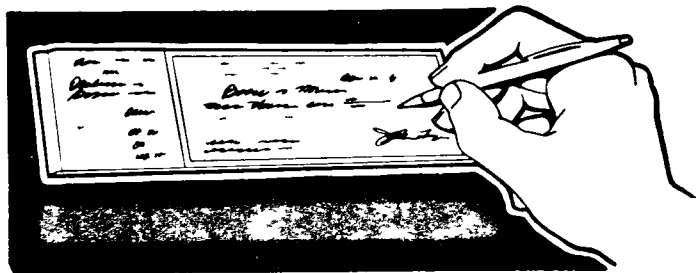
Ktos nawet zrobił zdjęcie aparatem, który od razu z niechęcią wypluł gotowe, kolorowe wspomnienie.

Mistrz stał trochę z boku obserwując Alicję. Tylko ich dwoje patrzyło w górę. Dla innych metafora działała się jak zwykle poniżej poziomu nieba.

Nic się w gruncie rzeczy nie stało, żadne zasadnicze misterium ani zaden mityczny absolut.

Tylko woda płynęła z góry na dół w dawno ustalonym porządku.

MAGDALENA CZYŻYCKA

Porady finansowe

Jeszcze o bondach

W poprzednim odcinku omawialiśmy bondy. Oprócz podziału w zależności od instytucji je wydającej (rząd federalny, prowincjonalny, władze municipalne bądź też firmy prywatne) istnieje podział bondów jeśli chodzi o okres ich istnienia. Wychodząc z tego założenia bondy dzielą się na długo, średnio i krótkoterminowe. Krótkoterminowe bondy są to takie które dojrzejwią w ciągu najbliższych 3 lat, długoterminowe są o okresie dojrzwania (maturity date) oddalonym od dnia dzisiejszego o więcej niż 15 lat. Bondy mieszczące się między tymi wyznacznikami czasowymi uważane są za średnioterminowe. Bondy dzielą się także na kategorie związane z pewnymi właściwościami dla nich charakterystycznymi. Extendible Bonds - są to bondy, które dają prawo instytucji je wydającej na przedłużenie terminu dojrzwosci, w momencie kiedy upływa tenże, o z góry określonej ilości lat. Retractable bonds są to bondy, które dają prawo instytucji je wydającej prawo wykupu przed terminem dojrzwosci bondu. Instytucje wydające bondy tych kategorii korzystają ze swych uprawnień w sytuacjach, które uważają za korzystne dla siebie (a nie dla posiadacza bondu). Jeśli stopa procentowa jest niska i bondy bieżące charakteryzują się posiadaniem niższego kuponu (czyli procentu jaki przynoszą), wówczas istnieje duże prawdopodobieństwo, że firma która wypuściła na rynek serię retractable bonds, odwoła swe dawne bondy, po to by wydać nową serię bondów o niższym zbliżonym do aktualnej sytuacji kuponie. Odwrotnie jeśli stopa procentowa jest wysoka, wyższa niż kupon na serii "extendible bonds" wówczas firma która je wydała skorzysta z okazji i przedłuży ich okres dojrzwania o okres jaki uprzednio był ustalony. Bondy te zwane są bondami "na zawołanie" (callable bonds).

Zupełnie odmienną kategorię stanowią bondy przemienne (convertible). Wydawane są one przez spółki akcyjne, które obok serii bondów posiadają także akcje dostępne na rynku giełdowym. Bondy te posiadają połączenie pewnych korzyści wynikających z posiadania bondu (relatywnie wysoki kupon, względna stabilność, bezpieczeństwo oraz pewność uzyskania pierwszeństwa przed innymi obligacjami w wypadku rozwiązania firmy) oraz zwykłych akcji (common shares) jak teoretycznie nieograniczony wzrost czy możliwość współkontrolowania poprzez zamianę na zwykłe akcje, które dają prawo zabierania głosu na dorocznym zebraniu akcjonariuszy (oczywiście w stopniu zależnym od ilości posiadania owych zwykłych akcji). Bondy tego typu jako bardziej atrakcyjne są łatwiejsze do rozprowadzania przez wydającą je instytucję. Oczywiście w wypadku wymiany "convertible bonds" na określoną z góry ilość akcji, akcjonariusz upoważniony jest do uzyskania tylko takich dywidend, które będą zadeklarowane już po zmianie bondu na akcje. Niektóre bondy przemienne, posiadają klauzulę, która zezwala wydającej je firmie na przymusowy wykup jeśli wartość akcji na którą ma być wy-

mieniony bond przekroczy pewną sumę, nazywa się to - klauzula przymusowej wymiany (Forced Conversion Clause).

Bondy przemienne zachowują się na rynku giełdowym podobnie jak bondy zwykłe lub akcje. Ich cena wzrasta w relacji do wzrostu ceny akcji, które choć w teorii mogą być niewymierne, natomiast w wypadku spadku cen akcji, cena bondu spada tylko do poziomu gdzie prezentuje konkurencyjną wartość jako bond przemienne. I odwrotnie bond przemienne zachowuje się jak bond w relacji do ogólnego ruchu na rynku bondowym, który jest podyktowany w zależności od stopy wzrostu lub spadku stopy procentowej.

Obecna sytuacja szczególnie preferuje wzrost wartości bondów przemiennych. Spadek wartości akcji (oczywiście przed skokiem Dow Jones na 1200, a obecnie 1231 punktów) był mniej głęboki niż spadek wartości bondów. Dlatego potencjalne możliwości bondów, szczególnie przemiennych są znacznie wyższe niż możliwości wzrostu wartości akcji. Warto przypomnieć także jak są bondy traktowane do celów podatkowych przez Revenue Tax Canada. Stały procent (coupon) wypłacany przez instytucje wydającą bond jest w całości traktowany jako procent od inwestycji (interest). Jako taki uprawniony jest do "interest exemptions" (pod warunkiem że bond był wydany przez firmę kanadyjską) w wysokości 1000 00 C\$ na stronie 2 Income Tax Return (paragraf 51). Natomiast wzrost wartości bondu to jest różnica między ceną zakupu a ceną sprzedaży jest traktowana jako "capital gain" i zaledwie połowa tego wzrostu podlega opodatkowaniu.

Przykładowo, jeśli bond został zakupiony po \$ 70 zaś po 5 latach jego cena osiągnęła \$ 100 i został sprzedany bądź wykupiony przez instytucję wydającą go to tylko \$ 15 z owych \$ 30 zysku (capital gain) podlega opodatkowaniu. Oczywiście identyczna sytuacja jest w wypadku strat (capital loss).

Bond zakupiony za \$ 100 a sprzedany za \$ 70 (co jest możliwe gdy kupowało się w momencie niskiej stopy procentowej a sprzedawało w sytuacji gdy stała wysoko) posiada \$ 30 "capital loss", jednak do celów podatkowych można zadeklarować tylko połowę poniesionej straty (\$ 15). W wypadku deklarowania strat do celów podatkowych należy pamiętać, że można to czynić wyłącznie do sumy 2 tysięcy dolarów rocznie (czyli połowę straty maksymalnie wynoszącej 4 tysiące dolarów). Jeśli jednak strata jest większa, można ją rozłożyć na następne lata podatkowe.

Ogłoszona przez Bank of Canada stopa procentowa wynosi 23 VIII 84 13,39. Zdaje się potwierdzać uprzednio ustalone opinie - stopa procentowa spada. Wprawdzie spadek ostatnich 3 tygodni jest nieznaczny - tym razem z 13,43% lecz potwierdza to trend, który od 6 tygodni wyciska swe piętno na rynku giełdowym.

Plotka Finansjery

U W A G A

Polonia w Toronto i okolicy POLISH ALLIANCE (TORONTO) CREDIT UNION LTD. 2150 BLOOR ST. W.

(Wejście od wschodniej części budynku)

TEL 762-9523

Konta depozytowe	9 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe	8 1/2 %	rocznie
(minimalny depozyt \$5000 oprocentowane na każdy dzień depozytu)	10 1/2 %	
3-miesięczne certyfikaty	10 1/2 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	10 1/2 %	rocznie
1-letnie certyfikaty	10 1/2 %	rocznie
3-letnie certyfikaty	10 1/2 %	rocznie
3-letnie certyfikaty	11 %	rocznie
Non-redeemable	9 1/2 %	rocznie
RRSP i RHOSP	15 1/2 %	rocznie
Pozyczki personalne	15 %	rocznie
Hipoteki		

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
CODZIENNE od 12 do 2.30 po poł. i od 7.30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 12 do 2.30 po poł. oraz SOBOTY
od 10 do 12.30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

CREDIT UNION
SW STANISŁAWA
i SW KAZIMIERZA

220 Roncesvalles Ave
tel 537 2181

2987 Bloor Str W
tel 236-1225

12 Denison Ave
tel 863-0996

PRAGNIESZ STAC SIĘ WŁAŚCICIELEM
DOMU, DZIAŁKI BUDOWLANEJ,
DOMKU LETNISKOWEGO?
STAN SIĘ NIM PRZY POMOCY
NAJWIĘKSZEJ NA SWIECIE PARAFIALNEJ

CREDIT UNION
SW STANISŁAWA I
SW KAZIMIERZA
KTORA OFERUJE
NA POWYZSZE CELE
TRZY TYPY HIPOTEK,

O ZMIENNYM
OPROCENTOWANIU 13 1/4%
ZAMKNIĘTE — 13 1/4%
OTWARTE — 14 1/4%

WSZYSTKIE
UBEZPIECZONE
NA ZYCIE
DO SUMY
\$ 30 000 00

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

PONTIAC, BUICK, CADILLAC

Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję na (Parts & Labour).

GENERAL MOTORS
p o z y c z k a na samochód
Specjalizuje się w otrzymaniu
pożyczki na samochód
dla nowo przybyłych
minimalna wpłata
miskie miesięczne spłaty

Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko
ARNOLD PENK

(Wyróżniony przez GM jako "Senior master salesman")
PO WSZELKIE INFORMACJE NA TEMAT SAMOCHODÓW LUB UBEZPIECZEN PROSZĘ
DZWONIĆ 964-3211 LUB DO DOMU W KAŻDYCH
GODZINACH 731-0757 ZOSTAWIAJĄC NAZWISKO I NUMER TELEFONU
832 BAY ST., TORONTO (przy College St.).

Mecenas January

PRAWO I TY

Bankructwo

Ciąg dalszy

W poprzednim odcinku napisaliśmy, że jeśli dłużnik nie jest w stanie wywiązać się ze swych zobowiązań, może przekazać swą własność w ręce specjalnego urzędnika zajmującego się sprawami bankructw. Ten zaś wyznaczy kustosza - *Receiver in Bankruptcy* - który przejmie firmę do czasu, kiedy wierzyciele wyznaczą kuratora - *trustee* - a owym *trustee* będzie następnie nadzorował rozwiązanie niewypłacalnej firmy.

Co jednak dzieje się, jeśli dłużnik nie ma ochoty ogłosić bankructwa, długów nie spłaca, a wierzyciele - oczywiście - zadają satysfakcji?

W takiej sytuacji wierzyciele mają praktycznie jedno tylko wyjście - zwrócić się do sądu o uznanie swego dłużnika za bankruta, a następnie - kiedy zapadnie odpowiednia decyzja sądu - podzielić się tym, co zostało z majątku zbankrutowanego wierzyciela.

Prawo określa, jakie czyny, popełnione przez wierzyciela, dają sądowi podstawę do uznania go bankrutem.

- Po pierwsze, oczywiście, *voluntary assignment* - czyli dobrowolne zgłoszenie bankructwa. Mowa o tym na wstępie dzisiejszego odcinka.

- Po drugie, podstawę do tego, by sąd uznał dłużnika za bankruta, daje przekazanie przez dłużnika własności - zasobów, czy to w formie pieniężnej, czy jakiegokolwiek innej - po to, by pozbawić wierzycieli możliwości przejęcia tych zasobów na pokrycie należnych im długów. Gdy więc na przykład właściciel zadłużonego przedsiębiorstwa, nie wywiązujący się ze swych zobowiązań, kupi z zasobów tego przedsiębiorstwa do wakacyjnej dla przyjaciółki ("katicyz" jak to się mawia na torontonskiej Ronceswalowce), a dłużnicy się o tym dowiedzą, to mogą oni zwrócić się do sądu, by uznał "hojnego" ofiarodawcę za bankruta. W końcu weekendy w "katicyzu" będą się odbywać w dużej mierze na ich koszt i za ich pieniądze!

- Nie zjemy już w czasach wielodniowych podróży dylanzansm i wielomiesięcznych podróży morskich. Miejsce w samolocie można zamówić telefonicznie przy pomocy komputerów i w ciągu kilku czy kilkunastu godzin znaleźć się na innym kontynencie. W dobie karty kredytowej i międzynarodowego systemu bankowego można też znaczne sumy pieniężne przewieźć z miejsca na miejsce w postaci kartki papieru, mieszczącej się w portfelu. Odkąd istnieje powieść jako gatunek literacki, dłużnik uciekający przed wierzycielami gdzie pieprz rośnie, jest jednym z typowych bohaterów, przynajmniej w bardziej sensacyjnych odmianach tego gatunku literackiego. Ale prawo kanadyjskie przewiduje, że wierzyciele mogą położyć rękę na majątku zbiegłego przed nimi dłużnika. Jeśli dłużnik opuści Kanadę, aby uniknąć swych wierzycieli, albo jeśli opuści swe normalne miejsce zamieszkania (na przykład przenieść się z Toronto w okolice Peterborough i zaszyje się na jakiejś wyspce na jeziorach Kawartha) - wierzyciele mogą się zwrócić do sądu o uznanie zbiega za bankruta.

- Inna sytuacja, dająca wierzycielom podstawę do wszczęcia sprawy zachodzi wtedy, kiedy dłużnik w ciągu czterech dni nie wyda przedmiotów (towarów lub jakiegokolwiek innej własności) zajętych przez sąd na pokrycie długu. Jeśli więc sąd orzeknie, że właściciel baru, pan Kowalski, musi wydać z piwnicy tuzin skrzynek scotch'a na pokrycie tego, co Kowalski jest winien panu Malinowskiemu, jeśli Kowalski po upływie czterech dni nadal nie służy polecenia sądu, Malinowski może zażądać, by Kowalskiego uznano za bankruta.

- Podstawę daje też złożenie przez dłużnika, na ręce wierzycieli, pisemnego oświadczenia o jego niewypłacalności.

- Podobnie, podstawą jest zawiadomienie wierzycieli, że dłużnik zamierza zawiesić płacenie swych długów.

- Wreszcie, podstawą dla wierzycieli do wszczęcia sprawy o uznanie wierzyciela bankrutem, jest nie wywiązywanie się przez dłużnika z zobowiązań w terminie. Przykładem może być czynsz za lokal przedsiębiorstwa. Jeśli firma nie płaci w terminie, właściciel lokalu, wynajmujący go firmie, może się zwrócić do sądu o wszczęcie sprawy o bankructwo tej firmy.

Kto może się zwrócić do sądu o wszczęcie postępowania o bankructwo?

Prawo to przysługuje każdemu wierzycielowi, lub grupie wierzycieli, którym dłużnik winien jest więcej niż jeden tysiąc dolarów. Jeśli sąd zostanie przekonany, że dłużnik popełnił akt bankructwa - czyli jeden z wymienionych przed chwilą czynów - sąd wyda nakaz, przekazujący majątek dłużnika w ręce zarządcy masy upadłości.

Dokonczenie ze str. 13

„Moja obsesja to ludzkie życie, ludzkie kłopoty”, wyjaśnia Sawka. „A w tym nie ma drastycznej różnicy między Polską a Ameryką. Ale musiałem je dostosować do sceny amerykańskiej. Nadal maluję samotność, ambicję, marzenia, klęskę, wspomnienie. Ale teraz, kiedy rysuję człowieka który wygląda przez okno, to to okno musi być amerykańskie, otwierac się z dołu do góry, a nie europejskie, otwierane na boki”.

Wielu polskich artystów, którzy są w Stanach Zjednoczonych krocej, niż Sawka i Dudziński, nadal boryka się ze swą angielszczyzną i ze swą sztuką. Ale teraz, w czasie tych krytycznych pierwszych kilku lat, które każdego imigranta wystawiają na próbę, zaczynają w życiu wykazywać tę samą zręczność i pomysłowość, jaką uczyli się stosować w sztuce.

Na przykład Janusz Kapusta, 33-letni artysta, który przyjechał do USA w 1981 znalazł szczególnie zręczną receptę na szybki sukces. W półtora roku po tym, jak wysiadł z samolotu z Polski na lotnisku Kennedy, bez pieniędzy i bez przyjaciół w Ameryce, udało się mu wydać album rysunków, który dotarł na półki księgarskie.

Książka nosi tytuł „Almost Everybody” — „Prawie każdy” — i składa się z 92 rysunków ołówkiem — pomysłowych portretów osób różnych zawodów. Odzwierciedlony, na przykład — „a doorman” — rozpina marynarkę wyglądającą jak drzwi. Architekt jest narysowany z profilu, z przekrojem głowy ukazującym wewnątrz sklepioną kopułę. Bezrobotny wisi na wieszaku, jak suszące się mokre przescieradło.

„Zacząłem od rysunków w ołówku, posługując się tylko papierem, ołówkiem i wyobraźnią, bo tylko tyle miałem”, wyjaśnia Kapusta. Z pomocą tłumacza, Kapusta pokazał rysunki w kilku tylko wydawnictwach, zanim William Morrow and Company szybko zdecydowali na opublikowanie ich w formie książkowej.

Problemy rozwoju artystycznego w Stanach są zapewne bardziej kłopotliwe dla Daniela Wnuka, rzeźbiarza. Podstawowy materiał Wnuka to marmur i granit, w blokach czterystofuntowych. Nie da się ich trzymać w małym mieszkanku na Lower East Side. Więc Wnuk przez kilka miesięcy pracuje na budowach, oszczędza, i wynajmuje tanie strychy w Brooklynie, gdzie pracuje nad swą sztuką dopóki mu starcza pieniędzy, a potem wraca na budowę.

„Sztuka dla mnie jest jak deser”, mówi Wnuk. „Jest przyjemnością, ale co za energię trzeba, by jej zazywać! Wielu młodym się zdaje, że jak tylko opuszczą Polskę, wszystko będzie dobrze, a nie zdają sobie sprawy, że tu trzeba pracować dziesięć razy ciężiej, niż w Polsce”.

Dla kogoś takiego, jak Andrzej Czeczot, chyba najcięższym ze wszystkich problemów jest artystyczne przystosowanie się do nowego kraju. W wieku lat pięćdziesięciu, miał w Polsce życie ustabilizowane, a styl jego sztuki, która miała w Polsce wielkie powodzenie, był też solidnie ustalony. Jego sztuka była nastawiona na polską publiczność w stopniu znacznie większym, niż twórczość Dudzińskiego czy Sawki. Wypełniał ją kwintesencjonalny, okrężny polski humor i pełno w niej było obrazów z polskiej historii, polskich legend i bajek.

City of Toronto

ZMIANA TERMINU ZABIERANIA
ŚMIECI

LABOUR DAY
W PONIEDZIAŁEK, 3 WRZEŚNIA 1984

Śmieci nie będą zabierane 3 września 1984

Śmieci zabierane zwykle w poniedziałek (3 września) będą zabrane we wtorek 4 września

Śmieci zabierane we wtorek (4 września) będą zabrane w środę 5 września

Nie będziemy zabierać gazet i większych przedmiotów w środę, 5 września

Zatrzymaj je do następnej srody, 12 września

Przypominamy, że na terenie miasta znajduje się 17 punktów skupu szkła i metali kolorowych

W maju zebrano 392 ton gazet, 53 tony szkła, 7 ton puszek

Więcej informacji otrzymasz w tej sprawie pod numerem

947 - 7742

R M Bremner, P Eng, F I C E
Commissioner of Public Works

A jednak, jak ci co przybyli przed nim, Czeczot znajduje własne rozwiązanie problemu życia w Nowym Jorku. W ciągu dwu lat w tym kraju, stworzył serię obrazów, rysunków i drzeworytów (niektóre wystawiano w galerii Martin Sumers w Nowym Jorku), w których osobliwie polska obrazowość — krajobraz zaludniony aniołami, koniami, żołnierzami, świętymi i diabłami — zlewa się z fantastyczną i gwałtowną obrazowością nowoczesnego Manhattanu.

„Nowy Jork jest jak miasto średniowieczne”, mówi Czeczot. „Pełny jest sztuki ludowej, ludzi z tyłu krajów, tak bogate, rozwinięte, pełne życia. Mam pięćdziesiąt lat i muszę życie zaczynać od początku, ale Nowy Jork daje mi podniecenie i energię. Jest moim natchnieniem!”

DOUGLAS C MCGILL

Jest to tłumaczenie tekstu, który ukazał się w sekcji „Arts and Leisure” ostatniego niedzielnego wydania *New York Times'a*

NDP i WETERANI

24 sierpnia Toronto Star i Globe and Mail podały, że na święto Polskiego Żołnierza Klub Weteranów z Oshawy zaprosił przywódcę Partii NDP Edwarda Broadbenta.

Po Mszy Świętej Broadbent wygłosił przemówienie, po czym książkę zyczył mu powodzenia w jego kompanii. Ani reprezentant Partii Liberalnej ani Konserwatywnej nie dostąpili tego zaszczytu.

Kanada jest wolnym krajem i oshawscy weterani mieli prawo zaprosić kogo chcieli na Święto Żołnierza, nawet komunistę. Ale nawet najmniej politycznie zorientowani powinni wiedzieć, jak wielką usługę dla propagandy NDP sprawili swoim zaproszeniem.

Przyjrzyjmy się więc bliżej sylwetce i zamiarom honorowego gościa oshawskich weteranów.

W czasie ostatniej debaty telewizyjnej Broadbent oświadczył, że intencją jego partii jest wycofanie Kanady z paktu NATO.

To znane stanowisko NDP nie ma porównania na Zachodzie. W krajach NATO wszystkie partie socjalistyczne i nawet niektóre komunistyczne uważają NATO jako podstawę do obrony wolnego świata.

Ekstremizm Broadbenta i NDP w kwestii wycofania Kanady z NATO jest jeszcze bardziej widoczny, gdy porównamy jego stanowisko z pozycją Enrico Berlinguera szefa komunistycznej Partii Włoch.

W czasie ostatnich wyborów we Włoszech Berlinguer stwierdził: „Popieram NATO ponieważ Tarcza Atlantycka nie dopuszcza do ustanowienia we Włoszech reżimu podobnego do tych, które panują we wschodnim bloku”.

Widac, że Ed Broadbent mógłby nauczyć się wiele od włoskich komunistów. Ale kto nauczy oshawskich weteranów? Może strajk popieranych przez NDP kierowców komunikacji miejskiej, który może sparaliżować wizytę Ojca Świętego.

MIREK MATUSZEWSKI

MODA

Płonące barwy

Ofensywa zestawien jaskrawych barw przychodzi zwykle w momencie nasycenia rynku mody kolorami "łagodnymi" oraz oscylującymi pomiędzy bielą a czernią. Wiosna 84' była pod znakiem kompozycji pastelowych, lato - białych i kremowych. "Nowa fala" nadal preferuje czern. Części, spragnionej nowości kolorystycznych kobiecej klienteli, obecny trend da pewne ukontentowanie. Karl Lagerfeld proponuje np zestawienia czarno-żółte, które to zrobiły furorę w Paryżu na początku lat 70-ych. Zestawienie to nosiło nazwę "la guepe" (osa). Jest ono bardziej agresywne kolorystycznie niż inne czarno-turkusowe, czy amaran-towo-czarne kompozycje.

PADMASANA — LOTOS

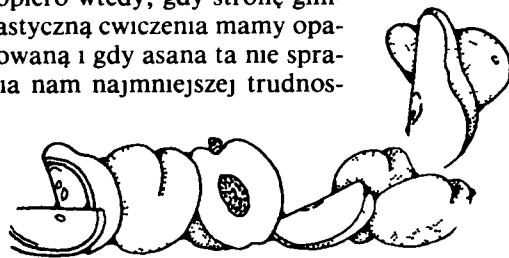
Lotos jest postawą doskonałej harmonii i spokoju. Uspokaja i wyrabia w nas siłę woli. Idealnie nadaje się do praktykowania pranajamy (oddechów jogowskich). Długie i cierpliwe praktykowanie tej asany pomaga nadac zdyscyplinowany kierunek naszym myślom, co w konsekwencji prowadzi do świadomego kierowania wolą.

Siadamy na ziemi w nieduzym rozkroku, zginaamy prawą nogę, ujmujemy w obie ręce stopę 1, odwracając ją piętą ku górze, kładziemy stopę na lewe udo, jak najbliżej pachwiny. Następnie zginaamy lewą nogę i tak samo z pomocą rąk zakładamy ją na prawą, starając się również umieszcic stopę w okolicy pachwiny. Obydwa kolana powinny dotykac ziemi. Ręce rozkładamy po bokach tułowia i - odwracając dłonie wewnętrzna stroną do przodu - opieramy je środkowym palcem o podłogę. Palec wskazujący zginaamy i dotykamy nim stawu kciuka, łuz za opuszką. Połączenie wskazującego palca z kciukiem, który także lekko zginaamy, tworzy krąg zamknięty na koncu rąk, podobnie jak krąg zamknięty od dołu naszego ciała tworzą nogi ze stopami ułożonymi na udach.

Siedząc w lotosie oczy albo zamykamy, albo też kierujemy wzrok wprost przed siebie. Wówczas najlepiej wpatrywac się w jakiś błyszczący punkt. Takie usytuowanie ciała wpływa uspokajająco na nasz układ nerwowy i pomaga nam

w koncentracji, ale oczywiście dopiero wtedy, gdy stronę gimnastyczną ćwiczenia mamy opanowaną i gdy asana ta nie sprawia nam najmniejszej trudności.

CO NIECO

Dlaczego nie zaryzykowac amerykańskiej sałatki? Jest trochę dziwna, ale rodzima. Wszystko się rozbija o pomarańczowy likier. Zaprzyjżnione dziewczyny mogą go kupic na społkę w ramach kolektywnych doswiadczen kulinarnych. Dac do spróbowania chłopakom (mężom). Jeśli przechodzi, mamy nowe wygodne dane.

SALAATKĘ AMERYKAŃSKĄ

Na 4 osoby 1 główka sałaty (kruchej), ogórek zielony (ten ogromny), 2 łodygi selera, pół szklanki ugotowanej kukurydzy (z małej puszki - w wodzie) lub mrożonej, 2 jabłka, 1

Paczki do Polski

- SPECJALIZUJEMY SIĘ W PACZKACH NA ZLECENIE
- PACZKI PAKOWANE SĄ W NIEMCZECH ZACHODNICH I DOSTARCZANE DO DOMU ODBIORCY NA TERENIE CAŁEJ POLSKI W TERMINIE OK 15-25 DNI
- PACZKI EXPRESOWE DORECZAMY W OK 7-10 DNI. Dodatkowa dopłata wynosi \$6
- CENY W DOLARACH KANADYJSKICH W CENACH ZAWARTY JEST KOSZT TRANSPORTU
- ANI ODBIORCA ANI NADAWCA DO NASZYCH CEN NIC WIĘCEJ NIE DOPLACAJĄ
- PRZESYŁAMY PISEMNE POTWIERDZENIE ODBIORU
- W RAZIE ZAGINIĘCIA PACZKI GWARANTUJEMY WYSŁANIE PACZKI O TEJ SAMEJ WARTOŚCI NA NASZ KOSZT
- NAJMNIEJSZE ZLECENIE \$20 LUB 5 KG
- PRZESYŁAMY RÓWNIEŻ TANIO PIENIĄDZE DO POLSKI
- Dodatkowe informacje przesyłamy na życzenie
- DATKI NA KOSCIÓŁY W POLSCE PRZESYŁAMY BEZPŁATNIE
- JAK WYSŁAC PACZKĘ ■
- 1 Wytnij nasze ZLECENIE WYSYŁKI PACZKI
- 2 Zaznacz ilość zamawianych artykułów i zsumuj ich wartości
- 3 Na oddzielnej kartce wyraznie napisz swój adres i telefon oraz adres odbiorcy w Polsce
- 4 Wyslij w zaadresowanej do nas kopercie ZLECENIE WYSYŁKI PACZKI kartkę z adresem oraz money order lub czek (platny dla SAP) na kwotę równą wartości paczki

ZLECENIE WYSYŁKI PACZKI

ZLECENIA PROSIMY PRZYSYLAĆ NA ADRES (tylko dla korespondencji):
SAP pomoc
1180 Mississauga Valley Blvd
Unit 24
MISSISSAUGA ONTARIO
L5A 3M9 Canada

ARTYKUŁY DO WYBORU

	\$ Can.	szk.
1 Szyńka konserwowa	900 g	6 20
2 Szyńka konserwowa	450 g	3 20
3 Szyńka mielona	340 g	1 80
4 Sałami	900 g	6 10
5 Pasztet	200 g	1 20
6 Bekon	450 g	2 80
7 Wieprzowina w konserwie	300 g	1 90
8 Wołowina w konserwie	400 g	2 50
9 Sardynki w oliwie	125 g	0 90
10 Makrela w pomidorach	125 g	0 90
11 Filety śledziowe	200 g	1 50
12 Ser twardy w kawałku	500 g	4 90
13 Masło w puszcze	1 kg	6 20
14 Margaryna	500 g	1 40
15 Olej roślinny	1 litr	2 50
16 Dżem pomarańczowy	450 g	1 50
17 Miód naturalny	450 g	2 90
18 Ananas w puszcze	750 g	1 30
19 Brzoskwinie w puszcze	750 g	1 20
20 Koktail owocowy w puszcze	750 g	1 30
21 Figi suszone	250 g	1 40
22 Rodzynki	200 g	1 20
23 Migdały	200 g	1 60
24 Orzeszki ziemne	200 g	1 40
25 Herbata w torebkach	25 szt	1 20
26 Herbata w wiórkach	500 g	4 30
27 Kawa ziarnista	500 g	3 50
28 Kawa instant typu Nescafe	100 g	2 50
29 Kakao	250 g	2 50
30 Czekolada do picia w proszku	800 g	3 90
31 Czekolada mleczna	100 g	0 80
32 Czekolada z bakaliami	100 g	1 00
33 Czekolada z orzechami	100 g	1 00
34 Batonik czekoladowy	1 szt	0 25
35 Cukierki owocowe z witaminami	500 g	2 50
36 Guma do żucia miętowa	12 szt	1 00
37 Guma do żucia owocowa	12 szt	1 00
38 Guma balonowa	12 szt	1 20
39 Pieprz czarny	100 g	1 10
40 Koncentrat pomidorowy	50 g	0 30
41 Kostki rosółowe (z kury) na 5 litrów	100 g	1 00
42 Kostki rosółowe (wołowe) na 5 litrów	100 g	1 00
43 Mleko w proszku	400 g	3 10
44 Infant formula w proszku	1 kg	10 70
45 MILUPA z bananami	300 g	3 10
46 MILUPA z mieszankami owocami	850 g	7 70
47 Witaminy dla dzieci	100 szt	2 30
48 Aspiryna Bayer	20 szt	1 80
49 Wata	200 g	0 75
50 Pasta do zębów (duża)	150 g	1 40
51 Mydło toaletowe	100 g	0 50
52 Szampon do włosów	1 litr	2 50
53 Proszek do prania	3 kg	4 90
54 Proszek do szorowania	500 g	1 50
55 Płyn do mycia naczyń	1 litr	1 90
56 Zapalniczka gazowa	1 szt	0 90
57 Rajstopy damskie (małe)	1 szt	1 00
58 Rajstopy damskie (średnie)	1 szt	1 00
59 Rajstopy damskie (duże)	1 szt	1 30
60 Dżinsy Montana ośa	1 szt	13 00

OWOCE			
Pomarańcze (świeże)	10 kg	16 40:	5 kg 9 00
Grejpfruty (świeże)	10 kg	17 40:	5 kg 9 50
Cytryny (świeże)	10 kg	17 40:	5 kg 9 50
Ananasy (świeże)	5 szt	12 00:	1 szt 2 60

Ponadto możecie Państwo wysłać przez nas do Polski samochód (nowy lub używany) oraz artykuły techniczne i odzieżowe a także świeże kwiaty z okazji ślubu i innych itp. Oferujemy również sprowadzenie do Kanady na zamówienie samochodu lub innych artykułów z Europy. Ceny powyższych usług ustalamy indywidualnie.

PSYCHOLOGIA

Z badań psychologów wynika, że na rozwój psychiki dziecka ma ogromny wpływ jego pozycja w rodzinie. Oddziałuje ona zarówno na życie osobiste jak i karierę zawodową. Oto obserwacje naukowców w popularnym ujęciu

Dziecko najstarsze przez pewien czas jest zawsze jedynakiem i wtedy skupia na sobie całą uwagę rodziców. Ma to korzystny wpływ na jego rozwój intelektualny. Najstarsze dzieci są zazwyczaj chętne do nauki, mają bogaty słownik. Zadane następne dziecko w rodzinie hierarchii – tak przynajmniej twierdzą specjaliści – nie jest tak często upominane i tak pilnowane jak to najstarsze. Wynika to z obaw niedoświadczonych jeszcze rodziców, aby nie popełnić żadnego błędu. Dlatego z najstarszych dzieci wyrastają podobno ludzie poważni, o silnym poczuciu samodyscypliny, umiejący dążyć do celu.

Średnie dziecko cieszy się już łagodniejszym traktowaniem rodziców, którzy – czując się pewniejsi w swojej roli – nie stosują takich rygorów jak przy pierwszym. To drugie z kolei dziecko starając się pozyskać uwagę rodziców, bardzo wcześnie uczy się jakie zabiegi taktyczne są najskuteczniejsze. Sytuacja nieco się wikała, kiedy do dwóch starszych konkurentów dołącza młodszy.

Najmłodsze dziecko, zarówno przez rodziców jak i przez starsze rodzeństwo, jest rozpieszczane i chronione. Niechętnie przejmuje odpowiedzialność najczęściej oczekuje, że ktoś usunie mu z drogi wszelkie przeszkody. Od najmłodszego dziecka w rodzinie wymaga się zazwyczaj niewiele i może to właśnie sprawia, że nie odznacza się ono zbyt dużą ambicją. Zajmuje się na ogół tym, co mu sprawia przyjemność. Dzięki temu – twierdzą psychologowie – z najmłodszych dzieci często wyrastają ludzie uzdolnieni w dziedzinie sztuk pięknych.

Tyle uwag ogólnych. A teraz przyjrzyjmy się konkretnym układom rodzinnym i przeczytajmy jakie horoskopy stawiają specjaliści, zajmujący się tym tematem.

Kobieta, która ma młodszą siostrę, jest na ogół dzielna, dobrze ułożona, godna zaufania. Pomaga bliźnim w kłopotach. Jej przywarą bywa to, iż często chce wszystko wiedzieć i do wszystkiego się wtrąca. Z reguły już jako dziecko odgrywa wobec młodszej siostry rolę matki. Bywa, że daje sobie z tym zupełnie niezłe radę, a przy tej okazji uczy się podporządkowywania sobie innych. Jako osoba dorosła umie jasno precyzować swoje opinie i przeprowadzać swoją wolę. W pracy zawodowej się nie oszczędza i tego samego oczekuje od kolegów. Dlatego nie bywa lubiana, raczej wszyscy się jej boją. Powierza się jej często stanowisko kierownicze lub odpowiedzialne zadania. Szczególnie dobrze rozumie się z partnerem, który ma albo starszą siostrę albo starszego brata. Z mężczyzną, który ma młodszą siostrę, jej życie może przebiegać znacznie trudniej.

Kobieta, która ma młodszego brata, jest pełna optymizmu, niezależna. Jej pewność siebie wynika między innymi z faktu, iż rozumie mężczyzn i ich problemy. Ma na ogół więcej przyjaciół niż przyjaciółek. Jako dziecko była zazdrosna o młodszego brata, tym bardziej im więcej radości okazywali rodzice z powodu przyścia na świat chłopczyka. Jako dorosła osoba może cierpieć z powodu poczucia mniejszej wartości, iż jest tylko kobietą. Aby je zwalczyć, zajmuje wobec mężczyzn postawę macierzyńską, opiekuńczą. Ale bywa i odwrotnie – próbuje dominować, imponować im swoją siłą. Może robić samodzielną karierę, ale na ogół chętniej pracuje dla mężczyzny, na przykład jako sekretarka. Partnerowi wiecie się przy jej boku zupełnie niezłe. Przejmuje się nim bardzo, odsuwając własne potrzeby na dalszy plan. Idealny dla niej jest mężczyzna mający starszą siostrę albo jedynie. Zle może się układać z partnerem, który ma młodszego brata.

Kobieta ze starszą siostrą jest dosyć kapryśna, ulega nastrojom i wie, że zawirowanych pomysłów lubi przysgodę zmiany. Te cechy uwydatniają się najwyraźniej wtedy, jeśli jako młodsza była pupilką rodziców, a zwłaszcza ojca. Jako osoba dorosła często oczekuje pochwał i uznania od innych, tak jak kiedyś chciała je usłyszeć od ojca. Potrafi uwodzić mężczyzn i prowadzić między nimi rozgrywki. Nie obywa się to bez konfliktów, ponieważ lubi również rywalizować z nimi. Idealnym partnerem jest dla niej mężczyzna z młodszą siostrą, potrafi bowiem oprzeć się jej nastrojom i kaprysom. Niezłe może się również układać partnerstwo z człowiekiem, który ma młodszego brata. Komplikacje powstają w małżeństwie z mężczyzną, który ma starszego brata. Nie będzie oparciem, którego ona podświadomie szuka.

Kobieta ze starszym bratem sprawia niekiedy wrażenie rozpuszczonej i ekstrawaganckiej, ale w istocie jest zrównoważona, ma przyjazne usposobienie. Rzadko upiera się przy swoim zdaniu, jest raczej skłonna do kompromisów. Jako dziecko była centralnym punktem rodziny. Rodzice i starszy brat obchodzili się ze swoją księżniczką, bardzo ciepło. Dzięki temu później ma zaufanie do mężczyzn. Ale nie zawsze układa się tak pomyślnie. Bywa, że i ojciec i brat nie traktują jej poważnie, ponieważ jest tylko dziewczynką. Wtedy

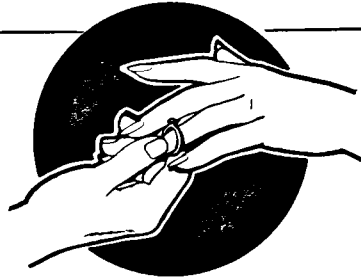
jako osoba dorosła może do mężczyzn odnosić się wrogo. Nie odznacza się specjalnymi ambicjami, nie szuka atrakcyjnego zawodu, lecz pracy, która jej sprawia przyjemność. Jeśli natomiast cechuje ją wrogość wobec mężczyzn – wtedy stara się o jak największe zawodowe sukcesy. Mężczyźni pozostają pod jej wpływem, ponieważ – jeśli chce – może być urocza. Jej idealnym uzupełnieniem jest mężczyzna z młodszą siostrą lub ewentualnie z młodszym bratem. Znacznie mniej pomyślny układ to młodszy brat posiadający starszą siostrę lub jedynie.

Mężczyzna z młodszą siostrą jest przyjazny, łatwy w kontaktach, nie lubi rozpychać się łokciami. W życiu dostrzega głównie pozytywne strony, ale nie znaczy to wcale, że jest powierzchowny. Łatwo przechodzi do porządku dziennego nad rozczarowaniami w pracy lub w miłości. Jest silną osobowością, ale nie ma w sobie nic z wodza. Między nim i jego młodszą siostrą rzadko dochodzi w dzieciństwie do rywalizacji. Ponieważ odnosi się do niej z miłością i respektem, gwarantuje mu to miłość rodziców. Gorzej się układa, jeśli za wszelką cenę próbuje nad nią dominować. Ma skłonność do zawodów związanych z działaniem na rzecz ludzi. Jako szef bywa wspaniałomyślny. Najlepiej rozumie się z kobietą, która ma starszego brata lub starszą siostrę. Kobiety, które mają młodszego brata lub młodszą siostrę, wydają mu się nadmiernie macierzyńskie.

Mężczyzna z młodszym bratem stoi obydwiema nogami na ziemi, jest godny zaufania, cierpliwy w życiu zawodowym, dąży do osiągnięcia kierowniczego stanowiska. Jego wada zawsze wie, jak powinni postępować inni, sam natomiast źle znosi krytykę. Jako dziecko chronił młodszego brata, jako dorosły za rzecz zupełnie naturalną uważa więc ponoszenie odpowiedzialności za innych. Jako najstarszy ma dobre kontakty z ojcem, często go nawet idealizuje. Z młodszym bratem rywalizuje o miłość matki, jedynej kobiety w rodzinie. Jeśli darzy ona młodszego większym uczuciem – starszy wyrasta na mniej pewnego siebie, ma potem więcej trudności w przedzieraniu się przez życie. Jego cechy charakteru także ulegają wtedy pewnej deformacji. Wobec kobiet bywa nieśmiały, przy flirtach niechętnie przejmuje inicjatywę. Dobrze rozumie się z partnerką, która ma starszego brata. Względnie pozytywny może być związek z młodszą z dwóch siostr lub z jedynaczką. Konflikty mogą się rodzić w związku z dominującą kobietą, która ma młodszą siostrę lub brata.

Mężczyzna ze starszą siostrą często bywa egoistą, człowiekiem, który się z trudem dopasowuje. W dzieciństwie bywał rozpieszczany. Ponieważ nie miał kontaktów z męską konkurencją, na szczęście nie nauczył się rozpychania łokciami. Od pierwszych dni towarzyszyła mu miłość rodzicielska. Ostatecznie urodził się po to, aby utrzymać ciągłość rodziny i nazwiska! Nie tylko rodzice, jednak, ale również starsza siostra była zawsze po jego stronie. Jeśli tak rzeczywiście się układało – jako dorosły doskonale wie, w jaki sposób zwracać kobietom w głowie. Inaczej się dzieje, jeśli to siostra grała w domu pierwsze skrzypce, a on niewiele miał do powiedzenia. Wtedy w dorosłym wieku jest wobec kobiet nieśmiały. W życiu zawodowym może mieć trudności z dopasowaniem się do zespołu, zwłaszcza że lubi sam określać tempo swojej pracy. Idealny jest dla niego związek z kobietą, która ma młodszego brata. Jedynaczką jest zbyt rozpieszczoną dla niego partnerką. Kobieta, która ma młodszą siostrę, może być dla niego zbyt apodyktyczna.

Mężczyzna ze starszym bratem lubi ryzyko, jest odważny. Nie zawsze dobrze układają mu się stosunki z ludźmi, którzy mają więcej niż on do powiedzenia, z szefem, na przykład, lub innymi przedstawicielami wyższych hierarchii. Przyczyny należy szukać w tym, że jako młodszy brat musiał ciągle ulegać dominującej roli starszego. Stąd jako dorosły stał się bardzo wrażliwy na zakusy innych mężczyzn, którzy chcieliby nim kierować. Ale – jak mowi przysłowie – twarda skorupka, miękkie ziarno. W gruncie rzeczy jest przyjaznie nastawiony do ludzi. W życiu zawodowym próbuje jednak iść do przodu, raczej przez kontakty niż przez własne osiągnięcia. Być może, iż brakuje mu siły przebiecia. Jeśli jednak w dzieciństwie tak mu się układało, że górował nad bratem, który na przykład częściej chorował – wtedy rozwijał się jako dziecko, pewne siebie i taki stał się w życiu dorosłym. Ceni sobie kobiety niezależne. Idealną partnerką jest dla niego taka, która ma młodszego brata. Dobrze może mu się układać z kobietą, która ma młodszą siostrę, albo z samodzielną, jedynaczką.

MATRYMONIALNE

POLKA, 33 lata, szczera, sympatyczna i chyba atrakcyjna, od 2 lat w Kanadzie, wśród tłumy, a jednak samotna, pragnie poznać zdecydowanego na trwałą znajomość, w konsekwencji małżeństwo, wysokiego, przystojnego kawalera (a w każdym razie pana bez zobowiązań, lat 30-38, ze wschodniej Kanady (Ontario, Quebec).

Chciałabym, aby Pan ten był katolikiem, który w Kanadzie jest już na tyle długo, że czuje się tu pewnie – tak psychicznie jak i zawodowo, na tyle natomiast krótko, że czuje w sobie jeszcze ten polski romantyzm.

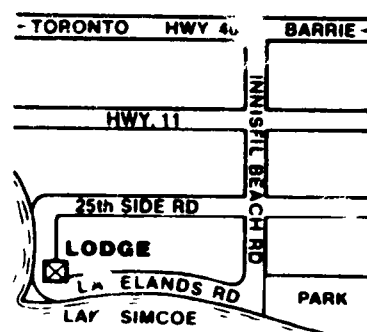
Tylko poważne foto-oferty, wraz z adresem i telefonem proszę kierować na adres Redakcji. Dla A-333

KAWALER, lat 30, od 3 lat w Toronto, ustabizowany, interesujący się poezją, muzyką klasyczną, filmem, z bardzo dobrą aparacją, pozna Panią do lat 30 w celu nawiązania kontaktów towarzyskich, najchętniej z nowo przybyłą emigracją, z kulturalnym obyczajem i minimum średnim wykształceniem. Poważne foto-oferty kierować na adres E T. Dla A-334 87-89

KAWALER, 34, wysokiego wzrostu, przebywający w Kanadzie z wizytą, pozna panią w odpowiednim wieku, miłą, kobiecą, z poczuciem humoru i optymistycznym nastawieniem do życia, zdecydowaną na zawarcie małżeństwa. TEL 762 7070 w godz. od 18 00 20 00

KAWALER lat 28, na stałe w Kanadzie, bardzo samotny, pogodnego usposobienia, pozna panią do lat 30 o podobnym zainteresowaniu w celu matrymonialnym.

NEZALEŻNIE materialna 34 lata, 2 dzieci, pogodna, szczupła, poszukuje bratniej duszy. Tel (519) 728-6808 A-11

DOGODNY DOJAZD 70 km OD TORONTO
SAVANNAH LODGE & HOTEL
NAD PIĘKNYM JEZIOREM SIMCOE

- MIEJSCE SPOTKANIA DLA PRAGNĄCYCH SIĘ POZNAĆ
- WIECZORKI TANECZNO-ZAPOZNAWCZE
- HOTEL — ATRAKCYJNE CENY
- DUŻY PARKING — BEZPŁATNY
- RESTAURACJA — DOSKONAŁA KUCHNIA MIĘDZYNARODOWA

PACZKI DO POLSKI
NAJSOLIDNIEJ NAJTANIEJ
CHCESZ NAPRAWDĘ POMOC RODZINIE W POLSCE
WYŚLAJ PACZKI TYLKO ZA POSREDNICTWEM FIRMY

TransCanPol

jedyną firmą posiadającą kanadyjski serwis w Polsce

GWARANTUJEMY

- dostawę paczek do drzwi odbiorcy
- ubezpieczenie przesyłki
- potwierdzenie odbioru przez odbiorcę na czwartej kopii dowodu nadania
- uprzejmą i miłą obsługę w Kanadzie i w Polsce
- rzetelną informację

UNIKACIE PANSTWO.

- dodatkowych kosztów i opłat (portowych, lotniskowych i za serwis w Polsce, którego faktycznie firmy nie rozwożące paczek w Polsce nie wykonują)
- rozkradnięcia paczki przez nieuczciwych magazynierów, którzy w firmach nie dowożących paczek do domów, mają czas na "kontrolowanie" zawartości paczki, zanim zgłosi się odbiorca
- oszczędzicie swoim najbliższym straty czasu i dodatkowych kosztów związanych z podróżą po odbiór paczki

PORÓWNAJCIE PANSTWO RODZAJ OFEROWANEGO SERWISU - PEWNOŚĆ CENY, A PRZEKONACIE SIĘ, ŻE

TransCanPol

393 Roncesvalles Ave
Toronto, Ont M6R 2N1, tel 535-9944

Powiadamy materiały do pakowania paczek
SZCZEGÓLOWYCH INFORMACJI UDZIELAJĄ NASZE BIURA TERENOWE I DEALERZY

Opr wb

HOROSKOP TYGODNIA

Z TELESKOPU ESMERALDY

1.IX. - 7.IX.

BARAN
(Aries)
21 03 -20 04

Nie wolno ci teraz działać impulsywnie. Wszystkie plany jakie teraz snuć będziesz muszą być głęboko przemyślane. Przed tobą tydzień zmian ale pamiętaj aby nie utrzymywać kontaktów z ludźmi hałasliwymi i pełnymi sztucznej energii. Musisz przede wszystkim wypocząć po serii wydarzeń i znaleźć odpowiedź na dręczące cię pytania. Bardzo przyjazna okazuje się rodzina sąsiedzi i znajomi. Zakupy dokonane w końcu tygodnia szybko zapoczątkują a rozmowa telefoniczna z kimś kto jest bardzo daleko przyniesie 7-ego doskonale wiadomości.

BYK
(Taurus)
21 04 21 05

Już w pierwszych dniach tygodnia czekają cię ciekawe spotkania randki i kolacje w przytulnych restauracjach. Z kłopotami zaś mogą się liczyć Byki posiadające dzieci szczególnie 2-ego. Przez cały zaś tydzień będziesz czuł wokół siebie miłą romantyczną atmosferę co szczególnie dobrze wpłynie na zachowanie Byki. Nie oczekuj natomiast zbyt wiele jeżeli chodzi o sprawy finansowe. Wprawdzie pieniądze nie nastarczą ci zbyt nuch problemów ale nie będzie również powodów do zadowolenia. Z nieoczekiwaną pomocą przyjdą teściowie.

BLIŹNIAKI
(Gemini)
22 05 -21 06

Nie przejmuj się drobiazgami przed tobą tydzień pełen obietnic i nowych możliwości. W pracy pamiętaj o tym aby współpracować z podwładnymi układała się gładko i bez zgrzytów. Nie ma szansy aby otwierać nowe drzwi nie zamknąwszy uprzednio starych więc nie szarżuj i nie przesadzaj z brawurą. Warto zająć się dziećmi i rodziną ale nie wolno ci się angażować zbyt głęboko w emocjonalne problemy innych. Bardzo pomoże krótka rozmowa z przyjacielem, tym bardziej jeżeli radykalne zmiany trochę cię przerażają.

RAK
(Cancer)
22 06 23 07

Twoi przyjaciele będą w nadchodzącym tygodniu znacznie bardziej aktywni niż ty i to zobliguje cię do bardziej intensywnego działania. Doskonale się zresztą składa bo przed tobą tydzień pracy i obowiązków. Niejako "poza sceną" rozgrywać się będą sprawy finansowe, co otworzy nowe możliwości. Ktos z twego najbliższego otoczenia zaskoczy cię wiadomością która w zdecydowany sposób wpłynie na zmiany twoich planów. W końcu tygodnia pamiętaj że świat należy do odważnych. Nie chowaj się więc za plecy innych i mów jeżeli zostaniesz o to poproszony.

LEW
(Leo)
24 07 -23 08

Pozwól aby wszystkie twoje talenty i umiejętności zabłysły na arenie wydarzeń. Ktos jest bardzo niecierpliwy i bardzo chce cię poznać. Zdrowie doskonale! Nie pozwól nikomu aby cię pociągnął wtedy gdy ty sam czujesz że potrzebny ci jest czas. 5-ego nawiążesz niezmiernie ważne i interesujące kontakty które zdecydowanie wpłyną na poprawę twojej sytuacji zawodowej. Możesz liczyć na poparcie w każdym przedsięwzięciu tym bardziej jeżeli przełożeni są bardzo zadowoleni z wyników twojej pracy. Nie pozwól aby czuli się zawiedzeni.

PANNA
(Virgo)
24 08 23 09

Już pierwszego dnia startuj w nowym kierunku. Musisz do trzeciego dnia sedna interesujących cię spraw. Niewykluczone kontakty z psychologami lub prawnikami. Staraj się nie wchodzić w konflikty z młodszymi jeżeli chcesz zrealizować swe plany. Obietnice, jakie złożyli ci znajomi, zostaną utrzymane ku twojemu ogromnemu napięciu i odnosić będziesz wrażenie że powtarzasz i powielasz sytuacje gesty i słowa. W pracy pamiętaj aby iść do przodu i nie zostawiać za sobą nieskonczonych spraw.

WAGA
(Libra)
24 09 -23 10

W nadchodzącym tygodniu wiele się zacznie. Nowe znajomości, nowe sprawy, nowe perspektywy. Nawet jeżeli nie leży to w twoim zwyczaju - nie wyrużaj niczego nawet najmniejszy drobiazg może się kiedyś przydać. A generalnie wszystko idzie ku lepszemu i musisz to sobie uswiadomic. Rozerwij się trochę jakies spotkanie z przyjaciółmi, przyjęcie, wypadki do kina lub teatru zdecydowanie dobrze wpłyną na twoje samopoczucie.

SKORPION
(Scorpio)
24 10 22 11

Potrzeba ci więcej wiary w własne możliwości. Tym bardziej że będziesz miał do czynienia z niezwykle konfliktową starą osobą a wyjść ze sprawy trzeba będzie obronną ręką. Może warto poznać ze sobą tych twoich znajomych którzy dotąd się nie znali? 4-ego być może staniesz przed koniecznością załatwienia spraw w dużej instytucji. W związku z tym twój partner popadnie w kłopoty i będzie musiał mu pomóc.

STRZELEC
(Sagittarius)
23 11 21 12

Nie zachęcaj gości do tego aby zostawali zbyt długo bo w ten sposób zmarnujesz własny czas który mógłbyś wykorzystać w bardziej pożyteczny sposób. Nie będzie to najlepszy tydzień na planowanie przyszłości. Twoje pomysły są ostatnio nieco infantylne i niepoważne. Zając się raczej trzeba bieżącymi sprawami tym bardziej że przed tobą spieniężenie obowiązków, rozmowy konferencyjne i zebrania. Znowu kłopoty z dziećmi.

KOZIOROŻEC
(Capricorn)
22 12 20 01

Pozwól aby wszystko wróciło do normy samoistnie. Na szczęście perspektywy są dobre. Również zdrowie z którym miałeś ostatnio trochę kłopotów wróci do normy. Warto jednak zastosować kurację ziołową i rozpocząć rozsądną dietę. Piętniędź wydane na cokolwiek związanego ze sztuką nie będą zmarnowane i o tym należy pamiętać. 4-ego zaskoczy cię wiele niespodziewanych wydarzeń bądź przygotowany na nagłe wizyty.

WODNIK
(Aquarius)
21 01 19 02

Wrzesień przyniesie wiele nowych obowiązków ale na razie jeszcze możesz się spodziewać kilku spokojnych dni. Warto je wykorzystać na lektury lub filozoficzne rozważania. Być może będziesz potrzebował rady eksperta nie obawiaj się zadawać pytań. W finansach otwierają się nowe możliwości zarobkowania co bardzo cię ucieszy i trudno się temu dziwić na rekales ostatnio na dziurę w budżecie.

RYBY
(Pisces)
20 02 -20 03

Możesz się spodziewać wizyty lub telefonu twojego przełożonego który w dodatku nosi się z zamiarem poproszenia cię o drobny przysługę. Będzie ci nieco trudno ją wykonać ale co innego pozostaje? 4-ego bądź szczególnie ostrożny gdyż gwiazdy przepowiadają możliwość pozaru utraty czegoś cennego lub nagłego wypadku. Uważaj także na innych wyraznie grozi ci to że zostaniesz oszukany.

ZŁOTO I BRYLANTY
OD PRODUCENTÓW I IMPORTERÓW 21 DUNDAS ST., SUITE 1601, TORONTO, ONT M5B 1B7
HOLDER DIAMONDS Inc
Diamond Importers
TEL. (416) 368 - 7186
Od poniedziałku do srody 9 - 5
czwartki 9-8 30
lub proszę telefonować w sprawie terminu wizyty

- Pierścioni z brylantami
- Złote lancuszki 14 i 18 karatowe
- Kolczyki i wisiorzyki
- Perły
- Bizuteria wykonywana na zamówienie

WSPANIAŁA OKAZJA!
UNITY TRAVEL
100 University Ave. Suite 807
Toronto Ont. Canada M5J 1V6
Telephone (416) 595 1244
Telex 06 22186 PWT

TANIE LOTY DO KOPENHAGI I POLSKI
O d l o t 20 września i 27 września
Czas pobytu od 1 do 8 tygodni

Ceny
KOPENHAGA \$ 499
WARSZAWA lub SWINOUJŚCIE \$ 699

Firma nasza specjalizuje się też w innych wycieczkach i przelotach do krajów całego świata. Prosimy Państwa o zainteresowanie się naszymi **OBNIŻONYMI CENAMI** do innych miast Europy, jak **BERGEN, BRUKSELA, GOETEBORG, OSLO, SZTOKHOLM, HELSINKI, BELGRAD, ZAGRZEB, WIEN, MALTA** oraz wycieczki **do RIO JANEIRO W BRAZYLII**

Po dalsze informacje i rezerwacje prosimy telefonować -
TORONTO 595 - 1244
prosić p. Krystynę
Od osób spoza Toronto akceptujemy "collect calls" tylko po rezerwacji

Najlepiej kupisz lub sprzedasz nieruchomości korzystając z firmy
EVA FIRLA
Tel. 237 - 0137
A.E. LePage R E Services Ltd.
Realtor W51176

STWISŁA PARCEL SERVICE
49 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario M6R 2K5
TEL 534 - 9864
TADEUSZ KACZOR - "BAŁTYK SERVICE"
9850 Papineau No 16, Montreal, Que H2B 1Z8
TEL (514) 382 - 3817

Jedyna Firma Wysyłająca Do Polski Towar Na Zlecenie!!

POLECA

- ARTYKUŁY SPOŻYWCZE
- SAMOCHODY I CIĄGNIKI
- LEKARSTWA
- ARTYKUŁY GOSPODARCZE
- ALKOHOL I SOKI
- OWOCE CYTRUSOWE
- DYWANY, FIRANKI ITP
- BILETY LOTNICZE DO POLSKI

NAJMNIEJSZE ZAMÓWIENIE \$ 30
ALBO PACZKA 5 KG MINIMUM

KAWA ZIARNISTA NAJTAŃSZA - \$ 6 ZA KG,
DZINSY 3 PARY \$ 39

WSZYSTKIE PACZKI DOSTARCZANE SĄ DO RĄK ODBIORCY

oferujemy

NAJNIŻSZE CENY W AMERYCE POŁOŃCNEJ
OPŁATY W DOLARACH KANADYJSKICH

Najnowsze ograniczenia w Polsce dla firm wysyłających paczki naszej firmy nie dotyczą!

do odwołania

Peter Burdon
PONTIAC BUICK LIMITED
Przedstawiciel General Motors
348 Danforth Ave. E. Toronto,
TEL. (416) 469 - 5531 ext 281
Posiada dla państwa bogaty zestaw fabrycznie nowych i używanych samochodów

- udzielamy długoterminowych pożyczek
- niskie miesięczne spłaty
- ułatwiamy otrzymanie ubezpieczenia na bardzo dogodnych warunkach
- każdy kupujący otrzymuje bezpłatnie olej na 100 tys km
- udzielamy gwarancji na 60 000 km (Acadian, Skylark, Phoenix)
- specjalna zniżka na samochody Pontiac 2000 Pontiac 6000 i Buick

Wszystkie sprawy załatwiamy w języku polskim

SIERPIEN

30 C Feliksa, Gaudencji, Rebeki, Rozy, Szczęsnego
31 P Bogdana, Izabeli, Paulina, Rajmunda, Świętosława
1 S Bronisławy, Dzierżysława, Gedeona, Idziego
2 N Adeli, Aksela, Czyciboga, Juliana, Stefana
3 P Erazmy, Eufrozyny, Izabeli, Przesława, Szymona
4 W Idy, Liliany, Roscislawa, Rozalu, Rozy
5 S Doroty, Justyniana, Teodora, Wawrzynca, Wodzisława

14TH ST AUTO BODY AND COLLISION LTD.
74 - 14th Street, TEL 251 - 2892

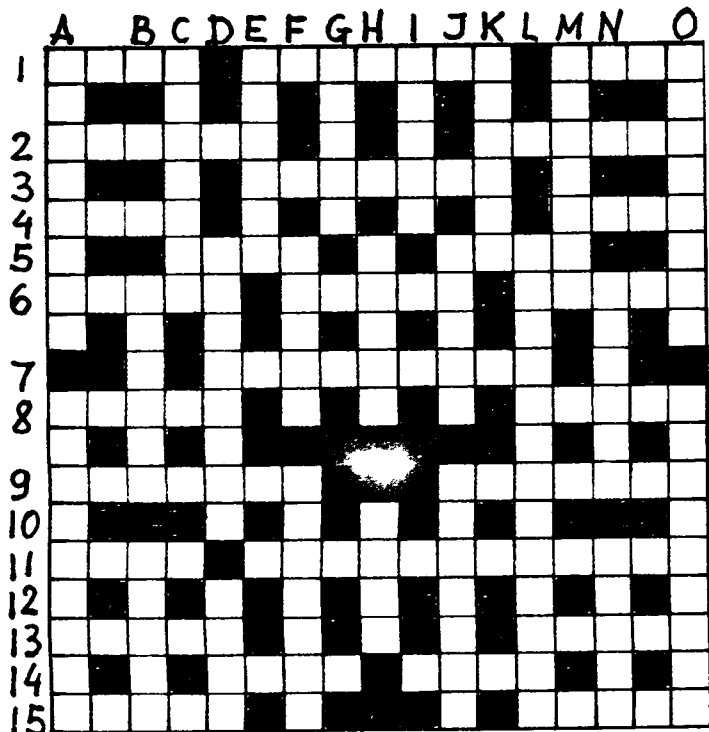
Wszelkie naprawy karoserii i lakierowanie samochodów
Bezpłatna wycena
Prowadzimy oddział samoobsługi

- wynajęcie stanowiska naprawczego 1 godzina - \$ 3,
- cały dzień \$ 25, • tydzień - \$ 120
- Komora lakiernicza - \$ 35

Klient przygotowuje samochód - my lakierujemy - \$ 130

99-110

NR 98

Poziomo

- 1-A stolica Ghany
- 1-E ostra ironia krytyczna i drwiąca
- 1-M ptak nocny
- 2-A narzędzie szewca i rymarza
- 2-K mit greckie boginki zemsty
- 3-E czcionka drukarska (10 punktów)
- 4-A zawsze odpowiada na wolanie
- 4-M prymitywny wóz azjatycki
- 5-C tytuł powieści E Zoli
- 5-J zabójca Abła
- 6-A duży ptak domowy
- 6-F zupa z kury
- 6-L góra na Półwyspie Synajskim
- 7-D mistrz wiedzy tajemnej
- 8-A szynka tylna wieprzowa
- 8-L jezioro w Afryce
- 9-A czteroosobowy zespół muzyczny
- 9-J XVII w filozof holenderski
- 11-A rzeka w Hiszpanii
- 11-E dawniej rzeźbiarz
- 11-M sławny brazylijski piłkarz lat 60-tych i 70-tych
- 13-A zapatrzyło się na malowane wrota
- 13-L w star Grecji budynek przeznaczony do występów recytatorów i śpiewaków
- 14-D jedna z cyfr
- 14-I palono na nim kacerzy
- 15-A nogą zamiata
- 15-L pierwiastek promieniotwórczy

- 5-H figiel
- 5-J w wiencu dozynkowym
- 5-L wyspiarski kraj
- 6-B moneta grecka
- 6-N plemię indyjskie w USA
- 8-A jednostka kompozycyjna filmu
- 8-O głównodowodzący wojsk

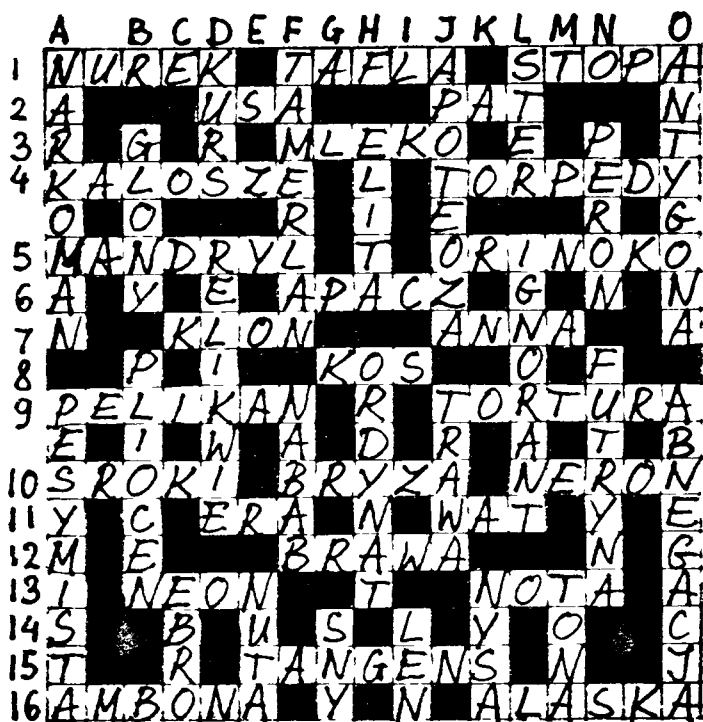
- greckich pod Troją
- 9-F partner baletnicy
- 9-J pod brodą smakosza
- 10-H kwasna przyprawa
- 11-B synonim zdrowia
- 11-N wybrany poprzez elekcje
- 12-D na dnie łodzi
- 12-L trafiła na kamień

KOMUNIKAT

Zostaliśmy oficjalnie poinformowani, że Pan Aleksander PRUSZYŃSKI, wydawca The Polish Express postanowił ubiegać się o stanowisko Prezesa ZG Kongresu Polonii Kanadyjskiej. Jego program wyborczy podamy w następnym numerze Echa

Nr 97

Pionowo

- 1-A trucizna z kryminału
- 1-C bzdury
- 1-E namiestnik prowincji w dawnej Japonii
- 1-G moda z muszką
- 1-I twórca dzieła
- 1-K pomiędzy polami
- 1-M przesładowania, utrudnienia
- 1-O odwołanie się od wyroku sądu
- 5-D linoskokoczek
- 5-F imię męskie

♠ BRYDŻ ♥

- Północ**
 17-CP ♠ xxx
 ♥ Kx
 ♠ Axxx
 ♠ Axxx
- Zachód**
 ♠ xxx
 ♥ QJ10xxxx
 ♥ Kx
 ♠ x
- Wschód**
 ♠ xxx
 ♥ Axx
 ♥ Jxx
 ♠ QJ10
- Deklarant**
 ♠ AKQ
 ♥ x
 ♠ Q1098
 ♠ Kxxxx

LICYTACJA

D	Z	P.	W
1 trefl	2 kier	2BA	3 kier
4 karo	4 kier	5 trefl	kontra!
Pas	Pas	Pas	

D otworzył 1 trefl a potem pokazał kara. Wprawdzie powinien mieć 17 - 19 pkt aby licytować w taki "odwrócony" sposób, ponieważ liczył się z tym, że będzie musiał pokazać obydwu kolory chciał wskazać, że trefle są dłuższe od kar.
 2 kier u Z to zaporówka
WYJŚCIE: Dama kier.

Są gracze, którzy nie lubią zadawać sobie trudu analizowania sytuacji, lecz, idąc po linii najmniejszego oporu, opierają swoje decyzje na generalnych zasadach, obowiązujących w brydżu. Np. "Figur na figur, powiedział Św. Igrur", lub "Nie graj bawole czego nie ma na stole", albo "As bierze raz", czy tp.

Proszę mnie dobrze rozumieć nie mam absolutnie zamiaru potępiać tych generalnych zasad, chcę tylko aby je uważać jako zasady "generalne", a nie jako "żelazne". Nie zapominajmy, że zasady te zostały wynalezione dla graczy początkujących, aby im ułatwić grę w brydżu w okresie stawiania pierwszych kroków. Ale, jak wszystkie zasady, tak i te dopuszczają pewne wyjątki. Żadna zasada, żeby nie wiem jak pięknie rymowała, nie zastąpi logicznego myślenia. W najbliższych odcinkach omówię wyjątki od wszystkich reguł brydżowych, po kolei. Dziś omówię ślicznie rymującą zasadę "NIE GRAJ BAWOLE, CZEGO NIE MA NA STOLE", a jednocześnie wskażę jak należy liczyć ręce, nawet wówczas gdy się gra w obronie.

Na wyjście Damą kier poszedł ze stołu Król, a od W As. kolejny kier został przebity w rękę, (liczymy kier. singiel u D.), po czym D zgrał Króla i Asa trefl (liczymy D ma 5 trefli). Z kolei poszedł As, Król i Dama pik (liczymy D miał 3 piki). Liczyć musi, oczywiście gracz W ponieważ, widać to już z dotychczasowej rozgrywki, świetnie zaplanowanej, Deklarant wpuści gracza W. do ręki Damą trefl i rzeczywiście, tak się stało.

A teraz pytanie: co ma W. odegrać??
 Na stole nie ma ani kierów, ani pików. Pomny zasady "NIE GRAJ BAWOLE.", W odwrócił małe karo. Koniec pieśni D dołożył dziewczątkę, z Króla D robi wszystkie lewy na karo, gdyż zaimpasował Waleta karo w drodze powrotnej ze stołu.

Gdyby W nie kierował się generalną zasadą, którą pamiętał z okresu nauki brydża, ale raczej policzył ręce, i wiedząc, że Deklarant ma 4 kara, mógł dojść do wniosku, że zagranie "CZEGO NIE MA NA STOLE" niczym nie grozi D może się pozbyć jednego karo, to prawda, ale co dalej? Gdyby musiał sam rozgrywać kara, odda jedną lewą w tym kolorze! A więc, bez jednej.

Ponieważ nasza rubryka nie jest prowadzona dla graczy początkujących, mam nadzieję, że Czytelnicy wyciągną z dzisiejszego odcinka odpowiednią naukę.

Z TECZKI ETYKIETA BRYDŻOWA

Czy wiecie, że nie wolno uporczywie wpatrywać się w partnera albo w jednego z przeciwników?
 (Kod brydżowy nic nie mówi o wpatrywaniu się w przeciwniczki...)

INFORMATOR TURYSTYCZNY

SPECJALNA OFERTA DLA CZYTELNIKÓW "ECHA TYGODNIA" (na ograniczony czas)

WARSZAWA

\$ 699

(VIA KOPENHAGA)

Odłot
 WRZESIEŃ 13, 20, 27
 POWRÓT
 WRZESIEŃ 26, PAŹDZIERNIK 3, 17

Ograniczona ilość miejsc
 \$ 12 50 DEPARTURE TAX EXTRA

ŻYCZYMY PAŃSTWU PRZYJEMNEJ PODRÓŻY

COLODY TRAVEL

598 - 3337

KOMUNIKATY TORONTO

Kongres Polonii Kanadyjskiej OKRĘG TORONTO

**OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM
MIĘDZYORGANIZACYJNE
BIURO IMIGRACYJNE**
192 Garden Ave
Tel 532-1126

**BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ**
128 Fern Ave
Tel 533-9471

**OŚRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM**
206 Beverley Str
Tel 979-9634

Echo Ojczyzny

codzienny polski program radiowy
nadawany od godziny 11 05
od poniedziałku do piątku włącznie
ze stacji CHIN FM 100.7
tel. 531-9991

Prowadzi Karola Kęsik.

Muzyka,

wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze.
Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe
i wszelkie komunikaty

POLSKI PROGRAM RADIOWY

na stacji CJVB w VANCOUVER - 1470 AM
w każdą niedzielę od 14 30 do 16 00

TEL 327 - 6892

Adres P O BOX - 58262 - St - L-, Van B C V6P 6E3
Wiadomości z Polski, ogłoszenia i komunikaty polonijne,
komentarze, koncert życzeń, ogłoszenia handlowe

"PANI JADWIGA" Polski program radiowy

ze stacji CHWO 1250 w Oakville - od godz 1 do 2
w każdą sobotę Reklamy i ogłoszenia handlowe
oraz wszelkie komunikaty - przyjmuje się telefonicznie
691 - 8789

SPÓŁDZIELNIA VISTULA

z wielką radością zawiadamiam, że 27 sierpnia otrzymała
1 ratę przydziału funduszu "start up found" w wy-
sokosci 15 tysięcy dolarów na rozpoczęcie działalności
spółdzielczej

Przekazanie dokumentów miało miejsce w siedzibie
Canada Mortgage and Housing Corporation Oddział
Toronto

Osoby zainteresowane w uczestnictwie w spółdziel-
ni proszone są o kontaktowanie się pod telefonem
745-2010, 743-6108

ZARZĄD

KOMUNIKAT

WYDZIAŁ OŚWIATY M TORONTO NA ROK SZKOLNY 1983/84

Wydział Oświaty m Toronto (Toronto Board
of Education) prowadzi nadal bezpłatne klasy
języka angielskiego dla dorosłych i dzieci oraz
zapewnia całodziennie klasy przedszkolne dla
dzieci w wieku od 2 do 5 lat Tegoroczny
program przewiduje wprowadzenie j angielskiego
w młodszych klasach przedszkolnych z rów-
noczesnym zachowaniem j polskiego Zajęcia
prowadzone są przez wysoko kwalifikowanych
nauczycieli

Dzieci 4- i 5-letnie są włączone w regularny
program szkolny

Wydział Oświaty m Toronto jest przygoto-
wany do udzielenia daleko idącej pomocy w
sprawach związanych z nauką języka angielskie-
go oraz w sprawach zawodowej asymilacji do-
rosłych w Kanadzie

W celu uzyskania dokładniejszych informacji
proszę telefonować do biura pani Apolonii
ANIELEWICZ, tel 535-3777.

SPORT SPORT

P o o l i m p i a d z i e

Swiatek kibiców sportowych
odpoczywa zwolna po emoc-
jach olimpijskich, a sportowcy
dyskontują szczyty formy wy-
pracowane na olimpiadę i roz-
grywają całe serie spotkan

Między 17 a 20 sierpnia odbyły
się w Moskwie i Pradze tzw Za-
wody Przyjazni - turnieje pocie-
szenia dla zawodników którzy
za fakt zamieszkiwania w pan-
stwach bloku wschodniego uka-
rani zostali przez własne rządy
zakazem startu na olimpiadzie

Podaję najciekawsze wyniki,
które zagorzali kibice pewnie
chętnie porównają z wynikami
olimpijskimi

Kobiety - Praga

100 m
1 Marlies Gohr (NRD) - 10,95
2 Ludmiła Kondratiewa
(ZSRR) - 11,02
3 Amelia Numeva (Bułg) - 11,10

400 m
1 Marita Koch (NRD) - 48,16
2 Tatiana Kocembowa
(Czech) - 48,73
3 Olga Władykina (ZSRR) - 49,52

3000 m
1 Tatiana Kazankina
(ZSRR) - 8 33,01
2 Natalia Artemowa
(ZSRR) - 8 40,53
3 Olga Bondarenko
(ZSRR) - 8 43,74

100 m przez płotki
1 Jordanka Donkowa
(Bułg) - 12,53
2 Sabine Paetz (NRD) - 12,60
3 Jolanta Kalek
(Polska) - 12,61

Oszczep
1 Petra Felke (NRD) - 73,30 m
2 Antonneta Todorowa
(Bułg) - 65,40 m
3 Maria-Caridad Colon
(Kuba) - 64,34 m

200 m
1 Baerbel Goeckel (NRD) - 22,15
2 Swietłana Zizdrikowa
(ZSRR) - 22,75
3 Nadieżda Georgiewa
(Bułgaria) - 22,79
6 Ewa Kasprzyk (Polska) - 23,14

400 m pł
1 Marina Stiepanowa
(ZSRR) - 53,67
2 Jekaterina Fiesienko
(ZSRR) - 54,42
3 Margarita Ponomariewa
(ZSRR) - 54,65
4 Genowefa Błaszak
(Polska) - 55,39

800 m
1 Irina Podbjalowska
(ZSRR) - 1 57,31
2 Zuzana Moravčíková
(CSRS) - 1 58,06
3 Nadieżda Olizarenko
(ZSRR) - 1 58,10
8 Jolanta Januchta
(Polska) - 2 02,49

W dal

1 Heike Daute (NRD) - 7,15
2 Helga Radtke (NRD) - 7,11
3 Galina Czistiakowa
(ZSRR) - 7,11
7 Anna Włodarczyk
(Polska) - 6,58

Wzwyż

1 Ludmiła Adonowa
(Bułg) - 1,96
2 Ludmiła Batuzowa
(ZSRR) - 1,96
3 Tamara Bykowa
(ZSRR) - 1,96
5 Jolanta Komsa (Polska) - 1,93

Dysk

1 Irina Mieszynski (NRD) - 73,36
2 Galina Murasowa
(ZSRR) - 72,14
3 Zdenka Silhava (CSRS) - 70,14

7-boj

1 Natalia Graszewa
(ZSRR) - 6 477 pkt
2 Nadieżda Winogradowa
(ZSRR) - 6 357 pkt
3 Heike Tischler (NRD) - 6 290
4 Małgorzata Nowak
(Polska) - 6 194 pkt

Zdecydowanie najwartoscio-
wszym z uzyskanych rezultatów
był wynik Iriny Mieszynski Wy-
nikiem 73,36 ustanowiła ona
nowy rekord swiata poprawia-
jąc o 10 cm rekord Gahiny Sa-
winkowej

Bardzo dobrym wynikiem za-
konczył się także bieg na 400 m
Marita Koch uzyskała najlepszy
w tym sezonie rezultat na swie-
cie 48,16

Dobre rezultaty uzyskały
panie także w skoku w dal na-
tomiasz prawie wszystkie po-
zostałe konkurencje stały na
sporo niższym poziomie niż w
Los Angeles Ku mojemu zas-
koczeniu zresztą, bo w skoku
wzwyż np Andonowa (Bułg) -
aktualna rekordzistka swiata
wygrała wynikiem 196 cm czyli
aż o 12 cm gorzej od swego
rekordu swiata Tamara Byko-
wa, była rekordzistka swiata też
skoczyła o 10 cm niżej od swe-
go rekordowego skoku

Zdecydowanie ciekawsze
były zawody mężczyzn w Moskwie
Najprzyjemniejszym dla
Polaków akcentem był wspania-
ły bieg Maminskiego, który
wygrał 3000 m z przeszkodami
po pasjonującej walce na ostat-
nich 400 m z Melzerem z NRD
Kiepsko wypadł natomiast Ko-
zakiewicz, który wyraźnie nie
miał ochoty skakać

Publiczność z największym
zainteresowaniem oczekiwała
na konkurencję rzutu oszczep-
em, w którym wystąpić miał
pierwszy w historii lekkoatlety-
ki zawodnik, któremu udało się
przekroczyć granicę 100 m
Uwe Hohn z NRD rzeczywi-
ście wygrał - wynikiem 94 44, a
więc o ponad 10 metrów gor-
szym od swego rekordu swiata
O ile wicemistrz swiata z Hel-
sinek Bogusław Maminski nie
zawiódł w Moskwie, można być
neco rozczarowanym startem
mistrza swiata w pchnięciu kulą

- Edwarda Sarula W moskwie-
wskich zawodach był on dopie-
ro siódmy z nie najlepszym wy-
nikiem 20,34 uzyskał go w
pierwszej próbie Lepiej spisał
się inny reprezentant Polstr
Helmunt Krieger

W trzeciej próbie pchnął on
kulę na odległość - 21 03, co
dało mu piąte miejsce

W biegu na 100 m nie po-
wiodło się rekordziste Europy
Marianowi Woroninowi, który
nie zdołał zakwalifikować się
do finału, zajmując trzecie
miejsce w biegu eliminacyjnym
z wynikiem 10,66

Swój bieg eliminacyjny wygrał
natomiast Arkadiusz Janiak
10 39 Bardzo dobrze pobełgł
też w finale zajmując czwarte
miejsce z czasem 10,29 co jest
jego rekordem życiowym Pola-
ka wyprzedzili jedynie Kuban-
czyk Osvaldo Lara, Węgier Ati-
llo Kovacs i inny Kubanczyk
Leandro Penalver

WYNIKI

100 m 1 Osvaldo Lara (Kuba) - 10,77, 2 Atilla Kovacs (Węgry) - 10,18, 3 Leonardo Penalver (Kuba) - 10,21, 4 Arkadiusz Janiak (Polska) - 10,29 (rek życiowy)

400 m 1 Wiktor Markin (ZSRR) - 44,78, 2 Aleksander Troszczyło (ZSRR) - 45,51, 3 Aleksander Kuroczkin (ZSRR) - 45,57

3000 m z przeszk 1 Bogusław Maminski (Polska) - 8 27,15, 2 Hargen Melzer (NRD) - 8 27,43, 3 Jon Hagelbrandt (Szwecja) - 8 32,36

10 000 m 1 Walery Abramow (ZSRR) - 27 55,16, 2 Wajdaju Bulte (Etiopia) - 27 58,97, 3 Bekele Dabele (Etiopia) - 28 03,06

4x100 m 1 ZSRR - 38,32, 2 Kuba - 38,79, 3 Polska (Krzysztof Zwolinski, Marian Woronin, Czesław Pradzynski, Arkadiusz Janiak) - 38,81

Skok w dal 1 Konstantin Semiykin (ZSRR) - 8,38 (rek ZSRR), 2 Jaime Jefferson (Kuba) - 8,37 (rek Kuby), 3 Siergiej Łajewski (ZSRR) - 8,22

Tyczka 1 Konstantin Wołkow (ZSR) - 5,80, 2 Siergiej Bubka (ZSRR) - 5,70, 3 Aleksander Krupski (ZSRR) - 5,70, 7 Marian Kolasa (Polska) - 5,50, 8 Władysław Kozakiewicz (Polska) - 5,40

Oszczep 1 Uwe Hohn (NRD) - 94,44, 2 Detlef Michel (NRD) - 88,32, 3 Zdenek Adamec (CSRS) - 87,10

Dysk 1 Jurij Dumczew (ZSRR) - 66,70, 2 Juan Martines (Kuba) - 66,04, 3 Juergen Schult (NRD) - 66,02

Kula 1 Siergiej Kasnauskas (ZSRR) - 21,64, 2 Udo Beyer (NRD) - 21,60, 3 Władimir Kiselew (ZSRR) - 21,58, 5 Helmut Krieger (Polska) - 21,03, 7 Edward Sarul (Polska) - 20,34

Młot 1 Jurij Sedych (ZSRR) - 85,60, 2 Igor Mikulin (ZSRR) - 82,56, 3 Siergiej Litwinow (ZSRR) - 81,30, 7 Mariusz Tomaszewski (Polska) - 75,16

SPORT

SPORT

SPORT

Drugie zwycięstwo piłkarzy Radomiaka

Przed rozpoczęciem sezonu spodziewano się, że z dwóch zespołów debiutujących w ekstraklasie więcej do powiedzenia będą mieli piłkarze Lechii Radomianom przepowiadano ciężką walkę o utrzymanie się w lidze i nie przyznawano im w tym raczej większych szans

Jak na razie prognozy się nie sprawdzają Radomiak po pierwszej kolejce wyszedł na czoło tabeli, w srodę odniósł drugie zwycięstwo, tym bardziej wartościowe, że na wyjeździe i utrzymał prowadzenie, będąc zarazem jedyną drużyną, która nie straciła dotąd punktu

Piłkarze Lechii natomiast przegrali w derbowym pojedynku z Bałtykiem, który został poprzednio rozgromiony w Radomiu Jak powiedział trener Lechii, Jerzy Jastrzębowski jego zawodnicy chcą wygrywać, walczą, ale nie potrafią zrealizować na boisku tego, o czym jest mowa na przedmeczowych odprawach

Górniki Zabrze - Motor 2 0 (0.0)

Bramki zdobyli Ryszard Komornicki w 52 min i Józef Dankowski w 64 min Żółte kartki Modest Boguszewski, Dariusz Bartoszewski i Zbigniew Szpko (wszyscy Motor) Widzów ok 12 tys

Pogoń - Ruch 1 0 (1.0)

Bramkę zdobył Marek Lesniak w 12 min

Górniki Wałbrzych - Widzew 1 2 (0.0)

Bramki zdobyli dla Górnika Włodzimierz Ciołek (52 min), a dla Widzewa - Włodzimierz Smolarek 2 (66 i 81 min)

LKS - Radomiak 0.1 (0.0)

Bramkę zdobył Mirosław Sajewicz (69 min)

Bałtyk - Lechia 1:0 (0.0)

Bramkę zdobył Witold Witowski (50 min)

Legia - Lech 1.2 (0.0)

Bramki zdobyli dla Legii - Andrzej Buncol (68 min), a dla Lecha - Czesław Jakołcewicz (51 min) i Jarosław Araszkiewicz (65 min)

Śląsk - GKS 2.1 (1 1)

Bramki zdobyli dla Śląska - Waldemar Prusik 2 (1 i 74 min) a dla GKS - Marek Koniarek (14 min)

Zagłębie - Wisła 1:0 (1:0)

Bramkę zdobył Krzysztof Tochel w 41 min

- Legia — Lech 1.2
- Górnik Z. — Motor 2-0
- Pogoń — Ruch 1:0
- Zagłębie — Wisła 1 0
- ŁKS — Radomiak 0 1
- Bałtyk — Lechia 1 0
- Górnik Włb. — Widzew 1.2
- Śląsk — Katowice 2 1

TABELA I LIGI

1 Radomiak	2	0	0	4 0	4-0
2 Górnik Zabrze	1	1	0	3 1	2-0
3 Lech Poznań	1	1	0	3 1	4-3
4 Pogoń Szczecin	1	1	0	3 1	3-2
Zagłębie Sosnowiec	1	1	0	3 1	3-2
6 Śląsk Wrocław	1	1	0	3 1	2-1
Widzew Łódź	1	1	0	3 1	2-1
8 Legia Warszawa	1	0	1	2 2	2-2
9 Wisła Kraków	1	0	1	2 2	1-1
10 Bałtyk Gdynia	1	0	1	2 2	1-3
11 Górnik Wałbrzych	0	1	1	1 3	2-3
Ruch Chorzów	0	1	1	1 3	2-3
13 GKS Katowice	0	1	1	1 3	1-2
Lechia Gdańsk	0	1	1	1 3	1-2
15 ŁKS Łódź	0	0	2	0 4	0-2
16 Motor Lublin	0	0	2	0 4	0-3

KRZYSZTOF KRZYSZTOF LENARTOWICZ mistrzem Europy

Ten niesamowity Lenartowicz! Tak można by skwitować kolejny sukces najlepszego polskiego pilota sportowego na II mistrzostwach Europy w lataniu precyzyjnym rozegranych w Irlandii

Lenartowicz drugi raz z rzędu został mistrzem Europy powtarzając tym samym sukces sprzed dwóch lat z Ostersund w Szwecji

Trzecie miejsce zdobył Witold Świadek zaś cała drużyna wywalczyła złoty medal Wyniki uzyskane przez Polaków świadczą o tym, że są oni bezsprzecznie najlepszymi obecnie pilotami sportowymi na Starym Kontynencie i świecie Przypomnijmy, że przed miesiącem, w przeprowadzonych we Włoszech mistrzostwach świata rajdowo-nawigacyjnych nasi reprezentanci zostali wicemistrzami

Zawody w Dublinie miały interesujący przebieg Konkurencję nawigacyjną wygrał debiutant w polskim zespole, młody utalentowany pilot Aeroklubu Łódzkiego, Ryszard Michalski W rozpoznawaniu i wykrywaniu znaków najlepszy był z kolei rzeszowianin Waław Nycz, w lądowaniu nie miał sobie równych wicemistrz świata z Włoch, Witold Świadek

Najrówniej latał jednak nasz mistrz, który w łącznej klasyfikacji zajął I miejsce

Pogoda w trakcie rozgrywania konkurencji była iscie angielska, często padał deszcz, niski był pułap chmur Organizatorzy zmieniali kolejność lądowań, przez co wprowadzali zdenerwowanie wśród pilotów

Pozostali nasi reprezentanci uplasowali się także w czołówce Ryszard Michalski był ósmy, Waław Nycz jedenasty, zaś Jan Baran 14 Zespołowo drugie miejsce zajęła Szwecja, trzecie Szwajcaria W mistrzostwach Europy wzięło udział 30 pilotów z 10 krajów

Hokej w Europie

Międzynarodowy sezon hokeja na lodzie otwiera zaw sze w sierpniu finał klubowego Pucharu Europy Tym razem cztery najlepsze drużyny starego kontynentu spotkały się we Włoszech Mecze, rozegrane w St Ulrich, Val Gardena i Ortisei (1200 m npm), cieszyły się nadspodziewanym zainteresowaniem, gromadząc 3-4,5 tys widzów, mimo że przecież Italia nie miała przedstawiciela w finale

Puchar Europy zdobył - po raz czternasty - mistrz ZSRR, moskiewski CSKA, który przyjechał do Włoch ze wszystkimi asami Kto wie jednak, czy nie był to dla CSKA najtrudniejszy finał w historii Decydujący mecz z mistrzem CSRS, Dukłą Jihlava, moskwianie wygrali z największym wysiłkiem (4 3), prawdziwym zaskoczeniem zaś było ich spotkanie z Dynamem Berlin Mistrz NRD, skupiający ponad połowę reprezentantów kraju, prowadził już 2 0, 3 1, by ulec w ostatnich 10 minutach 3 4

WYNIKI CSKA Moskwa - Djurgarden Sztokholm 5 0 (1 0, 1 0, 3 0) Bramki Drozdecki 2 (4, 53), Wasiliew (34), Gimajew (43) i Chomutow (52)

Dukla Jihlava - Dynamo Berlin 7 2 (2 1, 5 0, 0 1) Bramki dla Dukli Pivonka 2 (23, 34), Dudacek (6), Rosol (6), Klima (21), Kupec (31) i Zak (38), dla Dynama Proske (16) i Boegelsack (58)

CSKA - Dynamo 4 3 (0 2, 2 1, 2 0) Bramki dla CSKA Drozdecki 2 (27, 51), Kasatonow (21) i Truchnow (45), dla Dynama Hiller 2 (11, 26) i Lempio (7)

Dukla - Djurgarden 3 1 (0 0, 0 1, 3 0) Bramki dla Dukli Kamesz (46), Szejba (57) i Klima (60), dla Djurgarden, Carlsson (23)

CSKA - Dukla 4 3 (2 1, 0 0, 2 2) Bramki dla CSKA Drozdecki (6), Łarionow (12), Niemczinow (42) i Zybin (44), dla Dukli Dudacek (13) Klima (57) i Kamesz (60)

Dynamo - Djurgarden 5 3 (2 1, 1 1, 2 1) Bramki dla Dynama Fengler (10), Steinbock (17), Radant (35), Graul (44) i Bartell (56), dla Djurgarden Stambert (8), Henriksson (33) i Johnsson (42)

Tabela Końcowa

1 CSKA	6 0	13-6
2 Dukla	4 2	13-7
3 Dynamo	2 4	10-14
4 Djurgarden	3 4	10-14

Z OSTATNIEJ

CHWILI:

JAN BARAN nie żyje

W niedzielę po południu zginął śmiercią lotnika jeden z naszych najlepszych pilotów sportowych, Jan BARAN Tragiczny wypadek wydarzył się w Dublinie, już po zakończeniu II Mistrzostw Europy w lataniu precyzyjnym Jan Baran, podobnie jak inni reprezentanci, uczestniczył w pokazach lotniczych, które urządzono po oficjalnych zawodach Pilotował Wilgę lecąc po kręgu na wysokości 100 metrów Kiedy wyprowadzał samolot na prostą po prawidłowo wykonanym skręcie w lewo, maszyna nagle runęła na ziemię Jan Baran zginął na miejscu Przyczyna

wypadku nie jest jeszcze znana - bada ją specjalna komisja

Jan Baran miał 37 lat Swą karierę zapoczątkował w 1963 roku W 1983 roku w mistrzostwach świata w lataniu precyzyjnym wywalczył srebrny medal Był czterokrotnym uczestnikiem mistrzostw świata i dwukrotnie startował w mistrzostwach Europy W 1974 roku został rajdowo-nawigacyjnym mistrzem Polski, dwa razy był wicemistrzem Był instruktorem samolotowym, członkiem Aeroklubu Rzeszowskiego Na samolotach spędził w powietrzu 4900 godzin

OKRUCHY SPORTOWE

W Bratysławie na XIX międzynarodowych zawodach jeździeckich CSIO, w rywalizacji o Puchar Narodów trzy zespoły, RFN, Polski i W Brytani uzyskały jednakową liczbę karanych punktów O kolejności zdecydował więc czas przejazdu parcoursu Najlepszy osiągnął zespół polski, zdobywając tym samym główne trofeum

● Na zawodach lekkoatletycznych w Berlinie Zachodnim, sto szóste zwycięstwo z rzędu odniósł Amerykanin Edwin Moses - który 400 m ppł przebiegł w czasie - 48,49 Serię zwycięstw kontynuuje - Evelyn Ashford Wygrała ona bieg na 100 m - 10 94 Najlepszy tegoroczny wynik na świecie, w biegu na 110 m ppł, uzyskał Greg Foster - 13,16

● Rewanżowy mecz koszykówki pomiędzy Stalą Bobrek a

zespołem amerykańskim Athlets in Action zakończył się w Bytomiu zwycięstwem gości 81 73 (43 31) Najwięcej punktów zdobyli dla Stali Bobrek - Sławomir Jezior 16 i Bogusław Banka 11, dla Athlets in Action - Bob Crow 22, Mike Mohn 13, Ray Gromlowitz 12, Ken Niebuhr 10 Po meczu koszykarze amerykańscy wyjechali do Siedlec, gdzie w sobotę i niedzielę zmierza się z reprezentacją Polski

● Po jedenastu rundach XXII szachowego memoriału A Rubinsteina na czele turniejowej tabeli znajduje się czwórka szachistów radzieckich Gennadij Zajcik - 8 pkt, Weresław Eigorn - 7,5 pkt Maja Cziburdanidze, Gennadij Kuzmin - po 7 pkt

● Tytuł mistrza świata w kolarstwie torowym - w sprincie, zdobył Michael Schulze (NRD), przed Otarem Mcedziszwhm

(ZSRR) i swym rodakiem Jensem Gluecklizem Wiesław Burdelak zajął szóste miejsce

● Andrzej Serediuk zajął drugie miejsce w kolarskim "Tour de Hainut" Tadeusz Krawczyk był szósty, a Lech Piasecki - ósmy Zwycięzcą wyścigu został Mario Kummer (NRD) Kolarze NRD wygrali także drużynowo przed Polską i Belgią Ostatni etap wygrał Uwe Ampler (NRD)

OGŁOSZENIA

OGŁOSZENIA

OGŁOSZENIA

KURSY TAŃCA TOWARZYSKIEGO Toronto w lipcu lub sierpniu młodzież dorosli Miesięcznie 24 godz

747R4 Restauracja 3832 A Bloor St West TEL 233-9898

KWIATY NA WSZELKIE OKAZJE JASMIN FLORIST Dostarczamy kwiaty na wesela pogrzeby itp

POLSKA KSIĘGARNIA WYSŁĘKOWA posiada słowniki francusko angielskie techniczne i inne książki do nauki

POLISH CONSUL & ING BUREAU 618 Queen St West TORONTO, ONT M6J 1E4

THOMAS ALUMINUM PRODUCTS TEL Toronto 239-6476 po 6 wieczorem

dermatone ZAKŁAD KOSMETYCZNY Pielęgnacja twarzy rąk i stóp

jolanta interiors POLSKA FIRMA specjalizująca się w architekturze wnętrz

BIKOL CONSTRUCTION Instalacja i wymiana okien (Thermal) drzwi aluminiowy siding

ADWOKAT, NOTARIUSZ RICHARD E KULIS B A B Ed M A L L B

ADAM'S SHOE REPAIR AND DRY CLEANER REPERACJA WSZELKIEGO RODZAJU I TYPU OBUWIA ORAZ SYSTEMU MONTAŻU

Mamy zaszczyt zawiadomić Państwa o otwarciu firmy MASTER PRINTING 251 Sorauren Ave.

COPERNICUS MEAT PROD 79 Roncesvalles Ave TEL 536-4054

HUMBERVIEW INSURANCE STEFAN BORYS AUTA - DOMY - SKLEPY 337 Roncesvalles Ave

ADAMS CARPET CLEANING SERVICE Oferuje czyszczenie dywanów i tapicerki meblowej

POKOJ do wynajęcia dla spokojnego pana TEL 244-9116 24 Sunnybrae Cr

Dr V T, BLOK GŁOWCZYŃSKA, M A, O D OPTOMETRYSTA OKULISTA

ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD 783 Queen St W TEL 364-7720

PREMIER AUTO SALES Wyjątkowa okazja 2376 Dundas St W Toronto

SOLARSKI PHARMACY Ltd (Naprzeciw kościoła św. Kazimierza)

CHCĘ ci pomóc dobrze zarabiać Jeśli jesteś rzemieślnikiem w branżach remontów i napraw mieszkań

DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWIŃSKI D T z 25-letnim doświadczeniem

Bayer's Delicatessen 2988 Dundas St West (Skrzyżowanie Dundas i Pacific)

SOLID AUTOREPAIR WŁADYSŁAW DAKOWICZ wszelkiego rodzaju naprawy samochodowe

Praca PRZESZŁO \$ 20 NA GODZINĘ zarabia wykwalifikowany spawacz

DENTURE THERAPY CLINIC Jan M Wisniewski D T Pierwsza Polska Protezownia

ANNA'S TAILORING KOZUCHY I ODZIEŻ SKORZANA Damskie kostiumy suknie płaszcze

INTERNATIONAL CAMERA REPAIR COMPANY LTD Kupujemy wszelkich marek sprzęt fotograficzny

"PLUMBER" Naprawy, przeróbki oraz montaż nowych instalacji hydraulicznych

Nowy Gabinet Lekarski otworzyła młoda, polonijna lekarka, Dr MARY DONNA PIETRASZEK

DO SPRZEDANIA Renault 5, 78 rok TEL Toronto 769-5859

WAWROW FOODS POLSKIE DANIA przygotowujemy przyjęcia na wszystkie okazje

LEKARZ poszukuje opieki na miejscu do 3,5-letniego chłopca, na 6 godzin dziennie

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5

POTRZEBNI zręczni pracownicy "HANDYMEN" w dziedzinie napraw i remontów mieszkań

M-C DAIRY Co Ltd. PRODUCTS Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu

J P CONSTRUCTION COMPANY GENERAL CONTRACTOR WYKONUJEMY ROBOTY BETONIARSKIE

THE FUTURE BAKERY NAJLEPSZY W MIEŚCIE ŚWIEŻY CHLEB Dostarczamy do sklepów i domów

ONTARIO BREAD Co Ltd 178 Ossington Ave Toronto, Ont TEL 532-4929

KOMIS 305 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2M6 TEL 531-8872

DOSKONAŁE WYROBY MIĘSNE I WĘDLINIARSKIE Sprzedajemy detalicznie i hurtowo

DO PILNOWANIA dwojga dzieci 7 i 4 lata MISSISSAUGA, TEL 276-8083

FOTOGRAF prasowy szuka pracy TEL (519) 893 2653

JERZY SZOZDA uprzejmie informuje wszystkich swoich klientów o zmianie adresu

CHECKPOINT DATSUN NISSAN to solidna i znana firma którą mam przyjemność przedstawić Państwu